

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

การใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530
(ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1 พ.ศ.2533) ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาณิชยการ
ในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา

A STUDY OF THE IMPLEMENTATION OF VOCATIONAL
CERTIFICATE CURRICULUM B.E.2530, (1st REVISION B.E.2533),
COMMERCIAL FIELD, THE DEPARTMENT OF VOCATIONAL EDUCATION



วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2537

ISBN 974-621-031-9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เลขหมู่ _____
เลขทะเบียน 21125
วัน, เดือน, ปี - 8 ก.ค. 2537

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่ควรนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

A STUDY OF THE IMPLEMENTATION OF VOCATIONAL
CERTIFICATE CURRICULUM B.E.2530, (1st REVISION B.E.2533),
COMMERCIAL FIELD, THE DEPARTMENT OF VOCATIONAL EDUCATION



A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR DEGREE
MASTER OF INDUSTRIAL EDUCATION IN VOCATIONAL ADMINISTRATION
GRADUATE SCHOOL
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

1994

ISBN 974-621-031-9

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530
(ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1 พ.ศ.2533) ประเภทวิชา
พาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยกรรม ในสถานศึกษา
สังกัดกรมอาชีวศึกษา

นักศึกษา

นางสาวเลขา คมเศวต

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

รศ.ดร.ปรีชาพร วงศ์อนันทรโรจน์

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

อาจารย์ไพรัตน์ พักน้อย

ดร.วราพรพรณ น้อยสุวรรณ

ระดับการศึกษา

ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร

อาชีวศึกษา

ภาควิชา

ครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า

เจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ.

2537

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 พ.ศ.2533) ประเภทวิชาพาณิชยกรรมสาขาวิชาพาณิชยกรรม ในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1 พ.ศ.2533) ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยกรรม ในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา จำนวนตามตัวแปรคือ ตำแหน่ง ได้แก่ ผู้บริหารและครู-อาจารย์และกองวิทยาลัยที่สังกัด ได้แก่ กองวิทยาลัยอาชีวศึกษา และกองวิทยาลัยเทคนิค

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นผู้บริหาร และครู-อาจารย์ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ที่ปฏิบัติราชการอยู่ในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค และวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา กรมอาชีวศึกษา จำนวน 74 แห่ง โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหาร 222 คน ครู-อาจารย์ 753 คน รวมทั้งสิ้น 975 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า แบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในการใช้หลักสูตร สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) ผลการศึกษาวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2533) ทั้งหมด 10 ด้าน มีการปฏิบัติในระดับมาก 3 ด้าน คือ การจัดทำแผนการสอน เทคนิคการสอน และบรรยากาศของการเรียนการสอน และมีการปฏิบัติในระดับปานกลาง 7 ด้าน คือ การจัดตารางสอน การจัดอาจารย์เข้าสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล ด้านห้องสมุด ลักษณะของห้องเรียน และการจัดชั้นเรียน
2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารกับครู-อาจารย์ทั้งหมดเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรไปใช้ในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา ทั้งหมด 10 ด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ 9 ด้านคือ ด้านการจัดทำแผนการสอน ด้านการจัดตารางสอน ด้านการจัดอาจารย์เข้าสอน ด้านเทคนิคการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านห้องสมุด ด้านลักษณะของห้องเรียน ด้านการจัดชั้นเรียน และไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญเพียง 1 ด้าน คือ ด้านบรรยากาศของการเรียนการสอน
3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา กับสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา ทั้งหมด 10 ด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ 4 ด้าน คือ ด้านการจัดทำแผน

การสอน ด้านการจัดตารางสอน ด้านเทคนิคการสอน ด้านห้องสมุด และไม่มี ความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ 6 ด้าน คือ ด้านการจัดอาจารย์เข้าสอน ด้านบรรยากาศของการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านลักษณะของห้องเรียน ด้านการจัด ชั้นเรียน

จากผลการวิจัยมีข้อเสนอแนะว่า ผู้บริหารควรสนับสนุนงบประมาณให้เพียงพอในการ จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ เช่น เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ เครื่องฉายภาพสไลด์ และอื่น ๆ และควรจัด บุคลากรอำนวยความสะดวกในการให้บริการด้วย ส่วนหน่วยงานศึกษานิเทศก์ควรเร่งผลิตสื่อการเรียน การสอนประเภทตำราเรียน ตามรายวิชาในหลักสูตร



Thesis Title A Study of the Implementation of Vocational
Certificate Curriculum B.E.2530,
(1st Revision B.E.2533), Commercial Field,
The Department of Vocational Education

Student Miss Lekha Komsawate

Thesis Advisor Ass.Prof.Dr.Preeyaporn Wanganutrohd

Thesis Co-advisors Mrs.Pairat Phaknoi
 Dr.Warapan Noisuwana

Level of Study Master of Industrial Education in
 Vocational Administration

Department Industrial Education, King Mongkut's
 Institute of Technology Ladkrabang

Year 1994

ABSTRACT

This research was aimed to

1. Seek and analyze opinions of administrators and instructors of Department of Vocational Education's Technical and Vocational Colleges regarding the implementation of the B.E. 2530 (B.E. 2533 Revision) Vocational Certificate Curriculum's Commercial Programs ; and
2. Compare the opinions of the 2 groups, administrators and instructors, on the subject.

Study samples comprised 222 administrators and 753 instructors while research instrument was a 2-part rating scale questionnaire. Statistics used were percentage, average, standard deviation and t-test. Data analysis was done using the SPSS.

Findings were as follows :

1. Out of the 10 areas/aspects of curriculum implementation 3 were viewed as implemented/practiced in a high-level category while the remaining 7 in a middle-level category. The former included preparing instructional plans, teaching techniques and instructional atmosphere with the latter being preparing instructional schedules, instructor assignment, instructional media, measurement and evaluation, library, classroom climate and classroom arrangement.

2. On the comparison of the 2 groups' opinions it was found that they significantly differed in 9 areas/aspects except as regards instructional atmosphere.

3. However, When the comparison was made on the basis of Divisions within the Vocational Education Department administrators and instructors belonged to it was discovered that significant differences in opinions were found in 4 areas/aspects, i.e., preparing instructional plans, preparing instructional schedules, teaching techniques and library. And as regards the remaining 6 areas/aspects no significant differences were found.

Based on such findings, it was recommended that administrators seek and provide sufficient budget for such audiovisuals as overhead and slide projectors, etc., and at the same time make available enough service personnel. It was also recommended that the Supervisory Unit accelerate the production of instructional media in the form of textbooks for individual curriculum courses.



กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาเอาใจใส่ ช่วยเหลือ ให้แนวคิด ตรวจสอบความถูกต้องต่างๆ และให้คำปรึกษาเป็นอย่างดีซึ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ ซึ่งเป็นประธานกรรมการที่ปรึกษา อาจารย์ไพรัตน์ ฝึกน้อย ดร.วราพรหม น้อยสุวรรณ กรรมการที่ปรึกษาร่วม

ขอขอบพระคุณ รศ.ดร.เมธี บิลันณานนท์ และคณาจารย์ทุกท่านที่กรุณาแนะนำแนวทาง และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัย และขอขอบคุณผู้บริหารครู-อาจารย์ สังกัดสถานศึกษาที่เปิดสอนประเภท วิชาพณิชยการทั่วประเทศ ที่เอื้ออำนวยต่อการจัดเก็บข้อมูลและให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถาม

ขอขอบคุณอาจารย์อำนวย เกาตระกูล คุณหญิงจ ภาตระกูล ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวกในการวิจัยครั้งนี้

คุณค่าและประโยชน์จากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเพื่อเป็นความกตัญญูให้กับพระคุณ บิดา มารดา และคณาจารย์ ผู้มีพระคุณอย่างยิ่งของผู้ศึกษาวิจัย

เลขา คมเสวต

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	IV
กิตติกรรมประกาศ	VII
สารบัญ	VIII
สารบัญตาราง	XI
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
แนวคิดการวิจัย	6
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	7
สมมติฐานของการวิจัย	8
ขอบเขตของการวิจัย	8
นิยามศัพท์	9
เชิงอรรถ	12
บทที่ 2	14
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	14
หลักสูตรและองค์ประกอบของหลักสูตร	14
องค์ประกอบของหลักสูตร	16
การนำหลักสูตรไปใช้	17
แผนการสอน	19
การจัดตารางสอน	20
การจัดอาจารย์เข้าสอน	22
เทคนิคการสอน	23

VIII

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บรรยากาศของการเรียนการสอน	25
สื่อการเรียนการสอน	27
การวัดผลและประเมินผลการเรียน	28
ห้องสมุด	28
ความร่วมมือระหว่างอาจารย์และห้องสมุด	31
ลักษณะของห้องเรียน	32
การออกแบบห้องเรียน	33
การจัดชั้นเรียน	35
สาระสำคัญของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1 พุทธศักราช 2533)	42
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและการนำหลักสูตร ไปใช้	52
เชิงอรรถ	56
บทที่ 3 วิธิดำเนินการวิจัย	60
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	60
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	67
วิธีการเก็บข้อมูล	69
วิธีวิเคราะห์ข้อมูล	70
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	71

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	72
- สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	72
- ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์	77
- ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารกับครู-อาจารย์	91
- ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษากับกองวิทยาลัยเทคนิค	109
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ	130
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	130
วิธิดำเนินการวิจัย	130
สรุปผลการวิจัย	132
อภิปรายผลการวิจัย	139
ข้อเสนอแนะ	157
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป	161
เชิงอรรถ	162
บรรณานุกรม	165
ภาคผนวก	175
ประวัติผู้เขียน	190

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. แสดงจำนวนนักเรียนระดับ ปวช. ปวส. และปวท. ประเภทวิชาพาณิชยกรรม และประเภทวิชาบริหารธุรกิจ ของกรมอาชีวศึกษา ปีการศึกษา 2534	37
2. แสดงหมวดวิชาและคาบเรียนของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 พ.ศ.2533) ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยกรรม	48
3. แสดงการสรุปจำนวนคาบเรียนทฤษฎีและปฏิบัติ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 พ.ศ.2533) ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยกรรม	49
4. แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างแต่ละสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา	61
5. จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารและครู-อาจารย์ จำแนกตามกองสถานศึกษา ที่สังกัด	73
6. จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารและครู-อาจารย์ จำแนกตามเพศ	74
7. จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารและครู-อาจารย์ จำแนกตามอายุ	75
8. จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารและครู-อาจารย์ จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา	76
9. แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรด้านการจัดทำแผนการสอน	77
10. แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ด้านการจัดตารางสอน	79
11. แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ด้านการจัดอาจารย์เข้าสอน	80
12. แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ด้านเทคนิคการสอน	81

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
13. แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู-อาจารย์เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรด้านบรรยากาศของการเรียนการสอน	83
14. แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ด้านสื่อการเรียนการสอน	84
15. แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ด้านการวัดผลและประเมินผล	86
16. แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ด้านห้องสมุด	87
17. แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ด้านลักษณะของห้องเรียน	88
18. แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ด้านการจัดชั้นเรียน	89
19. แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรที่ปฏิบัติจริงของทุกด้าน	90
20. การเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารกับครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ด้านการจัดทำแผนการสอน	91
21. การเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารกับครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ด้านการจัดตารางสอน	93
22. การเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารกับครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ด้านการจัดอาจารย์เข้าสอน	95
23. การเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารกับครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ด้านเทคนิคการสอน	97
24. การเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารกับครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ด้านบรรยากาศของการเรียนการสอน	99

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
25. การเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารกับครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการใช้ หลักสูตร ด้านสื่อการเรียนการสอน	100
26. การเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารกับครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการใช้ หลักสูตร ด้านการวัดผลและประเมินผล	102
27. การเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารกับครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการใช้ หลักสูตร ด้านห้องสมุด	104
28. การเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารกับครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการใช้ หลักสูตร ด้านลักษณะของห้องเรียน	106
29. การเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารกับครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการใช้ หลักสูตร ด้านการจัดชั้นเรียน	107
30. การเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารกับครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการใช้ หลักสูตร ที่ปฏิบัติจริงรวมทุกด้าน	108
31. การเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารกับครู-อาจารย์ที่สังกัดกองวิทยาลัย อาชีวศึกษากับสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ด้านการจัดทำแผนการสอน	109
32. การเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารกับครู-อาจารย์ที่สังกัดกองวิทยาลัย อาชีวศึกษากับสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ด้านการจัดตารางสอน	111
33. การเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารกับครู-อาจารย์ที่สังกัดกองวิทยาลัย อาชีวศึกษากับสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ด้านการจัดอาจารย์เข้าสอน	113
34. การเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารกับครู-อาจารย์ที่สังกัดกองวิทยาลัย อาชีวศึกษากับสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ด้านเทคนิคการสอน	115

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
35. การเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารกับครู-อาจารย์ที่สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษากับสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ด้านบรรยากาศของการเรียนการสอน	118
36. การเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารกับครู-อาจารย์ที่สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษากับสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ด้านสื่อการเรียนการสอน	120
37. การเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารกับครู-อาจารย์ที่สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษากับสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ด้านการวัดผลและประเมินผล	122
38. การเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารกับครู-อาจารย์ที่สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษากับสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ด้านห้องสมุด	124
39. การเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารกับครู-อาจารย์ที่สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษากับสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ด้านลักษณะของห้องเรียน	126
40. การเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารกับครู-อาจารย์ที่สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษากับสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ด้านการจัดชั้นเรียน	127
41. การเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารกับครู-อาจารย์ที่สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษากับสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรที่ปฏิบัติจริง รวมทุกด้าน	128

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็มาและความสำคัญของปัญหา

การที่จะพัฒนาประเทศให้เจริญรุ่งเรือง มีความปลอดภัยในทุก ๆ ด้าน ทั้งด้าน เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การเมืองการปกครองและการทหารได้นั้น การศึกษามีความสำคัญ และจำเป็นยิ่ง ทั้งนี้เพราะ "การศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นการถ่ายทอด วัฒนธรรมและเป็นการสร้างภูมิปัญญาให้แก่สังคม การศึกษาจึงเป็นรากฐานและเครื่องมือสำคัญ ในการพัฒนาการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมของประเทศ"¹

การจัดการศึกษาระดับจะต้องอาศัยหลักสูตร หลักสูตรนับได้ว่าเป็นองค์ ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งที่จะทำ ให้การจัดการศึกษาบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ เพราะหากจะเปรียบความมุ่งหมายทางการจัดการศึกษาเป็นผลที่มุ่งหวังแล้ว หลักสูตร ก็เปรียบได้กับเมล็ดพันธ์ที่จะนำความมุ่งหมายดังกล่าว ไปสู่ผลสำเร็จ การจัดการ การศึกษาประเทศใดก็ตามจะไม่สำเร็จลุล่วงไปตามที่กำหนดไว้ ถ้าไม่มีหลักสูตรเป็น โครงการและเป็นแนวทางในการให้การศึกษา การให้การศึกษาหมายถึงการให้ ความรู้ การถ่ายทอดวัฒนธรรม การปลูกฝังทัศนคติ และค่านิยม การเสริมสร้าง ความเจริญเติบโตและความสมบูรณ์ทางร่างกาย หรืออีกนัยหนึ่ง การให้การศึกษา คือ การพัฒนาผู้เรียนในทุกๆ ด้าน เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาไปในทิศทางที่สอดคล้องกับความ มุ่งหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้²

หลักสูตรเป็นหัวใจของการศึกษา เพราะหลักสูตรเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นว่า โรงเรียนมีความ มุ่งหมายในการให้การศึกษาแก่เด็กอย่างไร และสามารถให้ความรู้ สร้างเสริมทักษะ และ ทัศนคติในด้านใดบ้าง สิ่งต่าง ๆ ที่ได้ประมวลไว้ในหลักสูตรเป็นเสมือนหนึ่งแนวทางที่ช่วยให้เรา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทราบได้ทันทีว่าการจัดการศึกษาที่จัดขึ้นนั้นเน้นไปในทิศทางใด มีผลดีแก่เด็กและสังคมมากน้อยเพียงใด การจัดการศึกษาจำเป็นต้องเหมาะสมและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ยังผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแนวความคิดและกรรมวิธีการจัดการศึกษาด้วยเป็นอันมาก การจัดการศึกษาจึงต้องมี "หลักสูตร" เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาเพื่อสนองความต้องการของสังคม

หลักสูตรอาชีวศึกษาก็เช่นเดียวกับหลักสูตรอื่น ๆ กล่าวคือ มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนกว่ากัน ทั้งนี้เพราะการจัดการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาเป็นการจัดการศึกษาเพื่อการมีอาชีพและการมีงานทำ ดังที่กระทรวงศึกษาธิการรายงานไว้ว่า

"การศึกษาวิชาชีพเป็นรากฐานอันสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม เพราะความเจริญของประเทศขึ้นอยู่กับทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ สามารถตอบสนองความต้องการของการขยายตัวด้านธุรกิจและอุตสาหกรรม รวมทั้งรัฐก็นำเอาเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการพาณิชย์กรรมได้เป็นอย่างดี"⁴

ในการจัดการศึกษาด้านวิชาชีพ มีหน่วยงานที่รับผิดชอบและจัดหลักสูตรอาชีวและเทคนิคศึกษามากที่สุด คือ กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งนับได้ว่า กรมอาชีวศึกษาเป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีหน้าที่จัดการศึกษาด้านวิชาชีพ โดยมีจุดมุ่งหมายในการจัดหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ และเพื่อสนองนโยบายของรัฐบาล การจัดการศึกษาวินิจฉัยดังกล่าวจำแนกเป็น 5 ประเภทวิชา คือช่างอุตสาหกรรม ศิลปหัตถกรรม ดนตรีกรรม พาณิชยกรรม และเกษตรกรรม และการจัดหลักสูตรด้านอาชีวศึกษาได้จัดในหลายระดับ คือ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) ประกาศนียบัตรครูเทคนิคชั้นสูง (ปทส.) ประกาศนียบัตรวิชาชีพช่างฝีมือ (หลักสูตร 1 ปี) นอกจากนี้ยังได้บริการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นแก่ประชาชนอีกด้วย ในบรรดาหลักสูตรดังกล่าวแล้วนั้นหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) โดยเฉพาะประเภทพาณิชยกรรมเป็นหลักสูตรหนึ่งที่ได้รับคามนิยม กรมอาชีวศึกษาจึงมีภาระหนักในการให้บริการแก่ผู้สนใจเรียนสายวิชาชีพ ดังจะเห็นจากจำนวนโดยประมาณของผู้สำเร็จการศึกษาโดย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แยกตามประเภทวิชาในแผนพัฒนาอาชีวศึกษา ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) ของกรมอาชีวศึกษา ในแต่ละปีประเภทวิชาพาณิชยกรรมจะมีผู้สำเร็จสูงกว่าประเภทวิชาอื่น ๆ และเมื่อสิ้นสุดแผนฯ 7 จะมีผู้สำเร็จการศึกษาแยกตามประเภทวิชาดังนี้ ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม 221,005 คน ประเภทวิชาเกษตรกรรม 68,070 คน ประเภทวิชาพาณิชยกรรม 348,770 คน ประเภทวิชาคหกรรม 111,350 คน ประเภทวิชาศิลปหัตถกรรม 40,490 คน⁵

จากจำนวนผู้เรียนดังกล่าว จะเห็นได้ว่าแนวโน้มหลักสูตรประเภทวิชาพาณิชยกรรม เป็นหลักสูตรวิชาชีพในระบบโรงเรียนที่มีผู้เรียนมากที่สุด กรมอาชีวศึกษา ได้พัฒนาเปลี่ยนแปลง และปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจ สังคม ความต้องการของตลาดแรงงาน และของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอตลอดมา หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 นี้ เริ่มใช้ในปีการศึกษา 2530 เป็นปีแรก และได้ขยายถึงชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 ในปีการศึกษา 2531 และปีการศึกษา 2532 ตามลำดับ จากการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา ซึ่งรับผิดชอบในการนิเทศ และติดตามผลการใช้หลักสูตร ได้ทำการติดตามผลการใช้หลักสูตรนี้ทั่วประเทศ โดยทำการสำรวจ เมื่อหลักสูตรดังกล่าว ได้จัดการเรียนการสอนไปแล้ว 1 ปีการศึกษา ผลจากการสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารภายในสถานศึกษาและครู-อาจารย์ผู้สอน ในระยะที่ 1 พบว่าผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารภายในสถานศึกษา มีความเห็นว่าการปรับปรุงหลักสูตร พุทธศักราช 2530 โดยเฉพาะในเรื่องกำหนดการเปิด - ปิดภาคเรียน การจัดแผนการเรียนการสอน การปรับรายละเอียดในบางรายวิชาเกี่ยวกับจุดประสงค์การเรียน หัวข้อการเรียน เอกสารและตำรา คู่มือการเรียนการสอน กำหนดเวลาเรียน หลักเกณฑ์การฝึกงานในสถานประกอบการของ นักเรียน และข้อสอบมาตรฐาน⁶ และในปีการศึกษาต่อมา ก็ได้มีการประเมินหลักสูตรเป็นระยะที่ 2 และระยะที่ 3 สรุปผลการประเมินทั้ง 3 ระยะ ซึ่งมีความเห็นสอดคล้องกันในประเด็นที่สำคัญมากที่สุดคือ กรมอาชีวศึกษาควรมีการปรับเปลี่ยนขยายระยะเวลาภาคเรียน

จากผลของการประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 ดังได้กล่าวมาแล้ว หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา ได้เสนอแนะต่อกรมอาชีวศึกษาให้ปรับปรุงหลักสูตรเป็นหลักสูตร ปวช. 2530 (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2533) โดยมีการปรับเปลี่ยน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขยายระยะเวลาภาคเรียน จาก 4 ภาคเรียน กลับไปใช้เป็น 2 ภาคเรียน และ 1 ภาคเรียน
ฤดูร้อน ส่วนการจัดแผนการเรียนให้เป็นหน้าที่ของสถานศึกษาแต่ละแห่ง เป็นต้น

สำหรับหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 ซึ่งได้ใช้จัดการเรียน
การสอนในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษามาตั้งแต่ปีการศึกษา 2530 นั้น ได้จัดการเรียนการ
สอนครบทุกระดับชั้นในปีการศึกษา 2532 ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การที่จะปรับปรุงหลักสูตรดังกล่าว
ใหม่ความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น สมควรจะได้ทำการประเมินหลักสูตรนี้ในบางประเด็นที่สามารถกระทำ
ได้ ซึ่งการประเมินของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา ยังไม่ได้ทำการประเมินให้ครอบคลุม
อย่างสมบูรณ์ คือ การประเมินกระบวนการ (Process) ของการนำหลักสูตรไปใช้
วิจัย วงษ์ใหญ่ ได้กล่าวไว้ว่า "แม้ว่าตัวหลักสูตรจะพัฒนาขึ้นมาอย่างดีเลิศเพียงใด ถ้าวการนำ
หลักสูตร ไปใช้ขาดความเข้าใจและความไม่พร้อมแล้วการจะพัฒนาหลักสูตรไปสู่จุดมุ่งหมายที่
กำหนดไว้จะประสบความสำเร็จได้ยาก การเปลี่ยนแปลงจะไม่เกิดขึ้น"⁷

การที่กรมอาชีวศึกษาได้นำหลักสูตร ปวช. 2530 ไปใช้จัดการเรียนการสอนกับ
สถานศึกษาในสังกัดทั่วประเทศ ผลการวิจัยของ ประชาคม จันทรชิต⁸ พบปัญหาการบริหาร
หลักสูตร ปวช. 2530 ด้านต่าง ๆ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารของวิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคใต้
มีดังนี้

1. ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร และการประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตร
ได้แก่ ผู้ที่เกี่ยวข้องไม่เข้าใจหลักการ จุดหมาย และโครงสร้างของหลักสูตร
2. ด้านการเตรียมอาจารย์เพื่อใช้หลักสูตร ได้แก่ อาจารย์ขาดความรู้ความ
เข้าใจในหลักการ จุดหมาย โครงสร้าง และหลักเกณฑ์การใช้หลักสูตร
3. ด้านการจัดแผนการเรียนและการฝึกงาน ได้แก่ สถานประกอบการที่รับ
นักเรียนเข้าฝึกงานมีจำนวนน้อย
4. ด้านการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร ได้แก่ ขาดการนิเทศและ
ติดตามผลการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ
5. ด้านการบริการสื่อการเรียนการสอน ได้แก่ ห้องสื่อการเรียนการสอนไม่
สมบูรณ์ สื่อมีจำนวนน้อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. ด้านการจัดอาคารสถานที่เพื่อการเรียนการสอน ได้แก่ จำนวนห้องเรียน ไม่เพียงพอ

7. ด้านการจัดเงินงบประมาณเพื่อการเรียนการสอน ได้แก่ งบประมาณค่าวัสดุฝึกที่จัดสรรมาให้สถานศึกษาไม่เพียงพอและล่าช้า

ส่วนปัญหาตามความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนที่แตกต่างไปจากความคิดเห็นของผู้บริหาร มีดังนี้

1. ด้านการจัดแผนการเรียนและการฝึกงาน ได้แก่ สถานประกอบการที่รับนักเรียนเข้าฝึกงานไม่ค่อยให้ฝึกเรียนทำงานตรงตามสาขาที่เรียน
2. ด้านการจัดตารางสอนและตารางเรียน ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนไม่พอใจตารางสอนเพราะชั่วโมงการสอนของแต่ละคนโดยเฉลี่ยไม่เท่ากัน
3. ด้านการจัดครู-อาจารย์เข้าสอน ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนไม่มีความรู้ตรงกับวิชาที่สอน^๑

การนำหลักสูตร ไปใช้ เป็นการบริหารงานหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนโดยตรง ผู้บริหารและอาจารย์จะต้องหาวิธีการหรือแนวทางที่จะทำให้ผู้เรียนได้มีความรู้ความสามารถ มีเจตคติ และทักษะ ตลอดจนค่านิยม การเป็นพลเมืองดี

ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาที่น่าสนใจเพราะเป็นอุปสรรคสำคัญในการผลิตกำลังคนใหม่ ประสิทธิภาพตามเป้าหมายซึ่งผู้เกี่ยวข้องจำเป็นต้องแก้ไขอย่างรวดเร็ว ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้พิจารณาและตระหนักว่าสมควรจะได้มีการศึกษาวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหาร และอาจารย์เกี่ยวกับการนำหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 พ.ศ. 2533) ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยกรรม ไปใช้ในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา ทั้งนี้ เพราะสาขาวิชานี้เป็นสาขาน่าที่มีคนนิยมเรียนมากที่สุดสาขาหนึ่ง และอีกประการหนึ่งการศึกษาครั้งนี้จะทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นเครื่องชี้แนวทางที่จะทำให้ทราบปัญหา และวิธีการแก้ไขปัญหา

เหล่านั้นได้ อีกทั้งจะเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนของสถานศึกษาสังกัด กรมอาชีวศึกษาในอนาคตด้วย

แนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของ Beauchamp กับ สมิตร์ คุณานกร ซึ่งมีความคิดเห็น สอดคล้องกัน โดยสรุปว่า หลักสูตรเมื่อเปลี่ยนแปลงไปจะสัมฤทธิ์ผลหรือไม่ขึ้นอยู่กับบรรยากาศ ความพร้อม ในการนำหลักสูตรไปใช้ และการนำหลักสูตรไปใช้จะต้องประกอบด้วยกิจกรรม 3 อย่าง คือ การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน การจัดปัจจัยและสถานที่ต่าง ๆ ภายในโรงเรียน ตลอดจนจนถึงการสอน

การที่กรมอาชีวศึกษาได้ใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 พ.ศ. 2533) จัดการเรียนการสอนกับสถานศึกษาในสังกัดทั่วประเทศแล้ว ติดตามผลการใช้หลักสูตรดังกล่าวปรากฏว่า ผู้บริหารและอาจารย์ได้เสนอแนะให้กรมอาชีวศึกษา ทำการปรับปรุงหลักสูตรนี้ในบางประเด็นนั้น ปัญหาส่วนหนึ่งอาจจะเกิดจากการบริหารหลักสูตร ของสถานศึกษา เพราะจากการศึกษาผลการวิจัยที่ผ่านมาพบว่าการศึกษาต่าง ๆ ได้ใช้ หลักสูตรจัดการเรียนการสอน พบว่าปัญหาในการใช้หลักสูตรส่วนหนึ่งเกิดจากการบริหารหลักสูตร ในระดับสถานศึกษานั้นเอง และเนื่องจากยังไม่มีกรวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาการนำหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2533) ประเภทวิชา พาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยกรรม ไปใช้ในระดับสถานศึกษาในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นศึกษานิเทศก์ ประเภทวิชาพาณิชยกรรม กรมอาชีวศึกษา จึงมีความสนใจเป็นอย่างยิ่งที่จะทำการวิจัย เรื่อง "การใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 พ.ศ. 2533) ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยกรรม ในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา"

ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดของ Beauchamp และ สมิตร์ คุณานกร เรื่องการนำหลักสูตร ไปใช้จาก 3 กิจกรรม คือ การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน การจัดปัจจัยและสถานที่ต่าง ๆ ภายในโรงเรียน ตลอดจนจนถึงการสอน โดยแบ่งเป็น 10 ด้าน คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. การจัดทำแผนการสอน
2. การจัดตารางสอน
3. การจัดอาจารย์เข้าสอน
4. เทคนิคการสอน
5. บรรยากาศของการเรียนการสอน
6. สื่อการเรียนการสอน
7. การวัดผลและประเมินผล
8. ห้องสมุด
9. ลักษณะของห้องเรียน
10. การจัดชั้นเรียน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 พ.ศ. 2533) ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาณิชยการ ในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 พ.ศ. 2533) ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาณิชยการ ในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา จำแนกตามตัวแปร คือ ตำแหน่ง ได้แก่ ผู้บริหาร และครู-อาจารย์ และกองวิทยาลัยที่สังกัด ได้แก่ กองวิทยาลัยอาชีวศึกษา และกองวิทยาลัยเทคนิค

สมมติฐานของการวิจัย

1. ความคิดเห็นของผู้บริหารกับครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร มีความแตกต่างกัน
2. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ ที่สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษากับสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค มีความแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ ในวิทยาลัยที่เปิดทำการสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2533) ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาบัญชีการ เท่านั้น ขอบเขตของตัวแปรต้นและตัวแปรตามดังนี้

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น

- 1.1 ตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหารและครู-อาจารย์
- 1.2 กองวิทยาลัยที่ผู้ตอบแบบสอบถามสังกัด ได้แก่ กองวิทยาลัยอาชีวศึกษา

และกองวิทยาลัยเทคนิค

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษาในเรื่องการจัดทำแผนการสอน การจัดตารางสอน การจัดอาจารย์เข้าสอน เทคนิคการสอน บรรยากาศของการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล ห้องสมุด ลักษณะของห้องเรียนและการจัดชั้นเรียน

นิยามศัพท์

นิยามศัพท์สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ มีดังต่อไปนี้

1. หลักสูตร หมายถึง หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 พ.ศ. 2533) ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยกรรม
2. สถานศึกษา หมายถึง วิทยาลัยเทคนิคสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค วิทยาลัยอาชีวศึกษาสังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา ที่เปิดสอนประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยกรรม
3. ตำแหน่ง หมายถึง ตำแหน่งผู้บริหารและอาจารย์ สังกัดกรมอาชีวศึกษา
4. ผู้บริหาร หมายถึง ผู้บริหารที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรในระดับสถานศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการวิทยาลัย ผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัยฝ่ายวิชาการและหัวหน้าคณะวิชาบริหารธุรกิจ
5. ครู-อาจารย์ หมายถึง ครู-อาจารย์รายวิชาต่าง ๆ หรือควบคุมดูแลการปฏิบัติการในรายวิชาตามโครงสร้างของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 พ.ศ. 2533) ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยกรรม ซึ่งไม่ได้มีตำแหน่งเป็นผู้บริหารตามข้อ 4.
6. กองวิทยาลัย หมายถึง กองวิทยาลัยอาชีวศึกษา และกองวิทยาลัยเทคนิคสังกัดกรมอาชีวศึกษา
7. การใช้หลักสูตร หมายถึง การนำหลักสูตรไปใช้ประกอบด้วยกิจกรรม 3 ประเภท คือ การแปลงหลักสูตร ไปสู่การสอน การจัดปัจจัยและสถานที่ต่าง ๆ ภายในโรงเรียนให้หลักสูตรบรรลุถึงเป้าหมาย และการสอนของครู ซึ่งมี 10 ด้าน คือ ด้านการจัดทำแผนการสอน ด้านการจัดตารางสอน ด้านการจัดอาจารย์เข้าสอน ด้านเทคนิคการสอน ด้านบรรยากาศของการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านห้องสมุด ด้านลักษณะของห้องเรียน และด้านการจัดชั้นเรียน

8. แผนการสอน หมายถึง เอกสารที่ให้รายละเอียดในการสอนตามหลักสูตร ซึ่งครูสามารถใช้เป็นแนวทางในการสอนได้ เพราะบอกรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ ความคิดรวบยอด เนื้อหา กิจกรรมการเรียน สื่อการเรียนการสอน การวัดผลของแต่ละเรื่องที่สอน

9. การจัดตารางสอน หมายถึง หลักของการจัดตารางสอนประจำตัวครู-อาจารย์ที่สอนในแต่ละชั้นเรียน/ห้องเรียนจะต้องคำนึงถึงการเรียนวิชาต่างๆ ไม่ควรใช้เวลาเท่าๆ กัน ระดับความยากง่ายของการเรียนรู้อันแตกต่างกัน นอกจากนี้ช่วงของการเรียนรู้อาจต้องเป็นไปเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียน การใช้อาคารสถานที่ ห้องเรียน จะต้องมีการใช้ตลอดเวลา จึงจะถือว่าการใช้อาคารสถานที่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

10. การจัดอาจารย์เข้าสอน หมายถึง อาจารย์ที่ผู้บริหารได้พิจารณาคัดเลือกว่าเป็นบุคคลที่มีความสามารถเหมาะสมกับระดับชั้นเรียน โดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ ความถนัด อารมณ์ และนิสัยใจคอของครูแต่ละคนอย่างละเอียดถี่ถ้วนและรอบคอบที่สุด เพื่อจะได้จัดให้เข้าสอนในแต่ละชั้น แต่ละวิชาได้เหมาะสมและเกิดประโยชน์ในการเรียนการสอนมากที่สุด

11. เทคนิคการสอน หมายถึง การจัดสถานการณ์ สถานการณ์หรือกิจกรรมเพื่อช่วยให้นักเรียนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมเกิดการเรียนรู้ได้โดยง่าย

12. บรรยากาศของการเรียนการสอน หมายถึง บรรยากาศที่ดีจะเกิดขึ้นได้จากการที่ผู้สอนได้เลือกเทคนิควิธีการสอน และจัดกิจกรรมการเรียนรู้อันเหมาะสมกับผู้เรียนและเนื้อหาวิชาที่จะสอน

13. สื่อการเรียนการสอน หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ทั้งที่เป็นสิ่งตีพิมพ์และไม่ใช้สิ่งตีพิมพ์ ซึ่งสร้างขึ้นมาเพื่อช่วยในการสอนของผู้สอน และการเรียนของผู้เรียน ให้บรรลุเป้าหมายได้ง่ายขึ้น และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

14. การวัดและการประเมินผล หมายถึง การใช้วิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ได้ทราบถึงระดับหรือผลการเรียนของนักเรียนในรายวิชาต่าง ๆ ตลอดจนถึงผลการเรียนรวม

15. ห้องสมุด หมายถึง ห้องที่มีเอกสาร ตำรา และหนังสือ เพียงพอต่อการค้นคว้า จำนวนโต๊ะ เก้าอี้ ที่นั่งอ่านหนังสือเพียงพอ นอกจากนี้ยังจัดช่วงเวลาที่เปิดบริการ และจัดบรรยากาศภายในห้องสมุดเหมาะสม

16. ลักษณะของห้องเรียน หมายถึง ห้องเรียนที่มีความเหมาะสมกับระดับวัยของผู้เรียนและจำนวนนักเรียน

17. การจัดชั้นเรียน หมายถึง การคัดเลือกพื้นฐานของนักเรียนเพื่อจัดชั้นเรียน การจัดจำนวนนักเรียนต่อห้อง



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เชิงอรรถ

- ¹ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, ผลการพัฒนาการศึกษาและแนวทางการพัฒนาการศึกษาในอนาคต (กรุงเทพฯ:สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2531), หน้า 1.
- ² สมิตร์ คุณานุกร, หลักสูตรและการสอน (พระนคร: โรงพิมพ์กรุงสยามการพิมพ์, 2518), หน้า 2.
- ³ ขำรง บัวศรี, ทฤษฎีหลักสูตร ภาค 1 (พระนคร: มงคลการพิมพ์, 2504), คำนำ.
- ⁴ กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2523 ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ (กรุงเทพฯ: กรมอาชีวศึกษา, 2527), หน้า 1.
- ⁵ กรมอาชีวศึกษา, ก้าวไปไหนแผน 7 กรมอาชีวศึกษา (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, 2533), หน้า 35.
- ⁶ กรมอาชีวศึกษา, รายงานการประเมินผลหลักสูตรประกาศนียบัตร พุทธศักราช 2530 (กรุงเทพฯ: หน่วยงานนิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา, 2531), หน้า 160.
- ⁷ วิชัย วงษ์ใหญ่, พัฒนาหลักสูตรและการสอน-มิติใหม่ พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม, 2523), หน้า 185.

^๑ ประชาคม จันทรวชิต "การศึกษาปัญหาการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 ของวิทยาลัยอาชีวศึกษามหาไถ่," (วิทยานินพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต ภาค วิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2533), หน้า 200-202.

^๑ สุมิตร คุณานุกร, หลักสูตรและการสอน (กรุงเทพฯ:ชวนภากรพิมพ์, 2520), หน้า 130 - 131.



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร เพื่อความสะดวกในการค้นคว้า ผู้วิจัยได้แบ่งเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องออกเป็น 4 หัวข้อ ดังนี้

1. หลักสูตร และองค์ประกอบของหลักสูตร

2. การนำหลักสูตรไปใช้

- แผนการสอน
- การจัดตารางสอน
- การจัดอาจารย์เข้าสอน
- เทคนิคการสอน
- บรรยากาศของการเรียนการสอน
- สื่อการเรียนการสอน
- การวัดผลและประเมินผล
- ห้องสมุด
- ลักษณะของห้องเรียน
- การจัดชั้นเรียน

3. สำระสำคัญของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 พุทธศักราช 2533) ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาพาณิชยกรรม

หลักสูตรและองค์ประกอบของหลักสูตร

หลักสูตร (Curriculum) เป็นคำที่มีความหมายทั้งในระดับกว้างและระดับแคบ นักการศึกษาหลายคนได้ให้คำนิยามของหลักสูตร ในลักษณะของประสบการณ์ที่โรงเรียนจัดให้แก่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เด็ก ซึ่งคำนิยามในลักษณะนี้เป็นที่ยอมรับกันมาก ตัวอย่างของคำนิยามหลักสูตรในลักษณะของ
ประสบการณ์มีดังต่อไปนี้

พินัส ทัณฑาคินทร์ กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึงประสบการณ์ทั้งหมดที่นักเรียนพึงได้รับ
ภายใต้การนำของครูหรือโรงเรียน ทั้งนี้เพื่อมุ่งหวังจะให้เกิดความเจริญงอกงามในด้านต่าง ๆ
แก่นักเรียน กล่าวคือทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ และสังคม¹ ซึ่งสอดคล้องกับ ภิญโญ สาทร
ได้กล่าวไว้ว่า หลักสูตร คือบรรดาประสบการณ์หรือความพยายามทั้งปวงที่โรงเรียนจัดให้แก่
นักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ และพัฒนาตนเองไปในทิศทางที่โรงเรียนปรารถนา²

Carter V. Good ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ 3 ประการ คือ

1. เนื้อหาวิชาที่จัดไว้เป็นระบบให้ผู้เรียนได้ศึกษา เช่น หลักสูตร สังคมศึกษา
หลักสูตรศิลปศึกษา เป็นต้น
2. โครงสร้างของเนื้อหาหรือสิ่งเฉพาะที่ต้องสอน หมายถึง หลักสูตรทั้งฉบับ รวม
ทุกวิชาเข้าด้วยกัน เพื่อให้ผู้เรียนจบชั้นหรือได้รับประกาศนียบัตร
3. กลุ่มวิชาและประสบการณ์ ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาวิชากลุ่มหนึ่ง และประสบการณ์
อีกกลุ่มหนึ่ง³

นอกจากนั้น สุมิตร คุณานุกร ได้ให้ความหมายของหลักสูตรในระดับชาติและในระดับ
โรงเรียนไว้ดังนี้

ความหมายของหลักสูตรในระดับชาติ หลักสูตร หมายถึงโครงการให้การศึกษาเพื่อ
พัฒนาผู้เรียนใหม่มีความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะสอดคล้องกับความมุ่งหมายทางการศึกษา
ที่กำหนดไว้

ส่วนความหมายของหลักสูตรในระดับโรงเรียน หลักสูตร หมายถึงโครงการที่ประมวล
ความรู้และประสบการณ์ทั้งหลายที่โรงเรียนจัดให้ผู้เรียน ไม่ว่าจะ เป็นภายในหรือภายนอก
โรงเรียนก็ตาม เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาไปตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้⁴

จากความหมายของ "หลักสูตร" ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น พอสรุปได้ว่า หลักสูตร
หมายถึง โครงการประมวลความรู้ กิจกรรม และประสบการณ์ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่จัดเพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งของผู้มีส่วนรับผิดชอบในทุก ๆ ระดับ

องค์ประกอบของหลักสูตร

มีนักการศึกษาได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรไว้หลายท่าน ดังนี้คือ

Hilda Taba ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตรทุกฉบับไม่ว่าจะเป็นการออกแบบในลักษณะใด ตามปกติจะประกอบไปด้วยจุดมุ่งหมายทั่วไป และจุดมุ่งหมายเฉพาะ หลักสูตรจะบอกถึงเนื้อหาสาระ บางครั้งหลักสูตรอาจจะกล่าวถึงรูปแบบการจัดการเรียนการสอนอีกด้วย และนอกจากนี้หลักสูตรจะรวมถึงโครงการประเมินผลการสอนตามหลักสูตร⁵

สมิทร คุณานุกร กล่าวไว้ว่า เมื่อพิจารณาหลักสูตรในรูปขององค์ประกอบแล้วจะมี 4 องค์ประกอบ คือ

1. ความมุ่งหมาย (Objectives)
2. เนื้อหา (Content)
3. การนำหลักสูตรไปใช้ (Curriculum Implementation)
4. การประเมินผล (Evaluation)

องค์ประกอบทั้ง 4 อย่างนี้มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน และแต่ละองค์ประกอบก็มีอิทธิพลต่อกันและกันด้วย⁶

กรมวิชาการ ได้กล่าวถึงองค์ประกอบเต็มรูปของหลักสูตรไว้ 8 ประการ คือ

1. จุดหมาย คือ ความประสงค์หรือความต้องการทางการศึกษาและสังคม
2. หลักการ คือ ทิศทางหรือแนวทางซึ่งจะนำไปสู่จุดหมายของหลักสูตร
3. โครงสร้าง คือ กลุ่มวิชาหรือรายวิชาต่างๆ ในหลักสูตร
4. จุดประสงค์ของการเรียนรู้แต่ละรายวิชา หมายถึง ความรู้ ทักษะ หรือ ทักษะคติบางประการโดยเฉพาะรายวิชานั้น ๆ ซึ่งนักเรียนจะต้องรู้ ต้องมี หรือต้องปฏิบัติให้ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. เนื้อหาของรายวิชา คือ ประสบการณ์ต่าง ๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อมที่กำหนดไว้สำหรับรายวิชานั้นๆ อันจะช่วยให้นักบรรลุถึงจุดประสงค์ของการเรียนรู้

6. สื่อการเรียนรู้ คือ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จะช่วยให้เกิดความเข้าใจทักษะ และทัศนคติที่ต้องการ

7. วิธีสอน การสอนย่อมช่วยให้เกิดการเรียนรู้ ให้รู้จักคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น

8. การประเมินผล คือ เมื่อสอนไปแล้วจะต้องวัดดูว่านักเรียนได้เกิดมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะตามเนื้อหาของจุดประสงค์ของการเรียนรู้เพียงใดหรือไม่ และจะต้องปรับปรุงแก้ไขอย่างไรต่อไป⁷

จากที่กล่าวมาแล้ว พอสรุปได้ว่าองค์ประกอบของหลักสูตรมีดังนี้ คือ

1. จุดมุ่งหมาย
2. เนื้อหาวิชา
3. การนำหลักสูตรไปใช้
4. การประเมินผล

การนำหลักสูตรไปใช้

การนำหลักสูตรไปใช้ (Implementation) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งของหลักสูตร เพราะเป็นการนำหลักสูตร ไปปฏิบัติให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ วรรวิทย์ วศินวรากร ได้ให้ความเห็นไว้ว่า การเขียนหลักสูตรเป็นงานที่ไม่ยากนัก และจะเขียนให้สวยงามอย่างไรก็ได้ แต่การนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดผลเป็นสิ่งที่ยากยิ่งนัก⁸ หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือถึงแม้ว่าจะมีการสร้างหลักสูตรมาอย่างดีเพียงใดก็ตาม หากการนำหลักสูตรไปใช้ไม่สัมพันธ์สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแล้ว ก็จะไม่สามารถใช้หลักสูตรนั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มีนักวิชาการ ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับความหมายของการนำเอาหลักสูตรไปใช้ไว้ต่าง ๆ กัน เช่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Beauchamp กล่าวถึงการนำหลักสูตรไปใช้ว่า หมายถึง การนำหลักสูตรไปปฏิบัติ โดยประกอบด้วยกระบวนการที่สำคัญที่สุด คือ การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้ครูได้มีการพัฒนาการเรียนการสอน⁹

สมิทร คุณานุกุล กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปใช้รวมถึงกิจกรรม 3 ประเภท คือ

1. การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน
2. การจัดปัจจัยและสภาพต่าง ๆ ภายในโรงเรียนให้หลักสูตรบรรลุถึงเป้าหมาย
3. การสอนของครู

กิจกรรมทั้ง 3 ประเภทดังกล่าวมานี้ รายละเอียดของแต่ละกิจกรรมในการนำหลักสูตรไปใช้มี 3 ขั้นตอน คือ

1. การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน ได้แก่ การตีความหมายของหลักสูตรว่ามีความหมายอย่างไร จะสอนอะไร ระดับไหน อย่างไร และให้เกิดอะไรขึ้นในตัวผู้เรียน โดยทั่วไปจะเปลี่ยนแปลงหลักสูตรไปสู่การสอนในรูปของประมวลการสอน โครงการสอน แผนการสอน และบันทึกการสอน

2. การจัดสิ่งแวดล้อมต่างๆ ภายในโรงเรียน เช่น ลักษณะของห้องเรียน การจัดชั้นเรียน ห้องสมุด สื่อการเรียน การจัดตารางสอน การจัดครูเข้าสอน การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน เป็นต้น

3. การสอนของครู เป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดของการใช้หลักสูตร เป็นขั้นที่ครูจะนำเอาจุดหมาย โครงสร้าง เนื้อหาสาระ วิธีการต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ไปสู่การปฏิบัติจริงในห้องเรียน¹⁰

Chandra กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปใช้ คือ การทดลองใช้เนื้อหาวิชา วิธีสอน เทคนิคในการประเมินผล การใช้อุปกรณ์การสอน แบบเรียน และทรัพยากรต่างๆ ให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียน¹¹

แผนการสอน (Lesson Plan)

แผนการสอน มีความหมาย เช่นเดียวกับบันทึกการสอน แผนการสอนเป็นเอกสารที่ให้รายละเอียดในการสอนตามหลักสูตรแก่ครู มีลักษณะคล้ายประมวลการสอน โครงการสอนและบันทึกการสอนรวมกัน คือ ครูสามารถใช้เป็นแนวทางในการสอนได้เพราะบอกรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ ความคิดรวบยอด เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ (วิธีสอนและอุปกรณ์การสอน) การวัดผลของแต่ละเรื่องการสอนและบอกจำนวนคาบเวลาที่ ใช้สอนด้วย

แผนการสอน จึงเป็นเอกสารหลักสูตรที่สำคัญที่สุดสำหรับครูที่จะ ใช้สอน เพื่อให้บรรลุผลตามหลักสูตร เพราะแผนการสอนจะบอกถึงสิ่งที่จะต้องสอน ภาระงานการสอนและกำหนดเวลาในการสอนไว้อย่างครบถ้วน ในการจัดทำแผนการสอนจะต้องนำหลักสูตรมาขยายให้รายละเอียดมากขึ้นและแบ่งเป็นตอน ๆ หรือเป็นเรื่อง ๆ แผนการสอนนี้สามารถที่จะนำไปปรับขยายเพิ่มเติม ให้เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่น โดยใช้บุคลากรในท้องถิ่นนั้น ๆ ช่วยกันจัดทำ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการนำหลักสูตร ไปใช้

ลักษณะของแผนการสอนนั้น มีรูปแบบซึ่งประกอบด้วยหัวข้อต่อไปนี้

1. หัวข้อเรื่องและกำหนดเวลาเรียน หัวเรื่อง คือ การแบ่งเนื้อหาสาระการเรียนออกเป็นส่วนย่อย ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้รู้อะไรถึงขั้น
2. คาบเวลาที่ ใช้สอน เป็นการกำหนดว่า ใช้เวลาในการสอนเป็นกี่คาบหรือกี่ชั่วโมง
3. เนื้อหาสาระ เป็นรายละเอียดของเนื้อเรื่องที่จะสอน ครูจะต้องศึกษาจากหลักสูตร การเขียนเนื้อหาสาระในแผนการสอนนี้จะต้องสั้น ๆ กว้าง ๆ
4. ความคิดรวบยอด เป็นหลักหรือจุดสำคัญของเรื่องที่จะสอน
5. จุดประสงค์ของการเรียน กำหนดเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมในการสอนเรื่องนั้น
6. สื่อการเรียนการสอน คือ วัสดุอุปกรณ์ที่ครูและนักเรียนจะต้องใช้เพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. กิจกรรมการเรียนรู้ เป็นการบอกแนวทางการกระทำของนักเรียน ว่านักเรียนจะทำเรื่องอะไรบ้างในการเรียนเรื่องนั้น ๆ การเรียนรู้ในปัจจุบันนี้ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ให้มากที่สุด พยายามเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับผิดชอบต่อการเรียนของเขาให้มากยิ่งขึ้น และสรุปการเรียนรู้ของเขาได้เอง โดยที่ครูคอยช่วยเหลือเพียงเล็กน้อย

8. การประเมินผล คือ การตรวจสอบว่าหลังจากเรียนแล้วได้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมดังที่คาดหวังไว้ในจุดประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่

แผนการสอนนั้นจะให้รายละเอียดมากกว่าบันทึกการสอน ให้หัวข้อ จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ความคิดรวบยอดและหลักการ กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน และสื่อการสอน

การจัดตารางสอน

ได้มีผู้ให้ความหมายของตารางสอน และแนวปฏิบัติในการจัดตารางสอนไว้ดังต่อไปนี้ เอกชัย กีสุขพันธ์ กล่าวว่า ตารางสอนเป็นการกำหนดเวลาและวิชาที่จะให้เด็กได้เรียนในแต่ละวันตลอดสัปดาห์ ในการจัดตารางสอนที่ดีนั้น โรงเรียนไม่ควรจัดวิชาที่ต้องเรียนหนักเกินไปไว้ติด ๆ กัน วิชาที่ใช้ความคิดมากไม่ควรจัดลงในตอนบ่าย และควรจัดตารางสอนให้ครูไม่ต้องมีงานสอนมากเกินไป หรือ สอนติด ๆ กันหลายคาบในแต่ละวัน เพราะจะทำให้ครูเหนื่อยเกินไป¹²

พนัส หันนาดินทร์ กล่าวว่า ตารางสอนเป็นการกำหนดนัดหมายระหว่างครูผู้สอนกับนักเรียน ในการจัดตารางสอนนั้นผู้จัดจะต้องทราบถึงสิ่งต่อไปนี้

1. จำนวนนักเรียนในชั้นหนึ่ง ๆ จัดแบ่งออกเป็นกี่ห้อง
2. ระยะเวลาหรือคาบ (Period) ในการสอนในวันหนึ่ง ๆ มีกี่ช่วง ช่วงละกี่นาที ในหนึ่งสัปดาห์มีเวลาเรียนกี่ระยะ วันใดบ้าง
3. จำนวนห้องเรียนที่มีอยู่
4. ลักษณะการสอนของครู เช่น สอนเป็นรายวิชา หรือครูคนเดียวสอนทุกวิชา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. ภาระ (Load) ของครูแต่ละคนว่าใกล้เคียงกันหรือไม่ ซึ่งหลักในการพิจารณาภาระ (Load) ของครู มีดังต่อไปนี้

- 5.1 เวลาที่เสียไปในการเตรียมการสอน
- 5.2 ลักษณะของวิชาที่สอน
- 5.3 ลักษณะของนักเรียนในแต่ละห้องเรียน
- 5.4 งานพิเศษของครูแต่ละคน
- 5.5 การฝึกฝนที่มีมาของแต่ละคน
- 5.6 ความเป็นอยู่ทางบ้านของครูแต่ละคน¹³

วิชัย วงษ์ใหญ่ กล่าวว่าการจัดตารางสอนจะต้องให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ของเด็ก โดยต้องคำนึงถึงการใช้เวลาในการเรียนรู้วิชาต่าง ๆ ระดับความยากง่ายของแต่ละวิชา ช่วงของการเรียนรู้จะต้องเหมาะสมกับพัฒนาการวัยและความสามารถของผู้เรียน อัตราเวลาเรียนในแต่ละภาคการศึกษา และรอบปีการศึกษา ตลอดจนชั่วโมงสอนของครูอาจารย์สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะต้องจัดให้เกิดความสมดุลและเหมาะสม¹⁴

วิญญู สาธร กล่าวไว้สรุปได้ว่า ตารางสอน คือกำหนดวิชาและเวลาที่จะให้เรียน โดยละเอียดประจำวันตลอดสัปดาห์ หลักการทำตารางสอน มีดังนี้

1. กำหนดชั่วโมงเรียนให้ ไม่น้อยกว่าที่หลักสูตรกำหนด
2. บรรรจุวิชาครบตามหลักสูตร
3. การวางวิชาใดก่อนหลังต้องคำนึงถึงนักเรียนด้วย
4. เวลาเรียนตอนเช้าควรมีชั่วโมงสอนจำนวนมากกว่าตอนบ่าย สำหรับประเทศร้อน
5. วิชายากที่ต้องใช้เวลาคิดมาก ไม่จัดซ้อนกันในวันเดียวควรสลับหรือกระจายให้ทั่ว

ทั้งสัปดาห์

6. วิชาที่ต้องเรียนสัปดาห์ละหลายวันไม่ควรจัดซ้อนกัน เพราะจะเบื่อและลำบากแก่นักเรียนที่จะทำการบ้านให้ทันในวันถัดไป

7. ควรให้ความสะดวกแก่ครูด้วย เช่น ไม่จัดให้ครูสอนต่อเนื่องกันถึงสามชั่วโมง เพราะจะเหนื่อยเกินไป

8. ตารางสอนควรทำให้เสร็จเรียบร้อย ประกาศให้ครูและนักเรียนทราบก่อนวันเปิดเรียนเพื่อให้วันเปิดเรียนเป็นวันที่ทำงานได้ทันที ถ้าทำตารางสอนตลอดปีได้ก็ควรทำเพื่อให้นักเรียนจะวางแผนการเรียนได้ตลอดปี

9. ควรเฉลี่ยปริมาณการสอน (Teaching Load) ต่อหนึ่งสัปดาห์ให้ครูทุกคนทัดเทียมกัน หรือถ้าต่างกันบ้างก็ไม่มากนัก

10. ตารางสอนควรทำ 4 ชุด คือ ชุดที่หนึ่งประจำชั้น ชุดที่สองให้แก่ครูเป็นรายบุคคล ชุดที่สามเป็นชุดใหญ่รวมตารางสอนทุกชั้นเข้าด้วยกัน ชุดที่สี่เป็นตารางสอนประจำตัวของครูแต่ละคนไว้ประจำห้องครูใหญ่¹⁵

สรุปได้ว่า การจัดทำตารางสอน หมายถึงการวางแผนในการถ่ายทอดความรู้ และประสบการณ์จากผู้สอนสอน ไปยังผู้เรียน โดยคำนึงถึงความพร้อมของทั้งสองฝ่ายเพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้อย่างเต็มที่

การจัดอาจารย์เข้าสอน

เกี่ยวกับการจัดอาจารย์เข้าสอนนั้น ได้มีบุคคลกล่าวไว้ ดังต่อไปนี้

ชงชัย สวัสดิ์เมฆินทร์ กล่าวว่า การจัดครูอาจารย์เข้าสอนเป็นเรื่องของสถานศึกษาหรือฝ่ายวิชาการ จำเป็นต้องคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ ตลอดจนความสมัครใจของครู-อาจารย์แต่ละคนด้วย หากมีจำนวนเพียงพอเพื่อให้ครูอาจารย์ได้ใช้ศักยภาพของเขาให้เป็นประโยชน์ให้มากที่สุด¹⁶

การจัดครูอาจารย์เข้าสอน ผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดครูอาจารย์เข้าสอนโดยตรง ผู้บริหารจะต้องสามารถจัดครูอาจารย์เข้าสอนให้เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ ความสนใจและประสบการณ์ ในการจัดครูอาจารย์เข้าสอนผู้บริหารจะต้องมีข้อมูลเกี่ยวกับครูอาจารย์ว่า ครูแต่ละคนมีความรู้ ความสามารถ ความสนใจ ความถนัด และประสบการณ์เป็นอย่างไร เพื่อจะได้จัดให้เข้าสอนในแต่ละชั้นแต่ละวิชาได้เหมาะสม และเกิดประโยชน์ในการเรียนการสอนมากที่สุด วิชาการที่จะให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวครูแต่ละคนภายในโรงเรียนอาจทำได้โดยวิธีต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. สํารวจความพร้อมของครู มีหลายวิธีแต่ละวิธีที่เหมาะสมและ ได้ผลรวดเร็ว ได้แก่ แบบสอบถามหรือสํารวจความพร้อมของครู ซึ่งโรงเรียนอาจสร้างขึ้เอง โดยคํานึงถึงจุดมุ่งหมายของการสํารวจด้านความพร้อมของครู กับการเปิดแผนการเรียนเป็นสําคัญ ซึ่งศึกษาได้จาก ประวัติการศึกษา ประวัติการทำงาน รวมทั้งบุคลิกภาพ อุปนิสัย เป็นต้น เมื่อ ได้ข้อมูลมาแล้วก็นำข้อมูลไปประกอบการพิจารณาจัดแผนการเรียน แล้วจัดครูเข้าสอนให้สอดคล้องกับความพร้อมด้านอื่น ๆ ด้วย

2. การจัดครูเข้าสอนตามรายวิชาในแผนการเรียน ซึ่งอาศัยข้อมูลจากการสํารวจความพร้อมของครู ดังนี้

- 2.1 จัดตามวิชาเอกที่เรียนมา
- 2.2 จัดตามวิชาโทที่เรียนมา
- 2.3 จัดให้สอนตามรายวิชาที่สนใจ
- 2.4 จัดให้สอนตามรายวิชาที่มีประสบการณ์

เทคนิคการสอน

โดยอาศัยแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของการสอน เทคนิคการสอนต่าง ๆ มีดังนี้

1. เทคนิคการสอนที่ยึดครูเป็นศูนย์กลางของความสนใจ มีดังนี้
 - 1.1 การบรรยาย
 - 1.2 การใช้คำถาม
 - 1.3 การสาธิต
2. เทคนิคการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของความสนใจ มีดังนี้
 - 2.1 การใช้หนังสือเรียน
 - 2.2 การมอบหมายงานให้ทำ หรือการค้นคว้าด้วยตนเอง
 - 2.3 การให้ทำแบบฝึกหัด หรือการให้กรบ้าน
 - 2.4 การอภิปรายกลุ่ม

- 2.5 การให้ผู้เรียนเรียนด้วยตนเอง
- 2.6 การศึกษานอกสถานที่
- 2.7 การแสดงบทบาทสมมติ
- 2.8 การทดลอง

ฯลฯ

ในแต่ละวิธีสอน หรือแต่ละเทคนิคการสอน มีกิจกรรมดังต่อไปนี้

1. เทคนิคการสอนที่ยึดครูเป็นศูนย์กลางของความสนใจ

การบรรยาย การให้คำถาม และการสาธิต ซึ่งเป็นเทคนิคหลักที่ยึดครูเป็นศูนย์กลาง โดยทั่ว ๆ ไป ครูผู้สอนจะเป็นผู้กำหนดและกระทำกิจกรรมการสอนเอง และครูส่วนใหญ่นิยมที่จะกระทำกิจกรรมดังกล่าวนี้ด้วยตนเอง แต่อย่างไรก็ตามในการจัดกิจกรรมการสอนเกี่ยวกับการบรรยาย การให้คำถามและการสาธิตนั้น ครูผู้สอนไม่จำเป็นต้องเป็นผู้กระทำกิจกรรมเองเสมอไป แต่อาจจะมอบหมายให้ผู้เรียนด้วยกันกระทำก็ได้

2. การสอนที่ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของความสนใจ

แม้เราจะยอมรับและเห็นตรงกันว่า ครูหรือผู้สอนเป็นตัวเอกของกิจกรรมการสอน เพราะเป็นผู้วางแผนและกำหนดกิจกรรมการสอน ให้มีประสิทธิภาพ แต่จุดหมายปลายทางของการสอนก็คือการเรียนรู้ในตัวผู้เรียน ถ้าผู้เรียนสามารถเรียนรู้ในสิ่งที่ผู้สอนมุ่งหวังเอา ไว้ก็แสดงว่าผู้สอนประสบความสำเร็จในการสอน และเป็นที่ยอมรับกันว่า การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพนั้น จะเป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมหรือสัมผัสกับสิ่งนั้น ๆ โดยตรง (active learning) ด้วยเหตุนี้ กิจกรรมการสอนที่ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของความสนใจ เช่น การใช้หนังสือเรียน การมอบหมายงานให้ทำ การให้ทำแบบฝึกหัด การอภิปรายกลุ่ม การเรียนด้วยตนเอง การศึกษานอกสถานที่ การแสดงบทบาทสมมติ การทดลอง และกิจกรรมอื่น ๆ ¹⁷

บรรยากาศของการเรียนการสอน

การสอนใด ๆ จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีผู้สอน เนื้อหาที่จะสอนและผู้เรียน ถ้าขาดอย่างหนึ่งอย่างใดไป การสอนจะเกิดขึ้นไม่ได้ แต่อย่างไรก็ตามยังมีสิ่งหนึ่งที่เป็นตัวช่วยกระตุ้นให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนการสอน สิ่งที่ว่านั้นคือ บรรยากาศที่ดี บรรยากาศเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากผลของปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอน เนื้อหาสาระและผู้เรียน บรรยากาศจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับคุณภาพ และความเหมาะสมของปฏิสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบทั้งสาม กล่าวคือถ้าผู้สอนเลือกสรรเทคนิควิธีและกิจกรรมการสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระและตัวผู้เรียนแล้ว บรรยากาศที่ดีก็จะเกิดขึ้นโดยไม่ต้องสงสัย จึงพอจะกล่าวเป็นหลักการทั่ว ๆ ไปได้ว่า บรรยากาศที่ดีจะเกิดขึ้นได้จากการที่ผู้สอนได้เลือก เทคนิควิธีการสอน และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน และเนื้อหาวิชาที่จะสอน¹⁸

การเรียนการสอนมุ่งที่จะส่งเสริมให้เด็กเจริญงอกงามในทุก ๆ ด้านไปพร้อม ๆ กัน การสร้างบรรยากาศจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำให้เกิดความพอดีไม่มากหรือน้อยจนเกินไป โดยเฉพาะเกี่ยวกับบรรยากาศการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ควรดำเนินการดังนี้

1. ต้องส่งเสริมให้นักเรียนมีประสบการณ์ตรงมากที่สุด ด้วยการให้นักเรียนได้ลงมือกระทำด้วยตนเอง
2. ต้องมีจุดประสงค์ของบทเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการประเมินผลการสอน
3. ต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ตลอดจนประสบการณ์เดิมของเด็กมากกว่าที่จะเอาหลักสูตรเป็นเกณฑ์
4. ต้องมีการประเมินผลอยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้เพื่อให้แน่ใจว่า การสอนได้ผลตรงตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่วางไว้
5. ต้องมีการเตรียมการสอนอย่างดี การเตรียมการสอนนับว่าเป็นเทคนิคการสอนอย่างหนึ่ง เพื่อที่ครูจะได้ทราบว่า จะสอนอย่างไร ใช้อุปกรณ์อะไรบ้าง
6. ต้องมีสื่อการเรียนการสอน เพื่อช่วยให้นักเรียนสนใจและเข้าใจบทเรียน เช่น แผนภูมิ รูปภาพของจริง หุ่นจำลอง และสื่อทัศนอุปกรณ์อื่น ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. ต้องส่งเสริมให้นักเรียนทำงานเป็นหมู่คณะ โดยมีการปรึกษาหารือ แบ่งงานกันทำ
8. ต้องมุ่งให้เด็กได้ทั้งความรู้ ทักษะและเจตคติที่ดี พร้อมทั้งจะประพฤติดนเป็นคนที่
9. ต้องมีกิจกรรมให้นักเรียนทำ เพื่อสร้างความสนใจของนักเรียนและช่วยให้นักเรียน

สนุกสนานกับการเรียน

10. ต้องใช้วิธีสอนหลายๆ แบบปนกัน ไม่ยึดวิธีสอนเพียงแบบใดแบบหนึ่ง แต่อย่างไรก็ตามควรจะเป็นวิธีสอนที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก

11. ต้องส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย จะเน้นการสอนจึงไม่ใช่การบังคับให้เด็กต้องทำ แต่เป็นการส่งเสริมให้เด็กได้มีระเบียบวินัยด้วยตนเอง

12. ต้องมีการจูงใจ หรือมีเครื่องล่อใจ เช่น การให้รางวัล การชมเชย การทำโทษ การติเตียน การให้คะแนน สิ่งเหล่านี้จะกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจและตั้งใจขยันหมั่นเพียรในการเรียนยิ่งขึ้น

13. ต้องเปิดโอกาสให้นักเรียน ได้คิดหาเหตุผลความเป็นมาของสิ่งที่เรียน

14. ต้องสร้างบรรยากาศให้เหมาะแก่การเรียนรู้ ทั้งในแง่ของสิ่งแวดล้อมและอารมณ์ของเด็ก

15. ต้องส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ให้เกิดขึ้น

16. ควรสอนให้เด็กได้ใช้ประสาทสัมผัสให้มากที่สุด โดยเฉพาะประสาทสัมผัสทั้ง 5

17. สอนตามกฎแห่งการเรียนรู้ โดยจัดบทเรียนให้เหมาะสมกับวัย ความสามารถและประสบการณ์เดิมของเด็ก

18. ต้องส่งเสริมให้เด็กรู้จักแก้ปัญหาด้วยตนเองตามแนวทางวิทยาศาสตร์

19. ต้องสอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของเด็ก ไม่ใช่การกดขี่หรือบีบบังคับให้เด็กเรียน

20. ต้องมีการสร้างความสนใจก่อนทำการสอนเสมอ

การสร้างความสนใจเป็นกิจกรรมที่ครูทำเมื่อเริ่มต้นสอนหรือที่เรียกว่า การนำเข้าสู่บทเรียน จุดประสงค์เพื่อดึงดูดความสนใจของนักเรียนให้มาอยู่ที่การสอนของครู นักเรียนสามารถเข้าใจความหมายของบทเรียนชัดเจนขึ้น นักเรียนรู้ว่าต่อไปจะเรียนเรื่องอะไร สามารถนำความรู้และทักษะที่มีอยู่เดิมมาสัมพันธ์กับบทเรียนที่ครูจะสอนได้

สื่อการเรียนการสอน

เกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอนนั้น มีบุคคลต่างๆ ให้รายละเอียดไว้ดังต่อไปนี้

ภิญโญ สาธร ให้ความหมายไว้ว่า สื่อการเรียนการสอน หมายถึงวัสดุทุกชนิดที่นำมาใช้ประกอบการเรียนการสอน - เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้หรืออย่างมีประสิทธิภาพ เช่น แบบเรียน หนังสืออ่านประกอบ รูปภาพ แผนที่ ลูกโลก แผนภูมิ รูปหุ่นเหมือนของจริง วิทยุ โทรทัศน์ เครื่องอัดและเครื่องขยายเสียง เครื่องฉายภาพนิ่ง เครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่องสอน (Teaching machine) เครื่องคิดเลข เครื่องคอมพิวเตอร์ กระดานดำ ชอล์ก ปากกา ดินสอ ยางลบและวัสดุอย่างอื่นที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนทุกชนิด¹⁹

เอกชัย กี่สฤษดิ์ ก่อว่าไว้สรุปได้ว่า สื่อการเรียนการสอน หมายถึง อุปกรณ์ต่างๆ ที่มีส่วนช่วยพัฒนาการเรียนของนักเรียนหรือการสอนของครูให้ดีขึ้น โดยแบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

1. สื่อที่เป็นสิ่งพิมพ์ ได้แก่ หนังสือ วารสาร เอกสารต่างๆ ที่จัดพิมพ์ขึ้นเพื่อเป็นส่วนช่วยให้เกิดการเรียนการสอน

2. สื่อที่ไม่เป็นสิ่งพิมพ์ ได้แก่ วัสดุ อุปกรณ์โสตทัศนศึกษา เครื่องมือต่าง ๆ เช่น เครื่องฉายสไลด์ เครื่องฉายฟิล์มสตริป เครื่องฉายภาพยนตร์ เป็นต้น²⁰

สวัสดิ์ สุวรรณอักษร กล่าวถึงวิธีการที่ผู้บริหารน่าจะนำมาปฏิบัติในเรื่องสื่อการเรียนการสอนไว้ พอสรุปได้ว่าจะต้องจัดทำบัญชีสิ่งที่มีอยู่แล้ว แล้วสำรวจความต้องการของครูอาจารย์ จัดประชุมครูอาจารย์เพื่อวางแผนในการจัดซื้อจัดหา จัดอบรมครูอาจารย์ในเชิงปฏิบัติการผลิตและการใช้ ดูแลเอาใจใส่ให้ครูใช้วัสดุอุปกรณ์การสอน ให้คุ้มค่า ติดตามและประเมินผลการใช้วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ²¹

ธงชัย สุวัฒน์เมธีนทร์ ระบุสื่อการเรียนการสอนไว้สรุปได้ว่า ได้แก่สิ่งที่มีกรรม และสถานศึกษาจัดทำขึ้น เพื่อให้ความสะดวกและช่วยเหลือครูอาจารย์ให้สามารถใช้หลักสูตรหรือสอนแต่ละวิชาได้อย่างถูกต้อง ปัญหาที่พบคือความล่าช้าไปผู้ผู้ใช้²²

สรุปได้ว่า สื่อการเรียนการสอน หมายถึงสิ่งต่าง ๆ ทั้งที่เป็นสิ่งตีพิมพ์และไม่ใช้สิ่งตีพิมพ์ ซึ่งสร้างขึ้นมาเพื่อช่วยในการสอนของผู้สอน และการเรียนของผู้เรียนบรรลุเป้าหมายได้ง่ายขึ้น และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

การวัดผลและประเมินผล

หนังสือ ทัศนคติฯ ได้ให้ความหมายของการประเมินผลการศึกษาว่ามีคำใ้ช้อยู่ 2 คำ คือ คำว่า การวัดผล (Measurement) และการประเมินผล (Evaluation) ซึ่งทั้ง 2 คำ มีความหมายต่างกัน

การวัดผล หมายถึง การเปรียบเทียบผลที่ได้จากการเรียนกับมาตรฐานอันหนึ่งที่ยึดถืออยู่ ส่วนการประเมินผลเน้นการกำหนดค่าหรือราคา (Value Judgement) จากคะแนนที่เราได้รับจากการวัด²³

Carter V. Good ได้ให้ความหมายของการวัดผลไว้ว่า

1. เป็นคำที่มีความหมายกว้างขวาง หมายถึง การศึกษาค้นคว้าโดยทั่วไปและการทดสอบ การทำมาตราส่วนประเมินค่าและการตีค่ากระบวนการที่วัดได้ และการที่บุคคลได้รับผลของกระบวนการทางการศึกษานั้น ๆ รวมทั้งทฤษฎีของข้อทดสอบ และการสร้างมาตราส่วนประมาณค่า การทำให้มีเหตุผลใช้ได้ การทำให้เป็นมาตรฐาน การแปลความหมายผลของการทดสอบ การประเมินผลทั้งที่เป็นปรนัยและอัตนัย และการใช้วิธีการทางสถิติเพื่อแปลความหมายผลจากการวัด
 2. ผลขั้นสุดท้ายที่ได้จากการนำเอาปริมาณการวัด ไปใช้กับกระบวนการทำงานทางการศึกษาหรือ ใช้กับบุคคลที่ถู่วัด²⁴
- จากที่กล่าวมาแล้วสรุปได้ว่า การวัดผลและการประเมินผลการเรียน หมายถึง กระบวนการที่ครูใช้วิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งผลของการเรียน หรือระดับคะแนนของรายวิชา

ห้องสมุด

ในการจัดการศึกษาปัจจุบัน ห้องสมุดได้ เข้ามามีบทบาทสำคัญที่จะช่วยการจัดการศึกษา ให้บรรลุถึงเป้าหมาย เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปในวงการศึกษาทั้งนักวิชาการ และนักบริหารว่าห้องสมุดเป็น "หัวใจ" ของการศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้องสมุด คือ สถานที่รวมของสรรพวิทยาการต่าง ๆ ได้แก่ หนังสือ วารสาร และสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ต้นฉบับตัวเขียน สมุดข่อย และอุปกรณ์โสตทัศนศึกษาทุกชนิด ซึ่งมีวิธีการจัดและบริหารงานเพื่อให้ความสะดวกแก่ผู้ใช้ห้องสมุดในทุกวิถีทาง และจะต้องมีบรรณารักษ์ซึ่งได้รับการศึกษาอบรมวิชาบรรณารักษ์ศาสตร์มาแล้วเป็นผู้ดำเนินการ

หน้าที่ของบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน

บรรณารักษ์ควร ด้รู้หน้าที่ว่าตนเองต้องทำอะไรบ้าง ถ้าจะกล่าวแยกแยะหน้าที่ของบรรณารักษ์ อาจแยกได้ 3 ด้าน

1. หน้าที่บริหาร ในการบริหารห้องสมุด ตัวบรรณารักษ์จะต้องปฏิบัติในสิ่งต่อไปนี้
 - 1.1 พิจารณากำหนด โปรแกรมห้องสมุด นับแต่การปิด - เปิด การให้บริการด้านต่าง ๆ ระเบียบการปฏิบัติต่าง ๆ ในห้องสมุดจนถึงการวางแผนงานในห้องสมุด ให้สัมพันธ์กับการเรียนการสอน
 - 1.2 ดำเนินการ โปรแกรมห้องสมุด ให้สัมฤทธิ์ผล
 - 1.3 วางผังห้องสมุด กำหนดที่ตั้งของวัสดุ ครุภัณฑ์ต่าง ๆ ในห้องสมุด ให้เหมาะสมกับการดำเนินงาน ให้ความคล่องตัว และเดียวกันก็มีความสวยงามเป็นระเบียบ
 - 1.4 เลือก จัดหา วัสดุการศึกษาทุกชนิด เข้าห้องสมุด ตลอดจนจัดหาครุภัณฑ์ที่ใช้ในงานห้องสมุดตามที่ต้องการ เพราะครุภัณฑ์ห้องสมุดนั้นถ้าบุคคลในหน่วยงานอื่นจัดหาให้อาจจะได้ครุภัณฑ์ที่ไม่ตรงตามต้องการ
 - 1.5 จัดการฝึกอบรม แนะนำการปฏิบัติงานด้านต่างๆ ให้แก่พนักงานห้องสมุด ให้สามารถทำงานได้ถูกต้องตามระบบที่วางไว้ ให้ความละเอียด รอบคอบทั่วถึงข้อควรระวัง และเทคนิคการทำงานเฉพาะอย่าง
 - 1.6 กำหนดตารางการใช้ห้องสมุดสำหรับนักเรียนที่จะเข้ามาใช้เป็นกลุ่ม หรือเป็นชั้น โดยร่วมมือกับอาจารย์
 - 1.7 เตรียมจัดหาเงินบำรุงห้องสมุดด้วยตนเอง หรือร่วมกับผู้บริหารหรือคณะกรรมการห้องสมุดโรงเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 1.8 วางแผนร่วมกับผู้บริหาร ในการปรับปรุงห้องสมุดให้สอดคล้องกับการจัดโปรแกรมการศึกษา
- 1.9 จัดอำนวยความสะดวกให้อาจารย์ นักเรียน ได้เข้าใช้วัสดุห้องสมุดอย่างเต็มที่
- 1.10 บริหารดูแลระบบการใช้ การยืมวัสดุห้องสมุดให้เป็นไปด้วยความยุติธรรมทั่วถึง
- 1.11 ต้องพยายามทำให้บริการต่าง ๆ ของห้องสมุด เป็นไปเพื่อสำหรับทุกคน
- 1.12 จัดเตรียมรายงาน สถิติการทำงาน การเงิน ความก้าวหน้าของห้องสมุดเสนอต่อผู้บริหาร
- 1.13 ประเมินผลงานของห้องสมุด ในด้านต่าง ๆ เพื่อการปรับปรุงปลายปี
- 1.14 ร่วมมือกับ โรงเรียนและชุมชน ในท้องถิ่น
- 1.15 ให้ความร่วมมือกับองค์การ หน่วยงาน สถาบันการศึกษาต่าง ๆ ในเรื่องกิจการของห้องสมุด

2. หน้าที่ทางการศึกษา บรรณารักษ์ในห้องสมุด โรงเรียนต้องมีความรู้ทางด้านการศึกษาด้วย จะมีความรู้ทางวิชาบรรณารักษศาสตร์อย่างเดียวไม่เพียงพอ หน้าที่ทางการศึกษาของบรรณารักษ์ห้องสมุด โรงเรียนอาจจะมีขอบข่ายดังต่อไปนี้

- 2.1 พยายามศึกษาให้เกิดความรอบรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาต่างๆ ที่สอนในโรงเรียน ตำราเรียน คู่มือการเรียนการสอนวิชาต่าง ๆ แบบฝึกหัด
- 2.2 ต้องสนใจศึกษาหาความรู้ให้เข้าใจในเรื่องพัฒนาการของเด็ก จิตวิทยาเด็กในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านความต้องการ (needs) ความสนใจ (interests) ความสามารถ ((abilities)
- 2.3 ร่วมวางแผนกับครูเป็นรายบุคคลเพื่อจัดบริหารห้องสมุดในรูปแบบต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับการสอน
- 2.4 จัดบริการห้องสมุดในรูปแบบต่าง ๆ ที่จะส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองของนักเรียน

- 2.5 ร่วมปรึกษากับครูในโรงเรียนอย่างใกล้ชิดและสังเกตความต้องการ ความสนใจของนักเรียน เพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการจัดท้าวัด และปรับปรุงบริการ กิจกรรมของห้องสมุด ให้สอดคล้องกับความสนใจ ความต้องการนั้น ๆ
 - 2.6 ให้ความร่วมมือหรือร่วมเป็นกรรมการผู้หนึ่งของคณะกรรมการบริหาร โรงเรียน
 - 2.7 ร่วมเป็นกรรมการพิจารณาหลักสูตรและการปรับปรุงหลักสูตรของโรงเรียน
 - 2.8 จัดท้าวัด สิ่งพิมพ์ต่างๆ ให้กลุ่มครู ได้ศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาความสามารถ ในอาชีพ
3. หน้าที่ทางด้านงานเทคนิค
- 3.1 กำหนดสายการทำงานในห้องสมุด เช่น งานจัดหา งานสั่งซื้อ งานวิเคราะห์เลขหมู่ งานทำบัตรรายการ งานบริการให้ยืม งานบริการตอบคำถาม
 - 3.2 ทำสถิติเกี่ยวกับวัสดุการศึกษาต่าง ๆ ในห้องสมุดอยู่เสมอ สามารถตรวจสอบจำนวน ได้ทันที
 - 3.3 พิจารณาคัดเลือกวัสดุการศึกษาในห้องสมุดที่เหมาะสมแล้วทั้งไปเป็นครั้งคราว
 - 3.4 บริหารบุคลากรในห้องสมุดให้สามารถดำเนินงานห้องสมุดไปอย่างเรียบร้อยในแต่ละวัน

ความร่วมมือระหว่างอาจารย์และห้องสมุด

ในส่วนของบรรณารักษ์มีบทบาทร่วมมือกับอาจารย์ ดังนี้

1. ควรทราบลักษณะวิธีสอน หัวข้อการวิจัยของอาจารย์ และควรทราบข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับนักศึกษา เช่น จำนวนนักศึกษา และระดับการศึกษา เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ติดต่อกับอาจารย์เป็นส่วนตัว และหาโอกาส เข้าร่วมประชุมของแผนกวิชา เพื่อทราบการเปลี่ยนแปลงของหลักสูตร จะได้จัดหาทรัพยากรห้องสมุดเพื่อสนับสนุนพัฒนาการใหม่ ๆ ทางการศึกษาได้อย่างเหมาะสม

3. แจ้งให้อาจารย์ทราบเกี่ยวกับทรัพยากรห้องสมุดประเภทต่าง ๆ ตลอดจนบริการต่าง ๆ ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ในการสอนและการวิจัย

4. ติดต่อกับอาจารย์เป็นส่วนตัวเพื่อแจ้งให้ห้องสมุดทราบว่า ต้องการให้นักศึกษาพัฒนาไปถึงระดับใด เรียนรู้อะไรมาก่อน ห้องสมุดจึงจะสนองตอบความต้องการในขั้นต่อไปได้

5. ควรมีความยืดหยุ่นสำหรับอาจารย์ในเรื่องของนโยบายและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของห้องสมุด

ส่วนอาจารย์ในฐานะที่เป็นผู้เสนอขอทราบถึงความต้องการในการใช้ทรัพยากรห้องสมุด เป็นอย่างตึงในด้านเนื้อหา ประเภทของทรัพยากร และปริมาณที่ต้องการใช้ ฉะนั้น อาจารย์จึงควรร่วมมือกับห้องสมุดในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการจัดหาทรัพยากรให้ความร่วมมือ โดยการแนะนำรายชื่อหนังสือที่จะใช้ศึกษาค้นคว้าในสาขาวิชาต่าง ๆ นอกจากนี้อาจารย์อาจให้ความร่วมมือกับห้องสมุด โดยการติดต่อหรือบอกแหล่งที่ห้องสมุดจะสามารถขอรับทรัพยากรได้เปล่า ในด้านการให้บริการอาจารย์ควรกระตุ้นให้นักศึกษาได้ใช้ห้องสมุด โดยใช้วิธีสอน หรือ ใ้ทำงานที่ต้องอาศัยห้องสมุดเสมอ ๆ เพื่อให้นักศึกษาได้รู้จักค้นคว้า

ลักษณะของห้องเรียน

ในการศึกษาสมัยโบราณ ห้องเรียนไม่มีความสำคัญต่อการเรียนของเด็กมากนัก แต่ปัจจุบันรากฐานปรัชญาการศึกษาแผนใหม่ ได้มุ่งเน้นถึงความสำคัญของห้องเรียนที่มีผลต่อการเรียนรู้ของเด็ก นักการศึกษาแผนใหม่เชื่อว่า ห้องเรียนควรเป็นสถานที่ให้ความรู้ ความเพลิดเพลิน น่าอยู่ เป็นสถานที่ค้นคว้า ทำกิจกรรม และเสริมสร้างทัศนคติแบบประชาธิปไตย หรือช่วยให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ตลอดจนสร้างประสิทธิภาพในการเรียนรู้ ดังนั้นสภาพของห้องเรียนจึงควรมีสิ่งแวดล้อมที่ทำให้เด็กเรียนเกิดความสุข ได้แสดงออกตามความสามารถและ

ความถนัดเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ดังกล่าว การออกแบบห้องเรียนและอาคารจะต้องมีหลักเกณฑ์ มีใช้อาศัยเพียงเป็นห้องที่มีฝาผนัง และมีโต๊ะเรียนวางเป็นแถวให้เด็กเรียนนั่งฟังครูสอนเท่านั้น

การออกแบบห้องเรียน

1. ความสูงของเพดานห้อง เป็นที่เชื่อกันว่าการออกแบบเพดานห้องเรียนให้สูงจะช่วยให้ห้องเรียนไม่ร้อน ในบางประเทศได้มีกฎหมายกำหนดความสูงของห้องเรียนอย่างน้อยไม่ต่ำกว่า 3.50 - 4.00 เมตร แต่อย่างไรก็ตามในการกำหนดความสูงของห้องเรียนควรคำนึงถึงทั้งในแง่ของระดับวัยของนักเรียน แสง การกรองแสงและโครงสร้างต่าง ๆ

ในประเทศสิงคโปร์ มีกฎหมายกำหนดความสูงของห้องเรียนไว้ 3.2 เมตร และในประเทศฮ่องกง 3.05 เมตร

2. ความยาวและความกว้างของห้องเรียน ขนาดของห้องเรียนขึ้นอยู่กับพื้นที่ที่นักเรียนแต่ละคนต้องการรวมทั้งครูด้วย ซึ่งขึ้นอยู่กับขนาดของโต๊ะเก้าอี้และครุภัณฑ์ที่ใช้ รวมทั้งความสะดวกสบายในการเคลื่อนไหวด้วย

ในการออกแบบห้องเรียน ควรคำนึงถึงความยืดหยุ่นสำหรับเด็กทุกชั้นทุกวัย โดยปกติจะใช้เกณฑ์ของนักเรียนชั้นสูงสุดจากความต้องการเนื้อที่ต่อคนในโรงเรียน และขนาดของครุภัณฑ์ที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนกลุ่มนั้นมาเป็นเกณฑ์มาตรฐานในการออกแบบขนาดของห้องเรียนทั้งหมดของโรงเรียนนั้น ๆ

ห้องเรียนมาตรฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทย ขนาดของห้องเรียนควรเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ขนาด 7.00 x 9.00 เมตร บรรจุนักเรียนได้ 40 - 45 คน ส่วนสูงของห้องเรียนไม่น้อยกว่า 3.50 เมตร

การถ่ายเทอากาศ ถ้าการถ่ายเทอากาศไม่ดีพอ อากาศในห้องเรียนจะอบอ้าว เป็นโทษแก่ประสาทของนักเรียน อาจทำให้เด็กเรียนง่วงนอน ปวดศีรษะและมึนซึม อาจทำให้โรคติดต่อแพร่หลายได้ง่าย ควรจัดทำช่องลมและประตูหน้าต่างให้เพียงพอ

แสงสว่าง ควรจัดแสงสว่างให้เพียงพอและถูกทิศทาง แสงสว่างที่ใช้ในการอ่านหนังสือตามปกติต้องการความเข้มแห่งการส่องสว่างที่กำลังพอเหมาะแก่สายตา ให้สามารถอ่านหนังสือได้สบายตา มีค่าประมาณ 30 ฟุต-เทียน สำหรับห้องที่ใช้ทำการฝีมือหรืองานใช้สายตาเพ่งมาก ๆ ควรเป็น 50 ฟุต-เทียน

ประตูหน้าต่าง เนื้อที่ประตูหน้าต่างที่ไม่มีปิดบังควรเป็น 1 ใน 4 ของเนื้อที่ห้อง เพื่อให้ห้องเรียนมีแสงสว่างและการระบายอากาศเพียงพอ

บริเวณใกล้ห้องเรียน ถ้าจะปลูกต้นไม้ใหญ่ควรปลูกให้ห่างจากอาคารเรียนในระยะไม่น้อยกว่า 8 เมตร เพื่อมิให้บังแสงสว่างและขัดขวางการระบายอากาศ ทั้งไม่ทำให้หลังคาสกปรกและชำรุดง่าย อาคารต่าง ๆ ของโรงเรียนควรวางระยะให้ห่าง ๆ กัน ช่องว่างระหว่างอาคารต่ออาคารไม่ควรน้อยกว่าความสูงของอาคารที่ใกล้เคียงกันนั้นรวมกัน เพื่อมิให้บังลมและแสงสว่างซึ่งกันและกัน

มาตรฐานห้องเรียนของกรมอาชีวศึกษา

ในการออกแบบอาคารทางการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพได้คำนึงถึงทิศทางลม ประโยชน์ใช้สอย ความคงทนถาวร ความสะดวกสบายของผู้ใช้อาคาร และการบำรุงรักษา ตลอดจนการจัดกลุ่มห้องเรียนให้เหมาะสมตามประเภทวิชา

ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ขนาดของห้องเรียนเป็นดังนี้

- | | |
|---------------------------|---------------------|
| 1. ห้องปฏิบัติการพิมพ์ดีด | 2.93 ม ² |
| 2. ห้องปฏิบัติการคำนวณ | 2.67 ม ² |
| 3. ห้องปฏิบัติการบัญชี | 2.99 ม ² |
| 4. ห้องคอมพิวเตอร์ | 3.49 ม ² |
| 5. ห้องสำนักงานจำลอง | 4.04 ม ² |

(รวมทั้งการบรรยายและสำนักงานจำลอง)

- | | |
|---------------------------|---------------------|
| 6. ห้องฝึกปฏิบัติสำนักงาน | 2.24 ม ² |
|---------------------------|---------------------|

(นักเรียนเข้า 40 คน แต่ฝึกงานครึ่งละ 20 คน)

สรุปได้ว่า ลักษณะของห้องเรียนขึ้นอยู่กับระดับวัยของผู้เรียนและจำนวนนักเรียนของโรงเรียนนั้นเป็นเกณฑ์

การจัดชั้นเรียน

ดัชนีที่แสดงให้เห็นถึงคุณภาพในการจัดการศึกษาว่า จะต้องปรับปรุงการศึกษาอย่างไร
ดัชนีในกลุ่มนี้ ได้แก่

- นักเรียนต่อครู
- นักเรียนต่อห้องเรียน
- ครูต่อห้องเรียน
- ขนาดของโรงเรียน
- พื้นที่ห้องเรียนต่อนักเรียน
- ครุภัณฑ์ต่อครูทั้งหมด
- อัตราการขาดเรียนของนักเรียน
- อัตราการเรียนซ้ำชั้น
- อัตราการเรียนต่อในระดับสูงขึ้น
- อัตราการออกกลางคัน

ฯลฯ

นักเรียนต่อครูต่ำก็อาจจะทำให้คุณภาพทางการศึกษาดี เพราะครูมีโอกาสใกล้ชิด และสนใจเด็กมากกว่าครูที่รับผิดชอบนักเรียนมากกว่า

นักเรียนต่อห้องเรียน ถ้าห้องเรียนใดมีนักเรียนจำนวนน้อยครูก็จะสั่งสอนนักเรียนได้ทั่วถึงมากกว่าห้องเรียนที่มีนักเรียนมาก

ครูต่อนักเรียน ถ้าห้องเรียนหนึ่งมีครูมากกว่า 1 คน ก็จะทำให้การสอนได้ผลดีกว่าการที่มีครูไม่ครบห้องเรียน

ขนาดของห้องเรียน จากผลการวิจัยหลายเรื่องพบว่า โรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ นักเรียนมักจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำหรับดัชนีนั้นก็ให้ความหมายได้อย่างเดียวกัน โดยอาศัยหลักของเหตุผลและผลการวิจัยประกอบ แต่จะเป็นไปตามที่กล่าวหรือไม่ก็ต้องแล้วแต่องค์ประกอบอย่างอื่นด้วย เพราะปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นนั้นมิได้เกิดขึ้นโดยโดดเดี่ยวเฉพาะตัวปัญหานั้นเอง แต่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบอื่น ๆ ด้วย เช่น อัตราส่วนนักเรียนต่อครู เราคาดว่าถ้าครูรับผิดชอบนักเรียนน้อยคนน่าจะมีผลการเรียนดีกว่าครูที่รับผิดชอบนักเรียนมากกว่า ซึ่งเป็นหลักของเหตุผลธรรมดา แต่ถ้าครูที่รับผิดชอบนักเรียนน้อยนั้น ไม่มีความตั้งใจจริง หรือนักเรียนขาดเรียนบ่อยก็อาจได้ผลดีไม่เท่ากับครูที่รับผิดชอบนักเรียนมาก แต่สนใจนักเรียนอย่างจริงจังและนักเรียนไม่ขาดเรียน นั่นคือการพิจารณาดัชนีใด ๆ นั้น จะต้องคำนึงถึงดัชนีอื่น ๆ ประกอบด้วย

จากจำนวนผู้เรียนตามสถานศึกษาจะเห็นว่าหลักสูตรประเภทวิชาพาณิชยกรรม เป็นหลักสูตรวิชาชีพในระบบโรงเรียนที่มีผู้เรียนมาก ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1

แสดงจำนวนนักเรียนระดับ ปวช. ปวส. และ ปวท.

ประเภทวิชาพาณิชยกรรม และประเภทวิชาบริหารธุรกิจ ของกรมอาชีวศึกษา
ปีการศึกษา 2534

ที่	รายชื่อสถานศึกษา	ปวช.	ปวส.	ปวท.	รวม
1	วิทยาลัยณิชยการเซนต์จอร์จ	3,441	1,197	-	4,638
2	วิทยาลัยณิชยการธนบุรี	3,096	1,300	-	4,396
3	วิทยาลัยณิชยการบางนา	3,025	1,156	-	4,181
4	วิทยาลัยอินทราชัย	941	-	350	1,291
5	วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมลลอบ	595	291	62	948
6	วิทยาลัยอาชีวศึกษาถนนบุรี	-	43	591	634
7	วิทยาลัยอาชีวศึกษาพระนครศรีอยุธยา	572	79	37	688
8	วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี	576	216	89	881
9	วิทยาลัยอาชีวศึกษาสิงห์บุรี	551	124	30	705
10	วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา	745	215	132	1,092
11	วิทยาลัยอาชีวศึกษาชลบุรี	838	203	120	1,161
12	วิทยาลัยอาชีวศึกษานครราชสีมา	1,002	225	305	1,532
13	วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุรินทร์	687	211	84	982
14	วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี	906	285	264	1,455
15	วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุดรธานี	572	258	276	1,106
16	วิทยาลัยอาชีวศึกษาขอนแก่น	826	356	256	1,438
17	วิทยาลัยอาชีวศึกษามหาสารคาม	678	231	193	1,103

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 (ต่อ)

แสดงจำนวนนักเรียนระดับ ปวช. ปวส. และปวท.

ประเภทวิชาพาณิชยกรรม และประเภทวิชาบริหารธุรกิจ ของกรมอาชีวศึกษา

ปีการศึกษา 2534

ที่	รายชื่อสถานศึกษา	ปวช.	ปวส.	ปวท.	รวม
18	วิทยาลัยอาชีวศึกษาร้อยเอ็ด	598	132	138	868
19	วิทยาลัยอาชีวศึกษาเลย	527	134	79	740
20	วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่	857	278	142	1,277
21	วิทยาลัยอาชีวศึกษาลำปาง	730	197	109	1,036
22	วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่	811	160	215	1,186
23	วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงราย	590	113	111	814
24	วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุดรดิตต์	546	132	72	750
25	วิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก	1,093	163	-	1,256
26	วิทยาลัยพิษณุโลก	579	103	467	1,149
27	วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุโขทัย	385	60	51	496
28	วิทยาลัยอาชีวศึกษานครสวรรค์	1,009	359	71	1,439
29	วิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม	1,083	324	-	1,407
30	วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี	606	136	150	892
31	วิทยาลัยอาชีวศึกษากาญจนบุรี	594	141	143	878
32	วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี	838	151	61	1,050
33	วิทยาลัยอาชีวศึกษาภูเก็ต	818	252	207	1,277
34	วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช	733	276	202	1,211

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 (ต่อ)

แสดงจำนวนนักเรียนระดับ ปวช. ปวส. และปวท.

ประเภทวิชาพาณิชยกรรม และประเภทวิชาบริหารธุรกิจ ของกรมอาชีวศึกษา

ปีการศึกษา 2534

ที่	รายชื่อสถานศึกษา	ปวช.	ปวส.	ปวท.	รวม
35	วิทยาลัยอาชีวศึกษาราชภัฏราชัน	602	115	135	852
36	วิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา	649	237	219	1,105
37	วิทยาลัยอาชีวศึกษาปัตตานี	591	161	144	896
38	วิทยาลัยเทคนิคสมุทรปราการ	474	79	66	619
39	วิทยาลัยเทคนิคปทุมธานี	570	125	-	695
40	วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสาคร	268	108	-	376
41	วิทยาลัยเทคนิคยะลา	706	175	-	881
42	วิทยาลัยเทคนิคนครราชสีมา	402	87	-	489
43	วิทยาลัยเทคนิคสตูล	702	-	-	702
44	วิทยาลัยเทคนิคพัทลุง	721	175	78	974
45	วิทยาลัยเทคนิคชุมพร	818	183	93	1,094
46	วิทยาลัยเทคนิคตรัง	676	100	82	858
47	วิทยาลัยเทคนิคพังงา	277	-	-	277
48	วิทยาลัยเทคนิคกระบี่	318	-	-	318
49	วิทยาลัยเทคนิคระนอง	329	43	-	372
50	วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี	776	374	120	1,270
51	วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์	388	57	-	445

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 (ต่อ)

แสดงจำนวนนักเรียนระดับ ปวช. ปวส. และปวท.

ประเภทวิชาพาณิชยกรรม และประเภทวิชาบริหารธุรกิจ ของกรมอาชีวศึกษา
ปีการศึกษา 2534

ที่	รายชื่อสถานศึกษา	ปวช.	ปวส.	ปวท.	รวม
52	วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม	487	95	60	642
53	วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี	934	396	71	1,401
54	วิทยาลัยเทคนิคอ่างทอง	655	76	-	731
55	วิทยาลัยเทคนิคชัยนาท	515	79	55	649
56	วิทยาลัยเทคนิคอภัยภูธร	464	54	-	518
57	วิทยาลัยเทคนิคเพชรบูรณ์	661	146	-	807
58	วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา	563	90	77	730
59	วิทยาลัยเทคนิคลำพูน	471	65	71	607
60	วิทยาลัยเทคนิคกำแพงเพชร	365	26	-	391
61	วิทยาลัยเทคนิคน่าน	517	99	169	785
62	วิทยาลัยเทคนิคพะเยา	448	43	80	571
63	วิทยาลัยเทคนิคหนองคาย	412	113	-	525
64	วิทยาลัยเทคนิคสกลนคร	608	142	-	750
65	วิทยาลัยเทคนิคนครพนม	489	68	-	557
66	วิทยาลัยเทคนิคกาฬสินธุ์	566	167	150	883
67	วิทยาลัยเทคนิคยโสธร	558	73	69	700
68	วิทยาลัยเทคนิคศรีสะเกษ	325	26	-	351

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 (ต่อ)

แสดงจำนวนนักเรียนระดับ ปวช. ปวส. และปวท.

ประเภทวิชาพาณิชยกรรม และประเภทวิชาบริหารธุรกิจ ของกรมอาชีวศึกษา

ปีการศึกษา 2534

ที่	รายชื่อสถานศึกษา	ปวช.	ปวส.	ปวท.	รวม
69	วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์	432	76	49	557
70	วิทยาลัยเทคนิคชัยภูมิ	417	68	-	485
71	วิทยาลัยเทคนิคจันทบุรี	462	122	-	584
72	วิทยาลัยเทคนิคระยอง	752	154	-	906
73	วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี	476	73	-	549
74	วิทยาลัยเทคนิคนครนายก	320	38	-	358
75	วิทยาลัยเทคนิคตราด	338	24	-	362
	รวม	52,951	13,833	6,795	73,579

ตามที่กล่าวมาแล้ว หลักสูตรนั้นเปรียบเสมือนทฤษฎี การนำไปใช้เปรียบเสมือนภาคปฏิบัติ ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติต้องสอดคล้องกันฉันใด หลักสูตรและการนำไปใช้ก็ต้องสอดคล้องกันฉันนั้น การนำหลักสูตรไปใช้เป็นขั้นตอนหนึ่งที่มีความสำคัญยิ่ง และเกี่ยวข้องกับผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนนำโครงการของหลักสูตรที่เป็นรูปเล่มเหล่านั้นไปปฏิบัติให้บังเกิดผลและรวมถึงการบริหารงานทางด้านวิชาการของโรงเรียนเพื่ออำนวยให้ครูและนักเรียนสามารถสอนและเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผลสูงสุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สาระสำคัญของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 พุทธศักราช 2533)

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 พุทธศักราช 2533) มีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

1. หลักการ

กรมอาชีวศึกษาได้กำหนดหลักการของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 ไว้ 7 ประการ ดังต่อไปนี้

1. เป็นหลักสูตรวิชาชีพหลังมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งเปิดโอกาสให้เลือกเรียนได้อย่างกว้างขวาง เพื่อออกไปประกอบอาชีพได้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน และสอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจและสังคม
2. เป็นหลักสูตรที่มุ่งฝึกงานฝีมือที่ใช้เทคโนโลยีโดยปฏิบัติจนเกิดทักษะ คุณธรรม และสติปัญญา สามารถจัดการเชิงธุรกิจ เชิงอุตสาหกรรมและเชิงเทคโนโลยีที่นำไปประกอบอาชีพได้จริง
3. เป็นหลักสูตรที่มุ่งให้การอาชีวศึกษาระบบวงจร นำไปปฏิบัติได้จริงตามความหลากหลายของอาชีพ ตามเนื้อหาวิชา ตามเวลาฝึก ตามวุฒิภาวะและตามสภาพท้องถิ่นที่แตกต่างกัน
4. เป็นหลักสูตรที่มุ่งฝึกให้ผู้เรียนมีความสร้างสรรค์ สามารถสร้างงาน และพัฒนางานได้เสมอ
5. เป็นหลักสูตรที่มุ่งฝึกอบรมและเสริมสร้างคุณภาพชีวิตให้สามารถอยู่ได้ด้วย ความพอใจและเจริญก้าวหน้าในอาชีพ
6. เป็นหลักสูตรที่มุ่งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถสร้างทักษะ สร้างคุณธรรม และสร้างสติปัญญาจากแหล่งวิทยาการ สถานประกอบการและสถานประกอบอาชีพอิสระได้
7. เป็นหลักสูตรที่มุ่งเปิดโอกาสให้มุ่งงานทำหรือผู้ที่สนใจมาศึกษาเพิ่มเติมได้²⁵

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. จุดหมาย

การกำหนดจุดหมายของหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษา เพื่อเป็นการขยายความจากหลักการ ไปสู่แนวปฏิบัติหรือฝึกรอบรมให้ผู้เรียนตามที่ต้องการ กรมอาชีวศึกษาได้กำหนดจุดหมายของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 ไว้ 8 ประการดังต่อไปนี้

1. เพื่อให้การศึกษาและการฝึกรอบรมที่จำเป็นแก่การประกอบอาชีพโดยตรง และเปิดโอกาสได้เลือกเรียนได้ตามความถนัด ความสนใจ และความต้องการของตลาดแรงงานอย่างกว้างขวาง โดยให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจและสังคม
2. เพื่อให้พนักงานฝีมือที่ใช้เทคโนโลยี โดยปฏิบัติจนเกิดทักษะ คุณธรรม และสติปัญญา สามารถจัดการเชิงธุรกิจ เชิงอุตสาหกรรม และเชิงเทคโนโลยีที่นำไปประกอบอาชีพได้จริง
3. เพื่อให้การอาชีวศึกษาคบวงจร โดยฝึกให้มีทักษะในวิชาชีพจนสามารถผลิตได้จำหน่ายได้ บริการได้ และบริโภคได้ตามความหลากหลายของอาชีพ ตามเนื้อหาวิชาตามเวลาฝึก ตามวุฒิภาวะและตามสภาพท้องถิ่นที่แตกต่างกัน
4. เพื่อให้การศึกษาและการฝึกรอบรม ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สามารถสร้างอาชีพเข้าสู่อาชีพ รักษาอาชีพ และพัฒนาอาชีพให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ
5. เพื่อให้สามารถสร้างทักษะ สร้างคุณธรรม สร้างสติปัญญาจากแหล่งวิทยาการ สถานประกอบการ สถานประกอบอาชีพอิสระ และศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองได้
6. เพื่อให้รู้สำนึกในการป้องกันอุบัติเหตุ รักษาตน รักษาหน่วยงาน สามารถทำงานเป็นหมู่คณะได้ดี โดยมีความเคารพในสิทธิและหน้าที่ของตนเองและของผู้อื่น
7. เพื่อให้มีบุคลิกภาพดี มีมนุษยสัมพันธ์ มีคุณธรรมและจริยธรรม มีสุขภาพและอนามัยสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ
8. เพื่อให้มีความเข้าใจในปัญหาเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศและของโลกปัจจุบัน มีความสำนึกในความเป็นไทย ดำรงไว้ซึ่งความมั่นคงของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตย²⁶

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กล่าวโดยสรุปได้ว่า หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 มีจุดหมายที่จะให้นักเรียนมีทักษะเยี่ยม มีน้ำใจเปี่ยมไปด้วยคุณธรรม มีความกล้าเลิควิชา สามารถปรับตัวให้เข้ากับความจริงก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี ตลอดจนมีความสำนึกที่จะใช้เวลาให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ชีวิต แก่งาน และระดับการอาชีพของตน

3. หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตร

กรมอาชีวศึกษา ได้กำหนดหลักเกณฑ์การใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 พ.ศ. 2533) ไว้ 10 ประการ ดังต่อไปนี้

1) ภาคเรียน

ในปีหนึ่ง ๆ ได้แบ่งภาคเรียนออกเป็น 2 ภาคเรียนปกติ และสถานศึกษาอาจเปิดสอนภาคเรียนฤดูร้อนได้อีกตามที่เห็นสมควร เวลาเรียนในภาคเรียนปกติ รวมทั้งการสอบด้วยไม่น้อยกว่า 20 สัปดาห์ และภาคฤดูร้อนไม่ต่ำกว่า 4 สัปดาห์ กำหนดการเปิดเรียนและการปิดเรียนในแต่ละภาคเรียน และภาคฤดูร้อนให้เป็นไปตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กำหนดวันเปิดปิดภาคเรียน สถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา

2) เวลาเรียน

หลักสูตรนี้เป็นหลักสูตร 3 ปี หรือ 6 ภาคเรียน สถานศึกษาที่เปิดสอนตามหลักสูตรนี้จะต้องเปิดทำการสอนอย่างน้อยสัปดาห์ละ 5 วัน และอาจเปิดสอนในวันเสาร์หรือวันอาทิตย์ได้อีก 1 วัน เวลาเรียนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ (ไม่รวมการฝึกงานหรือการฝึกภาคสนาม) จะต้องไม่เกินสัปดาห์ละ 38 คาบเรียน หรือตามที่กำหนดไว้ในแผนการสอน โดยถือ 1 คาบเรียนเท่ากับ 50 นาที กำหนดเวลาทำการสอนในแต่ละวันให้เป็นไปตามที่กรมเจ้าสังกัดกำหนด

3) หน่วยกิต

รายวิชาที่จัดไว้ในหลักสูตรมีทั้งที่เป็นภาคทฤษฎีล้วน และที่เป็นทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติรวมกัน การกำหนดหน่วยกิตของรายวิชาต่าง ๆ ให้ถือเกณฑ์ ดังนี้

3.1 รายวิชาภาคทฤษฎี 1 คาบเรียนต่อสัปดาห์ ตลอดภาคเรียน ไม่น้อยกว่า 18 คาบเรียน รวมกับเวลาของการวัดผล ไม่น้อยกว่า 20 คาบเรียน มีค่า 1 หน่วยกิต

3.2 รายวิชาภาคปฏิบัติ 2 - 3 คาบเรียนต่อสัปดาห์ ตลอดภาคเรียน ไม่น้อยกว่า 36 - 54 คาบเรียน รวมกับเวลาของการวัดผล ไม่น้อยกว่า 40 - 60 คาบเรียน มีค่า 1 หน่วยกิต ยกเว้นรายวิชาในกลุ่มวิชาพลศึกษา

3.3 รายวิชาที่มีการฝึกงานในแหล่งวิทยาการ สถานประกอบการหรือสถานประกอบอาชีพอิสระ ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

4) โครงสร้าง

โครงสร้างของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 พ.ศ. 2533) แบ่งเป็น 3 หมวดวิชา คือ

4.1 หมวดวิชาพื้นฐาน

4.2 หมวดวิชาชีพ

4.3 หมวดวิชาเลือก

จำนวนหน่วยกิตและรายวิชาของแต่ละหมวดวิชาตลอดหลักสูตร ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในโครงสร้างและแผนการเรียนของแต่ละประเภทวิชาและสาขาวิชา

5) การฝึกงานหรือการฝึกภาคสนาม

ให้นักเรียนทุกคนฝึกงาน หรือฝึกภาคสนามในแหล่งวิทยาการ หรือสถานประกอบการ หรือสถานประกอบอาชีพอิสระอย่างต่อเนื่อง ไม่น้อยกว่า 400 คาบเรียน ในภาคเรียนที่ 5 หรือที่ 6 มีค่า 4 - 6 หน่วยกิต ตามที่กำหนดไว้ในแต่ละประเภทวิชาและสาขาวิชา การตัดสินผลการเรียน และการให้ระดับผลการเรียน ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับรายวิชาอื่น

ภาคเรียนที่มีการฝึกงาน ให้เพิ่ม เวลาเรียนต่อสัปดาห์ของรายวิชาที่เรียนเป็น 2 เท่าของภาคเรียนปกติ

6) การเข้าเรียนและการเป็นนักเรียน

ผู้พันความรู้และคุณสมบัติของผู้เข้าเรียน และการเป็นนักเรียนตามหลักสูตรนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 พ.ศ. 2533) พ.ศ. 2533

7) การโอนผลการเรียน

การโอนผลการเรียนตามหลักสูตรนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 พ.ศ. 2533) พ.ศ. 2533

8) การประเมินผลการเรียน

ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 พ.ศ. 2533) พ.ศ. 2533

9) การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 พ.ศ. 2533) พ.ศ. 2533 และระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 พ.ศ. 2533) พ.ศ. 2533

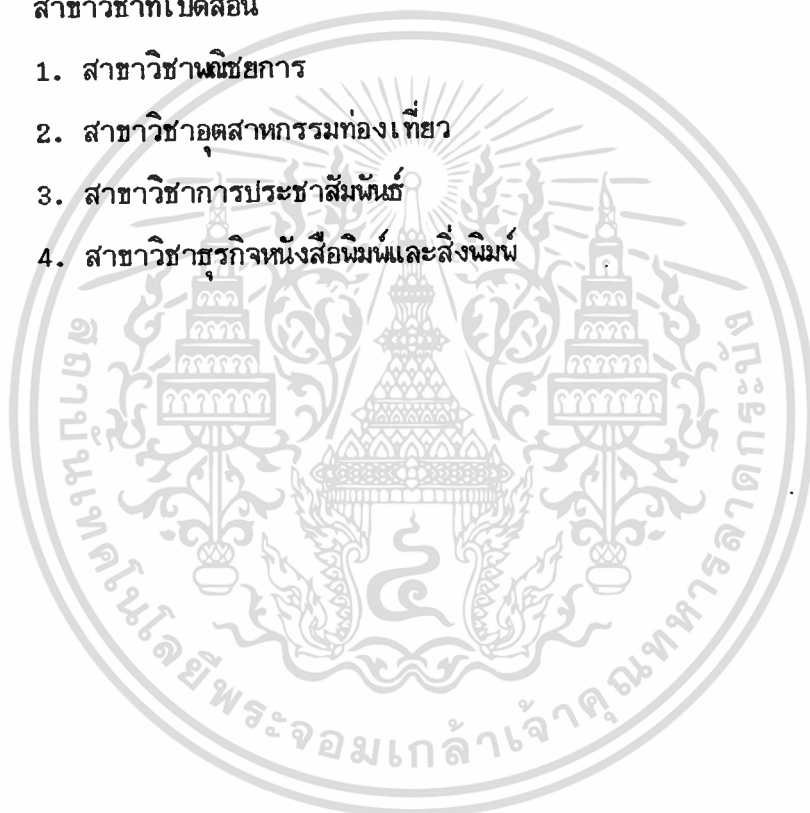
10) การแก้ไขเปลี่ยนแปลงหลักสูตร

ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นผู้มำนาจในการสั่งยกเลิก เพิ่มเติม และเปลี่ยนแปลงรายวิชาและเนื้อหาของรายวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 พ.ศ. 2533)

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 พ.ศ. 2533) ประเภทวิชาพาณิชยกรรม เป็นหลักสูตร 3 ปี แต่แต่ละปีการศึกษาแบ่งการเรียน ออกเป็น 2 ภาคเรียน ภาคเรียนละ 20 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 8 คาบเรียน คาบเรียนละ 50 นาที มีเวลาเรียนและจำนวนหน่วยกิตแตกต่างกันตามความเหมาะสมแต่ละ สาขา

สาขาวิชาที่เปิดสอน

1. สาขาวิชาพาณิชยกรรม
2. สาขาวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
3. สาขาวิชาการประชาสัมพันธ์
4. สาขาวิชาธุรกิจหนังสือพิมพ์และสิ่งพิมพ์



ตารางที่ 2

แสดงหมวดวิชาและคาบเรียนของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530

(ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1 พ.ศ.2533)

ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยกรรม

หมวดวิชา	จำนวนคาบเรียน	ร้อยละ
1. หมวดวิชาพื้นฐาน	1,320	28.82
2. หมวดวิชาชีพ	1,360	29.69
3. หมวดวิชาเลือก	1,900	41.49
3.1 วิชาชีพเลือก 1,100 คาบเรียน		
3.2 วิชาเลือกเสรี 400 คาบเรียน		
3.3 การฝึกงาน 400 คาบเรียน		
4. กิจกรรม	220	
รวม	4,800	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3

แสดงการสรุปจำนวนคาบเรียนทฤษฎีและปฏิบัติ
หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530
(ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2533)
ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยกรรม

หมวดวิชา/กิจกรรม	จำนวนคาบเรียน			ร้อยละ (คาบเรียน)
	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม	
1. หมวดวิชาพื้นฐาน	1,060	260	1,320	28.82
2. หมวดวิชาชีพ	660	700	1,360	29.69
3. หมวดวิชาเลือก	720 - 1,100	920 - 1,480	1,900	41.49
3.1 วิชาชั้นเลือก	280 - 700	520 - 920	1,100	
3.2 วิชาเลือกเสรี	240 - 400	0 - 160	400	
3.3 การฝึกงาน	—	400	400	
รวม	2,280 - 2,860	1,840 - 2,400	4,580	
4. กิจกรรม		220	220	
รวมทั้งสิ้น	2,280 - 2,860	2,060 - 2,620	4,800	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเภทวิชาพาณิชยกรรม

จุดประสงค์

1. เพื่อให้มีความสามารถ ประสบการณ์ทางธุรกิจ และมีความรู้ในการประกอบอาชีพ นักบัญชี นักขาย เลขานุการ ประชาสัมพันธ์ ธุรกิจหนังสือพิมพ์ และสิ่งพิมพ์ อุตสาหกรรม ท่องเที่ยว บริการธุรกิจ โรงแรม บริการสถานพยาบาล ทั้งภาครัฐ และเอกชนอย่างมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อให้มีโอกาสเลือกงานอาชีพที่เหมาะสมกับความสามารถ เจตคติ และความรู้ ของตนเอง
3. เพื่อพัฒนาคุณภาพ จริยธรรม เจตคติ กิจนิสัยการทำงานที่ดี มีความคิดสร้างสรรค์สามารถสร้างงาน และพัฒนางานอาชีพธุรกิจได้เสมอ
4. เพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพดี มีสุขภาพ อนามัยสมบูรณ์ทั้งทางกายและจิตใจ
5. เพื่อให้มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และเลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเภทวิชาพาณิชยกรรม

สาขาวิชาณิชยการ

จุดประสงค์

1. เพื่อให้มีความสามารถ ประสบการณ์ทางธุรกิจ และความรู้ในการประกอบอาชีพ นักบัญชี นักขาย เลขานุการ บริหารธุรกิจในโรงแรม บริหารธุรกิจสถานพยาบาลทั้งภาครัฐ และเอกชนอย่างมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อให้มีความสามารถ ประสบการณ์ และความรู้ในการประกอบอาชีพส่วนตัว แต่ละกลุ่มวิชาได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. เพื่อให้มีโอกาสเลือกงานอาชีพที่เหมาะสมกับความสามารถ เจตคติ และความรู้ ของตนเอง
4. เพื่อพัฒนาคุณภาพ จริยธรรม เจตคติ กิจนิสัยการทำงานที่ดี มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถสร้างงาน และพัฒนางานอาชีพธุรกิจและอาชีพส่วนตัวได้เสมอ
5. เพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพดี มีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์ทั้งทางกายและจิตใจ
6. ให้เกิดความเข้าใจในปัญหา เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศและ โลกปัจจุบัน มีความสำนึกในความเป็นไทย ดำรงไว้ซึ่งความมั่นคงของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตย²⁷

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้นั้น ผู้วิจัยได้พิจารณานำมา
กล่าวเพียง 2 ด้าน ได้แก่

1. ปัญหาการนำหลักสูตรไปใช้
2. การประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้

1. ปัญหาการนำหลักสูตรไปใช้

มีผู้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการนำหลักสูตรไปใช้ไว้เป็นจำนวนมาก ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า
และนำมากล่าวไว้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้ ดังต่อไปนี้

ประมวล ภูมิบัณฑิต ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการ
ใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2524 ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม"
ผลการวิจัยสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. การส่งเสริมให้ครูมีความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร ส่วนมากใช้วิธีการประชุม
เฉพาะหัวหน้าคณะวิชาและ หัวหน้าแผนกวิชา
2. การจัดครูเข้าสอนในรายวิชาต่าง ๆ ส่วนมากต้องคำนึงถึงความสามารถเฉพาะ
ตัว และวุฒิทางการศึกษาตามลำดับ
3. การจัดตารางสอน จัดในรูปคณะกรรมการ
4. การจัดสรรเงินงบประมาณให้กับคณะวิชาและแผนกวิชาต่าง ๆ พิจารณาตามแผน
งานและโครงการของคณะวิชาและแผนกวิชานั้น ๆ
5. การทำแผนการสอนมีการทำกันเป็นบางครั้งคราว
6. การแก้ไขการขาดแคลนครูช่างเฉพาะสาขาวิชา ส่วนมากใช้วิธีให้ครูในแผนกวิชา
อื่น ๆ สอนแทน
7. สัดส่วนของสื่อการสอนกับจำนวนนักศึกษาไม่สมดุลย์กัน อุปกรณ์และครุภัณฑ์ที่ใช้
ส่วนมากมีความทันสมัย และอยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ดีในระดับปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8. ครูและนักเรียนให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในระดับปานกลาง
9. สถานศึกษาส่วนมาก ไม่มีคลังข้อสอบ และไม่มีการจัดทำข้อทดสอบมาตรฐาน²⁸

ประชาคม จันทรชิต ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาปัญหาการบริหารหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาคใต้" ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผู้บริหารและอาจารย์มีทัศนะต่อปัญหาการบริหารหลักสูตรอยู่ในระดับปานกลาง
2. อาจารย์มีทัศนะต่อปัญหาการบริหารหลักสูตรสูงกว่าผู้บริหาร
3. ผู้บริหารที่มีความแตกต่างในด้าน เพศ ตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์ด้านการบริหาร ระดับการศึกษา และประเภทวิชาที่สำเร็จการศึกษา มีทัศนะต่อปัญหาการบริหารหลักสูตรไม่แตกต่างกัน
4. อาจารย์ที่มีความแตกต่างกันในด้านเพศ ประสบการณ์ในการสอน และระดับการศึกษา มีทัศนะต่อปัญหาการบริหารหลักสูตรไม่แตกต่างกัน
5. อาจารย์ต่างคณะวิชาต่างกัน และสำเร็จการศึกษาต่างประเภทวิชาต่างกัน มีทัศนะต่อปัญหาการบริหารหลักสูตรแตกต่างกัน โดย
 - อาจารย์ของคณะวิชาบริหารธุรกิจ มีทัศนะต่อปัญหาการบริหารหลักสูตรสูงกว่าอาจารย์ของคณะวิชาคหกรรมศาสตร์และคณะวิชาพื้นฐาน
 - อาจารย์ที่สำเร็จการศึกษาประเภทวิชาชีพ มีทัศนะต่อปัญหาการบริหารหลักสูตรสูงกว่าอาจารย์ที่สำเร็จการศึกษาประเภทวิชาสามัญ²⁹

2. การประเมินผลการนำหลักสูตร ไปใช้

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา ได้ทำการวิจัยเรื่องการประเมินผลหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 (ระยะที่ 3) ผลการประเมินสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. ความคิดเห็นของผู้มีตำแหน่งเกี่ยวกับงานบริหาร ในสถานศึกษา เกี่ยวกับความเหมาะสมของหลักสูตร ระเบียบต่าง ๆ และความเป็นไปได้ของการปฏิบัติตามระเบียบต่าง ๆ

ผู้มีตำแหน่งเกี่ยวกับงานบริหารในสถานศึกษา ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าจุดหมายของหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เป็นอันดับแรก รองลงมาคือหลักการของหลักสูตร ส่วนเรื่องที่ควรปรับปรุงเรียงตามลำดับ คือ หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตร และโครงสร้างของหลักสูตร

ส่วนในเรื่องระเบียบต่าง ๆ กล่าวคือ ระเบียบกรมอาชีวศึกษา ว่าด้วยการจัดการเรียนการสอน การเบิกจ่ายเงินค่าสอนและค่าตอบแทนของบุคลากรในสถานศึกษา ระเบียบการจัดการศึกษา ระเบียบการประเมินผลการเรียน และระเบียบการเก็บเงินบำรุงการศึกษา โดยส่วนรวมแล้วส่วนใหญ่ผู้มีตำแหน่งเกี่ยวกับงานบริหารในสถานศึกษาเห็นว่า ระเบียบการประเมินผลการเรียนมีความเหมาะสมเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ระเบียบการเก็บเงินบำรุงการศึกษา ส่วนเรื่องที่ควรปรับปรุงมีเพียงเรื่องเดียว คือ ระเบียบกรมอาชีวศึกษา ว่าด้วยการจัดการเรียนการสอน การเบิกจ่ายค่าสอน และค่าตอบแทนของบุคลากรในสถานศึกษา

เกี่ยวกับการปฏิบัติได้ตามระเบียบที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ผู้มีตำแหน่งเกี่ยวกับงานบริหารในสถานศึกษา โดยส่วนรวมส่วนใหญ่มีความเห็นว่างานการเงินสามารถปฏิบัติได้อยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรก รองลงมาคือการจัดดำเนินการจัดส่งนักเรียนออกฝึกงาน ส่วนเรื่องที่ต้องปรับปรุง คือ การจัดกิจกรรมต่าง ๆ สอดคล้องกับหลักสูตร ปวช. 2530 งานหลักสูตรและการสอน งานวัดผลประเมินผล ตลอดจนงานทะเบียนด้วย

2. ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน เกี่ยวกับรายวิชาที่สอนตามหลักสูตร ปวช.

2530 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ตลอดทั้งหลักสูตร

อาจารย์ผู้สอนรายวิชาในหมวดวิชาพื้นฐาน หมวดวิชาชีพ และหมวดวิชาเลือก ส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันว่า ความพอเพียงของเวลาในการเรียนวิชาทฤษฎีและวิชาปฏิบัติ ตลอดจนความยากง่ายของเนื้อหาวิชาในหมวดวิชาทั้งสามดังกล่าวอยู่ในระดับพอดี ส่วนเรื่องสื่อการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้อง เอกสาร/ตำรา/โสตทัศนอุปกรณ์/เครื่องมือ/เครื่องจักร/วัสดุฝึก อยู่ในระบับน้อย/ไม่มี

ผู้ตอบส่วนใหญ่ระบุว่ารายวิชาในทุกหมวดวิชามีความจำเป็นต่อการประกอบอาชีพระดับมาก และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง โดยเฉลี่ย

3. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นปีที่ 3 เกี่ยวกับรายวิชาที่เรียนในหลักสูตร

ปวช. 2530 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ตลอดหลักสูตรทั้ง 3 ปีการศึกษา

นักเรียนชั้นปีที่ 3 ผู้เรียนรายวิชาต่างๆ ในหมวดวิชาพื้นฐาน หมวดวิชาชีพ และหมวดวิชาเลือก ส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันว่าความพอเพียงของเวลาในการเรียนวิชา ทฤษฎีและวิชาปฏิบัติ และความยากง่ายของเนื้อหาวิชาในหมวดวิชาทั้งสามดังกล่าวอยู่ในระดับพอดี ตลอดจนสื่อการเรียนการสอนที่เป็นเอกสาร/ตำรา ก็อยู่ในระดับพอเพียง ในขณะที่สื่อทัศนูปกรณ์/เครื่องมือ/เครื่องจักร/วัสดุฝึก อยู่ในระดับน้อย/ไม่มีทุกหมวดวิชา ยกเว้นหมวดวิชาเลือกที่ระบุว่าไม่มีเครื่องมือ/เครื่องจักร/วัสดุฝึก พอเพียง

ผู้ตอบส่วนใหญ่ระบุว่า รายวิชาในทุกหมวดวิชามีความจำเป็นต่อการประกอบอาชีพในระดับมาก และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอยู่ในระดับปานกลางโดยเฉลี่ย

4. ความคิดเห็นของผู้มีตำแหน่งเกี่ยวกับงานบริหาร ในสถานศึกษา เกี่ยวกับหลักสูตร

ปวช. 2530 โดยภาพรวม

ผู้มีตำแหน่งเกี่ยวกับงานบริหาร ในสถานศึกษา ได้เสนอปัญหาต่าง ๆ ที่ได้ประสบมาตลอดระยะเวลา 3 ปีของการทดลองใช้หลักสูตร ปวช. 2530 ซึ่งเป็นเหตุผลที่ต้องปรับปรุงหลักสูตรดังกล่าวอย่างมากและบางส่วน สรุปได้ดังนี้

1) เวลาในการเรียนในแต่ละภาคเรียนสั้นเกินไป ปีการศึกษาหนึ่งมี 4 ภาคเรียน ทำให้การเรียนการสอนไม่ทันตามกำหนดเวลาต้องเร่งรัด โดยเฉพาะวิชาปฏิบัติและงานด้านธุรการ เช่น งานทะเบียนและวัดผลต้องมีภาระมากขึ้น

2) การจัดการเรียนที่เป็นอ้อมมีปัญหาในการโอนย้ายของนักเรียน

3) จำนวนรายวิชามีมากเกินไป ควรรวมรายวิชาที่มีเนื้อหาซ้ำซ้อนกันเข้าด้วยกัน

4) เป็นภาระสิ้นเปลืองงบประมาณในการจัดเตรียมเอกสาร/ตำราต่าง ๆ ในการทำทะเบียน และจัดทำคะแนนในการวัดและประเมินผลการเรียน และระเบียบการเบิกจ่ายยังไม่สอดคล้องกับช่วงเวลาของภาคเรียนอีกด้วย

5) จัดงานกิจกรรมให้สอดคล้องกับเวลาได้ยาก

6) การฝึกงานไม่สามารถหาสถานประกอบการได้ตามวัตถุประสงค์ ควรเพิ่มการฝึกงานในสถานศึกษาให้มากขึ้น³⁰

เชิงอรรถ

- ¹ พันธุ์ ทันทนาคินทร์, หลักการบริหารโรงเรียน พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2529), หน้า 126.
- ² วิทยุไธย สาธร, หลักการบริหารการศึกษา (กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2516), หน้า 270.
- ³ Carter V. Good, Dictionary of Education (New York: McGraw-Hill Company, 1973), p. 264.
- ⁴ สมิตร์ คุณานุกร, หลักสูตรและการสอน (พระนคร : โรงพิมพ์กรุงสยามการพิมพ์, 2518), หน้า 2.
- ⁵ Hilda Taba. Curriculum Development Theory and Practice (New York: Hartcourt Brace and World, 1962), p. 10.
- ⁶ สมิตร์ คุณานุกร, สิ่งที่ได้อ่านมาแล้ว, หน้า 9.
- ⁷ กรมวิชาการ, คู่มือการอบรมครูเรื่องการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521, (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การทหารราบ, 2522), หน้า 4.
- ⁸ วรวิทย์ วตินวารการ, ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการมัธยมศึกษา (กรุงเทพฯ : มิตรสยาม, 2518), หน้า 190.

⁹ Gorge A. Beauchamp. Curriculum Theory 3 rd. (Wilmette, Illinois: the Kagg Press, 1975), p. 164.

¹⁰ สุมิตร คุณานุกร, หลักสูตรและการสอน (กรุงเทพฯ : ชวนการพิมพ์, 2520), หน้า 130 - 131.

¹¹ Arvida Chandra, Curriculum Development and Evaluation in Education (New Delhi: Sterling Publishers, 1977), p. 10.

¹² เอกชัย กี่สุขพันธ์, หลักการบริหารการศึกษาทั่วไป พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพฯ : อนงค์ศิลป์, 2527), หน้า 157.

¹³ พันธุ์ หันนาคินทร์, สิ่งที่ได้อางมาแล้ว, หน้า 236 - 238.

¹⁴ วิชัย วงษ์ใหญ่, พัฒนาหลักสูตรและการสอน-มิติใหม่ พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม, 2523), หน้า 187.

¹⁵ ภิญโญ สาธร, หลักการศึกษ (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สภา, 2521), หน้า 246 - 247.

¹⁶ ธงชัย สุวัฒน์เมรินทร์, การบริหารงานวิชาการ (กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา, 2532), หน้า 4 - 5.

¹⁷ ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล, การพัฒนาหลักสูตรจากแนวคิดสู่การปฏิบัติ (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรบัณฑิต, 2529), หน้า 196 - 200.

- 18 ราชชัย ชัยจิรณายกุล, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 194.
- 19 ภิญโญ สาธร, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 247 - 248.
- 20 เอกชัย กฤษพันธ์, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 161.
- 21 สวัสดิ์ สุวรรณอักษร, "ปัจจัยเสริมการบริหารหลักสูตร" สารพัฒนาหลักสูตร 35 (กุมภาพันธ์ 2528), หน้า 28.
- 22 ทรงชัย สุวัฒน์เมธีการุณ, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 5.
- 23 พันธุ์ หันมาคินทร์, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 138 - 139.
- 24 Carter V. Good, Dictionary of Education. New York: McGraw - Hill Company, 1973, p. 338.
- 25 กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 พ.ศ. 2533 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม (กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา, 2533), หน้า 1.
- 26 กระทรวงศึกษาธิการ, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 2.
- 27 กระทรวงศึกษาธิการ, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 3 - 11.

²⁸ ประมวล ทบบัณฑิต "ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2524 ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม," (วิทยานพนธ์ศาสตรมหาบัณฑิต, ภาควิชาบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529), บทคัดย่อ

²⁹ ประชาคม จันทร์จิต, "การศึกษาปัญหาการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคใต้," (วิทยานพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, ภาควิชาบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2533), บทคัดย่อ

³⁰ กรมอาชีวศึกษา, รายงานการประเมินผลหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 (ระยะที่ 3) (กรุงเทพฯ : หน่วยงานนิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา, 2533), บทคัดย่อ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ มุ่งศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู-อาจารย์ ที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 พ.ศ. 2533) ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาบัญชีการ ไปใช้ในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารและครู-อาจารย์ประเภทวิชาพาณิชยกรรมที่ปฏิบัติราชการอยู่ในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค และวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา กรมอาชีวศึกษา จำนวน 74 แห่ง ในปีการศึกษา 2534 โดยมีจำนวนผู้บริหาร 222 คน ครู-อาจารย์ 1,446 คน รวมทั้งหมดจำนวน 1,668 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นครู-อาจารย์ จำนวน 753 คน จากอาจารย์ทั้งหมด 1,446 คน โดยให้ผู้อำนวยการสุ่มแจกแบบสอบถามเฉพาะครู-อาจารย์ที่สอนวิชาชีพ เป็นการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) และคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของสถานศึกษาจำนวน 74 แห่ง แห่งละ 50% ของจำนวนครู-อาจารย์แต่ละสถานศึกษา แต่ถ้าสถานศึกษาใดมีจำนวนครู-อาจารย์น้อยกว่า 10 คน ให้มาจำนวนครู-อาจารย์ของสถานศึกษานั้นทั้งหมดมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง

สำหรับผู้บริหารกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชากร จำนวน 222 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 975 คน ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4

แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างแต่ละสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา

ที่	รายชื่อสถานศึกษา	จำนวนประชากรทั้งหมด		จำนวนกลุ่มตัวอย่าง		รวมกลุ่มตัวอย่าง
		ผู้บริหาร	ครู-อาจารย์ ประเภทวิชา พาณิชยกรรม	ผู้บริหาร	ครู-อาจารย์ ประเภทวิชา พาณิชยกรรม	
1	วิทยาลัยณิชยการเซนต์พอล	3	55	3	28	31
2	วิทยาลัยณิชยการธนบุรี	3	72	3	36	39
3	วิทยาลัยณิชยการบางนา	3	58	3	29	32
4	วิทยาลัยอินทราชัย	3	37	3	19	22
5	วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมลลอบ	3	19	3	10	13
6	วิทยาลัยอาชีวศึกษาพระนครศรีอยุธยา	3	16	3	8	11
7	วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี	3	17	3	9	12
8	วิทยาลัยอาชีวศึกษาสิงห์บุรี	3	19	3	10	13
9	วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา	3	20	3	10	13
10	วิทยาลัยอาชีวศึกษาชลบุรี	3	18	3	9	12
11	วิทยาลัยอาชีวศึกษานครราชสีมา	3	24	3	12	15
12	วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุรินทร์	3	24	3	12	15
13	วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี	3	23	3	12	15

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 (ต่อ)

แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างแต่ละสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา

ท	รายชื่อสถานศึกษา	จำนวนประชากรทั้งหมด		จำนวนกลุ่มตัวอย่าง		รวมกลุ่มตัวอย่าง
		ผู้บริหาร	ครู-อาจารย์ ประเภทวิชา พาณิชยกรรม	ผู้บริหาร	ครู-อาจารย์ ประเภทวิชา พาณิชยกรรม	
14	วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุตรธานี	3	17	3	9	12
15	วิทยาลัยอาชีวศึกษาขอนแก่น	3	20	3	10	13
16	วิทยาลัยอาชีวศึกษามหาสารคาม	3	17	3	9	12
17	วิทยาลัยอาชีวศึกษาร้อยเอ็ด	3	15	3	8	11
18	วิทยาลัยอาชีวศึกษาเลย	3	19	3	10	13
19	วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่	3	25	3	13	16
20	วิทยาลัยอาชีวศึกษาลำปาง	3	19	3	10	13
21	วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่	3	19	3	10	13
22	วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงราย	3	18	3	9	12
23	วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุตรดิตถ์	3	18	3	9	12
24	วิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก	3	23	3	12	15
25	วิทยาลัยพิษณุโลก	3	39	3	20	23
26	วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุโขทัย	3	10	3	5	8
27	วิทยาลัยอาชีวศึกษานครสวรรค์	3	32	3	16	19

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 (ต่อ)

แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างแต่ละสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา

ที่	รายชื่อสถานศึกษา	จำนวนประชากรทั้งหมด		จำนวนกลุ่มตัวอย่าง		รวมกลุ่มตัวอย่าง
		ผู้บริหาร	ครู-อาจารย์ประเภทวิชาพาณิชยกรรม	ผู้บริหาร	ครู-อาจารย์ประเภทวิชาพาณิชยกรรม	
28	วิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม	3	18	3	9	12
29	วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี	3	18	3	9	12
30	วิทยาลัยอาชีวศึกษากาญจนบุรี	3	16	3	8	11
31	วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี	3	23	3	12	15
32	วิทยาลัยอาชีวศึกษาภูเก็ต	3	27	3	14	17
33	วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช	3	24	3	12	15
34	วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุราษฎร์ธานี	3	19	3	10	13
35	วิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา	3	16	3	8	11
36	วิทยาลัยอาชีวศึกษาปัตตานี	3	20	3	10	13
37	วิทยาลัยเทคนิคสมุทรปราการ	3	17	3	9	12
38	วิทยาลัยเทคนิคปทุมธานี	3	15	3	8	11
39	วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสาคร	3	13	3	7	10
40	วิทยาลัยเทคนิคยะลา	3	21	3	11	14

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 (ต่อ)

แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างแต่ละสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา

ที่	รายชื่อสถานศึกษา	จำนวนประชากรทั้งหมด		จำนวนกลุ่มตัวอย่าง		รวมกลุ่มตัวอย่าง
		ผู้บริหาร	ครู-อาจารย์ ประเภทวิชา พาณิชยกรรม	ผู้บริหาร	ครู-อาจารย์ ประเภทวิชา พาณิชยกรรม	
41	วิทยาลัยเทคนิคนครราชสีมา	3	18	3	9	12
42	วิทยาลัยเทคนิคสกล	3	8	3	8	11
43	วิทยาลัยเทคนิคพัทลุง	3	15	3	8	11
44	วิทยาลัยเทคนิคชุมพร	3	23	3	12	15
45	วิทยาลัยเทคนิคตรัง	3	20	3	10	13
46	วิทยาลัยเทคนิคพังงา	3	11	3	6	9
47	วิทยาลัยเทคนิคกระบี่	3	6	3	6	9
48	วิทยาลัยเทคนิคระนอง	3	11	3	6	9
49	วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี	3	26	3	13	16
50	วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์	3	13	3	7	10
51	วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม	3	18	3	9	12
52	วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี	3	27	3	14	17
53	วิทยาลัยเทคนิคอ่างทอง	3	13	3	7	10
54	วิทยาลัยเทคนิคชัยนาท	3	13	3	7	10

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 (ต่อ)

แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างแต่ละสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา

ที่	รายชื่อสถานศึกษา	จำนวนประชากรทั้งหมด		จำนวนกลุ่มตัวอย่าง		รวมกลุ่มตัว อย่าง
		ผู้บริหาร	ครู-อาจารย์ ประเภทวิชา พาณิชยกรรม	ผู้บริหาร	ครู-อาจารย์ ประเภทวิชา พาณิชยกรรม	
55	วิทยาลัยเทคนิคอุทัยธานี	3	14	3	7	10
56	วิทยาลัยเทคนิคเพชรบูรณ์	3	16	3	8	11
57	วิทยาลัยเทคนิคพิจิตร	3	13	3	7	10
58	วิทยาลัยเทคนิคกำแพงเพชร	3	15	3	8	11
59	วิทยาลัยเทคนิคลำพูน	3	18	3	9	12
60	วิทยาลัยเทคนิคน่าน	3	17	3	9	12
61	วิทยาลัยเทคนิคพะเยา	3	12	3	6	9
62	วิทยาลัยเทคนิคหนองคาย	3	15	3	8	11
63	วิทยาลัยเทคนิคสกลนคร	3	19	3	10	13
64	วิทยาลัยเทคนิคนครพนม	3	17	3	9	12
65	วิทยาลัยเทคนิคกาฬสินธุ์	3	16	3	8	11
66	วิทยาลัยเทคนิคยโสธร	3	16	3	8	11
67	วิทยาลัยเทคนิคศรีสะเกษ	3	13	3	7	10

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 (ต่อ)

แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างแต่ละสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา

ร.	รายชื่อสถานศึกษา	จำนวนประชากรทั้งหมด		จำนวนกลุ่มตัวอย่าง		รวมกลุ่มตัวอย่าง
		ผู้บริหาร	ครู-อาจารย์ ประเภทวิชา พาณิชยกรรม	ผู้บริหาร	ครู-อาจารย์ ประเภทวิชา พาณิชยกรรม	
68	วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์	3	14	3	7	10
69	วิทยาลัยเทคนิคชัยภูมิ	3	13	3	7	10
70	วิทยาลัยเทคนิคจันทบุรี	3	12	3	6	9
71	วิทยาลัยเทคนิคระยอง	3	12	3	6	9
72	วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี	3	12	3	6	9
73	วิทยาลัยเทคนิคนครนายก	3	12	3	6	9
74	วิทยาลัยเทคนิคตราด	3	8	3	8	11
	รวม	222	1,446	222	753	975

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 พุทธศักราช 2533) ประเภท วิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยกรรม ในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา

1. ประเภทของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตอบเลือกตอบ (Check-list) เพื่อถามข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ ตำแหน่งหน้าที่ อายุ และระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 พุทธศักราช 2533) ประเภท วิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยกรรม ในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating-scale) ได้แก่

1. การจัดทำแผนการสอน
2. การจัดตารางสอน
3. การจัดอาจารย์เข้าสอน
4. เทคนิคการสอน
5. บรรยากาศของการเรียนการสอน
6. สื่อการเรียนการสอน
7. การวัดผลและประเมินผล
8. ห้องสมุด
9. ลักษณะของห้องเรียน
10. การจัดชั้นเรียน

ผู้ตอบแบบสอบถามจะประมาณการค่าระดับความคิดเห็นในการใช้หลักสูตร เป็น

5 ระดับ

- 5 หมายถึง ปฏิบัติมากที่สุด
- 4 หมายถึง ปฏิบัติมาก
- 3 หมายถึง ปฏิบัติปานกลาง
- 2 หมายถึง ปฏิบัติน้อย
- 1 หมายถึง ปฏิบัติน้อยที่สุด

2. การสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือ โดยดำเนินการสร้างตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1 ศึกษาเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรการบริหารหลักสูตร
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530

2.2 ศึกษางานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ
พุทธศักราช 2530

2.3 สร้างแบบสอบถาม และปรับปรุงตามข้อบ่งชี้และเนื้อหาโดยรับข้อเสนอแนะ
จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน จากกรมอาชีวศึกษา ได้แก่

1. นายธงชัย สวัสดิ์เมฆินทร์ ศึกษานิเทศก์ 7
2. ดร.กอบพร อินทรกำแหง ผู้อำนวยการพิเศษ ระดับ 7
3. นางสมจิตร รัตนฤทัย ศึกษานิเทศก์ 8
4. นางสาวนงนาฏ ตันติเสวี ศึกษานิเทศก์ 6
5. นายภัทรชัย ชีร์ภัทรสกุล สถาบัน 7

2.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Tryout) กับครู-อาจารย์ของ
วิทยาลัยพณิชยการเซนต์แมรี วิทยาลัยอินทราวิทย์ แห่งละ 15 คน รวมจำนวน
30 คน ระหว่างวันที่ 22-25 มิถุนายน พ.ศ.2535

- 2.5 นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองไปหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
(α - Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามรวมทั้งฉบับได้
.95 ซึ่งเป็นที่น่าพอใจ
- 2.6 เมื่อดูอำนาจจำแนกรายข้อ พบว่าข้อ 51 มีค่าอำนาจจำแนกต่ำจะต้อง
ปรับปรุง ผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา
ก่อนนำไปใช้จริง

วิธีการเก็บข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล งานมหิดลวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้า
คุณทหารลาดกระบัง ทำหนังสือไปถึงอธิบดีกรมอาชีวศึกษา เพื่อขออนุญาตให้ใช้แบบสอบถามเก็บ
ข้อมูล กรมอาชีวศึกษามอบให้เลขานุการกรมลงนามในหนังสือถึงผู้อำนวยการวิทยาลัย เพื่อขอ
ความร่วมมือในการเก็บข้อมูล จากนั้นผู้วิจัยได้จัดส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ต่อแบบสอบถาม
พร้อมแนบแบบสอบถามไปยังสถานศึกษาที่เปิดสอนประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยกรรม
จำนวน 74 แห่ง ทางไปรษณีย์ เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2535 ผู้วิจัยระบุให้แจกแบบสอบถามแก่
ผู้บริหาร และครู-อาจารย์ผู้สอนรายวิชาชั้น สาขาวิชาพาณิชยกรรม จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป
ทั้งหมด จำนวน 975 ฉบับ และได้รับข้อมูลทยอยกลับคืนมาระหว่างวันที่ 15 สิงหาคม - 15
กันยายน 2535 ครบทุกสถานศึกษา จำนวน 887 ฉบับ เป็นของกลุ่มผู้บริหาร 189 ฉบับ คิดเป็น
ร้อยละ 80.63 ส่วนกลุ่มครู-อาจารย์ได้รับคืน 698 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.34

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 คือ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาความถี่และค่าร้อยละของแต่ละรายการในแต่ละตัวแปร
2. แบบสอบถามตอนที่ 2 คือ ระดับความคิดเห็นของการใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 พุทธศักราช 2533) ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยกรรม ในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลด้วย
 - 2.1 หาค่าเฉลี่ย (Mean) ของความคิดเห็นของการใช้หลักสูตรเป็นรายด้าน และโดยภาพรวม ตามทักษะของกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม และแปลตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00	หมายความว่า	ปฏิบัติมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49	หมายความว่า	ปฏิบัติมาก
ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49	หมายความว่า	ปฏิบัติปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49	หมายความว่า	ปฏิบัติน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49	หมายความว่า	ปฏิบัติน้อยที่สุด
 - 2.2 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเพื่อวัดการกระจายของข้อมูลเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรในแต่ละด้าน
 - 2.3 ทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 พุทธศักราช 2533) ตามสมมติฐานโดยใช้การทดสอบค่าที (t-test)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติสำหรับทดสอบสมมติฐาน

2.1 กลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ใช้การทดสอบค่า (t-test) ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของ 2 กลุ่ม

ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) ในการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งเป็น 4 ตอน ดังต่อไปนี้คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 พ.ศ. 2533) ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยกรรม ในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารกับครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการนำหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 พ.ศ. 2533) ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาพาณิชยกรรม ในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา

ตอนที่ 4 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู-อาจารย์สังกัดกองวิทยาศาสตร์กับสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 พ.ศ. 2533) ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยกรรม ในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้จำแนกข้อมูลเกี่ยวกับผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างไว้ดังนี้คือ สถานศึกษาที่สังกัด เพศ อายุ และวุฒิการศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดตามที่แสดงไว้ในตารางที่ 5, 6, 7 และ 8 ตามลำดับ

ตารางที่ 5

จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารและครู-อาจารย์ จำแนกตามกองสถานศึกษาที่สังกัด

สถานศึกษาที่สังกัด	ผู้บริหาร		ครู-อาจารย์		ไม่ตอบ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
กองวิทยาลัยอาชีวศึกษา	93	49.21	403	59.18	11	64.71	507	57.16
กองวิทยาลัยเทคนิค	96	50.79	278	40.82	6	35.29	308	42.84
รวม	189	100.00	681	100.00	17	100.00	887	100.00

จากตารางที่ 5 จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารสังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 49.21 และสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิคจำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 50.79 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครู-อาจารย์สังกัดกองอาชีวศึกษา จำนวน 403 คน คิดเป็นร้อยละ 59.18 และสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิคจำนวน 278 คน คิดเป็นร้อยละ 40.82

ตารางที่ 6

จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารและครู-อาจารย์ จำแนกตามเพศ

เพศ	ผู้บริหาร		ครู-อาจารย์		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	94	49.70	94	13.50	188	21.20
หญิง	87	46.00	588	84.20	675	76.10
ไม่ตอบ	8	4.20	16	2.30	24	2.70
รวม	189	100.00	698	100.00	887	100.00

จากตารางที่ 6 จะเห็นว่ากลุ่มผู้บริหารเป็นชายมากกว่าหญิง คือ ชายร้อยละ 49.70 หญิงร้อยละ 46.00 ส่วนกลุ่มครู-อาจารย์เป็นชายน้อยกว่าหญิง คือ ชายร้อยละ 13.50 หญิงร้อยละ 84.20 เมื่อคิดรวมทั้งสองกลุ่มแล้ว เป็นชายน้อยกว่าหญิง คือ ชายร้อยละ 21.20 หญิงร้อยละ 76.10

ตารางที่ 7

จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารและครู-อาจารย์ จำแนกตามอายุ

อายุ	ผู้บริหาร		ครู-อาจารย์		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 30	0	0	88	12.60	88	9.90
30-40	48	25.40	522	74.80	570	64.30
สูงกว่า 40	133	70.40	70	10.00	203	22.90
ไม่ตอบ	8	4.20	18	2.60	26	2.90
รวม	189	100.00	698	100.00	887	100.00

จากตารางที่ 7 จะเห็นว่ากลุ่มผู้บริหารในวิทยาลัย สังกัดกรมอาชีวศึกษา ส่วนมากมีอายุสูงกว่า 40 ปี จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 70.40 รองลงมามีอายุอยู่ระหว่าง 30 - 40 ปี จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 25.40 และไม่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี ส่วนกลุ่มครู-อาจารย์มีอยู่เรียงตามลำดับจากจำนวนมากที่สุดถึงน้อยที่สุด คือมีอายุในระหว่าง 30-40 ปี จำนวน 522 คน คิดเป็นร้อยละ 74.80 อายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 12.60 และอายุสูงกว่า 40 ปี จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00

เมื่อรวมทั้งสองกลุ่มแล้ว เรียงตามลำดับจากจำนวนมากที่สุดถึงน้อยที่สุดคือ มีอายุอยู่ในระหว่าง 30 - 40 ปี จำนวน 570 คน คิดเป็นร้อยละ 64.30 อายุสูงกว่า 40 ปี จำนวน 203 คน คิดเป็นร้อยละ 22.90 และอายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 9.90

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 8

จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารและครู-อาจารย์ จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา

วุฒิ	ผู้บริหาร		ครู-อาจารย์		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	5	2.60	19	2.70	24	2.70
ปริญญาตรี	147	77.80	632	90.50	779	87.80
สูงกว่าปริญญาตรี	30	15.90	29	4.20	59	6.70
ไม่ตอบ	7	3.70	18	2.60	25	2.80
รวม	189	100.00	698	100.00	887	100.00

จากตารางที่ 8 แสดงว่ากลุ่มผู้บริหารส่วนมากมีวุฒิระดับปริญญาตรี จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 77.80 รองลงมาคือ วุฒิสหกว่าปริญญาตรีจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 15.90 และระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 2.60 ส่วนกลุ่มครู-อาจารย์ส่วนมากมีวุฒิระดับปริญญาตรีจำนวน 632 คน คิดเป็นร้อยละ 90.50 รองลงไปวุฒิสหกว่าปริญญาตรี จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 4.20 และระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 2.70

เมื่อรวมทั้งสองกลุ่มแล้วส่วนมากมีวุฒิระดับปริญญาตรี จำนวน 779 คน คิดเป็นร้อยละ 87.80 รองลงไปวุฒิสหกว่าปริญญาตรี จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 6.70 และระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 2.70

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 พ.ศ. 2533) ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาบัญชีการ ในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา

ตารางที่ 9

แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ด้านการจัดทำแผนการสอน

การจัดทำแผนการสอน	รวม (N = 887)		
	Mean	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
1. ผู้บริหาร ได้ส่งเสริม ให้ครู-อาจารย์มีความเข้าใจถึง หลักการและจุดหมายของหลักสูตร	3.30	0.95	ปานกลาง
2. ผู้บริหาร ได้มีการส่งเสริม ให้ครู-อาจารย์เตรียม แผนการสอนรายวิชา	3.86	0.87	มาก
3. ผู้บริหาร ได้มีการส่งเสริม ให้ครู-อาจารย์จัดทำ บันทึกการสอน (แผนการสอนย่อย)	3.96	0.88	มาก
4. ครู-อาจารย์ ได้จัดเตรียมการสอน โดยกำหนด ความมุ่งหมายในการสอน	3.83	0.76	มาก
5. ความมุ่งหมาย ในการสอนสอดคล้องกับ จุดหมายของหลักสูตร	3.90	0.73	มาก
6. ครู-อาจารย์จัด เนื้อ เรื่อง ให้มีความสั้นยาว เหมาะสมกับเวลาที่สอน	3.91	0.68	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การจัดทำแผนการสอน	รวม (N = 887)		
	Mean	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
7. การจัดความยากง่ายของเนื้อหาวิชา มีความเหมาะสม	3.69	0.66	มาก
8. การจัดเนื้อเรื่องเป็นข้อๆ ตามลำดับก่อนหลัง	3.84	0.69	มาก
9. การจัดอุปกรณ์เพียงพอกับผู้เรียน	3.07	0.83	ปานกลาง
10. อุปกรณ์ที่ใช้เหมาะสมกับเนื้อเรื่องที่สอน	3.17	0.83	ปานกลาง
รวม	3.65	0.52	มาก

จากตารางที่ 9 พบว่าผู้บริหารและครู-อาจารย์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้หลักสูตรด้านการจัดทำแผนการสอนที่ปฏิบัติจริง โดยส่วนรวมแล้วอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65 โดยมีหัวข้อเรื่อง ผู้บริหาร ได้มีการส่งเสริมให้ครู-อาจารย์จัดทำบันทึกการสอน(แผนการสอนย่อย) ครู-อาจารย์จัดเนื้อเรื่องใหม่การสั้นยาวเหมาะสมกับช่วงเวลาที่สอน ความมุ่งหมายในการสอนสอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตร ผู้บริหาร ได้มีการส่งเสริมให้ครู-อาจารย์เตรียมแผนการสอนรายวิชา การจัดเนื้อเรื่องเป็นข้อ ๆ ตามลำดับก่อนหลัง ครู-อาจารย์ได้จัดเตรียมการสอน โดยกำหนดความมุ่งหมายในการสอน การจัดความยากง่ายของเนื้อหาวิชาที่มีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนข้ออื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง

ตารางที่ 10

แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์
เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ด้านการจัดตารางสอน

การจัดตารางสอน	รวม (N = 887)		
	Mean	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
1. ผู้บริหาร ได้มีการประชุมวางแผนสำหรับการจัด ตารางสอนระหว่างฝ่ายวิชาการกับครู-อาจารย์	3.16	1.18	ปานกลาง
2. ครู-อาจารย์ ได้มีส่วนร่วมในการจัดตารางสอน ประจำภาคเรียน	3.06	1.36	ปานกลาง
3. ครู-อาจารย์แต่ละคน ได้รับเฉลี่ยจำนวนคาบการสอน ใกล้เคียงกัน	3.77	0.98	มาก
4. จัดรายวิชาที่ เป็นการคำนวณไว้ในตอนเช้า	3.25	0.84	ปานกลาง
5. รายวิชาบัญชี ได้จัดสลับวัน	3.46	0.93	ปานกลาง
6. ตารางสอนจัดทำเสร็จก่อนประกาศให้ ครู-อาจารย์-นักเรียนทราบในวันเปิดภาคเรียน	3.86	1.09	มาก
รวม	3.44	0.74	ปานกลาง

จากตารางที่ 10 พบว่าผู้บริหารและครู-อาจารย์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้
หลักสูตรด้านการจัดตารางสอนที่ปฏิบัติจริง โดยส่วนรวมแล้วอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย
เท่ากับ 3.44 โดยมีหัวข้อเรื่องตารางสอนจัดทำเสร็จก่อนประกาศให้ครู-อาจารย์-นักเรียน
ทราบในวันเปิดภาคเรียน ครู-อาจารย์แต่ละคน ได้รับเฉลี่ยจำนวนคาบการสอนใกล้เคียงกัน
มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนข้ออื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง

ตารางที่ 11

แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์
เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ด้านการจัดอาจารย์เข้าสอน

การจัดอาจารย์เข้าสอน	รวม (N = 887)		
	Mean	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
1. ฝ่ายวิชาการ ได้มีการสำรวจความพร้อมของครู-อาจารย์ ในการสอนรายวิชาต่างๆ ก่อนการจัดตารางสอน	3.23	1.12	ปานกลาง
2. ได้นำผลการประเมินการสอนของครู-อาจารย์ประจำปี มาใช้ประกอบการพิจารณาครู-อาจารย์เข้าสอน	2.81	1.05	ปานกลาง
3. จัดครู-อาจารย์ผู้ที่มีความถนัด ชำนาญ และตรงตามสาขาวิชาเป็นหลัก	3.94	0.88	มาก
4. ได้มีการสำรวจความคิดเห็นของอาจารย์และ นักเรียนเพื่อนำข้อมูลมาใช้ ในการจัดอาจารย์เข้าสอน	2.59	1.09	ปานกลาง
รวม	3.14	0.83	ปานกลาง

จากตารางที่ 11 พบว่าผู้บริหารและครู-อาจารย์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้
หลักสูตร ด้านการจัดอาจารย์เข้าสอน ที่ปฏิบัติจริงโดยส่วนรวมแล้วอยู่ในระดับปานกลาง มีค่า
เฉลี่ยเท่ากับ 3.14 โดยมีหัวข้อเรื่อง จัดครู-อาจารย์ผู้ที่มีความถนัด ชำนาญ และตรงตาม
สาขาวิชาเป็นหลัก มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเพียงข้อเดียว ส่วนข้ออื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยใน
ระดับปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 12

แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์
เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ด้านเทคนิคการสอน

เทคนิคการสอน	รวม (N = 887)		
	Mean	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
1. ครู-อาจารย์บอกจุดมุ่งหมายขอบข่ายของวิชาที่เรียน ให้นักเรียนทราบก่อนเริ่มการเรียนการสอน	3.83	0.81	มาก
2. ครู-อาจารย์มีการสำรวจความรู้พื้นฐานของผู้เรียน ก่อนเริ่มการเรียนการสอน	3.39	0.84	ปานกลาง
3. ครู-อาจารย์มีการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้นักเรียนทราบ ในคาบเรียนแรกที่ทำการสอน	3.74	0.79	มาก
4. ครู-อาจารย์เปิดโอกาสให้นักเรียนร่วมกิจกรรมใน การเรียนการสอน	3.90	0.72	มาก
5. ครู-อาจารย์มีการสอนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติควบคู่กัน ไป	4.05	0.74	มาก
6. ครู-อาจารย์เปิดโอกาสให้ถามปัญหาในการเรียน	4.20	0.65	มาก
7. ครู-อาจารย์มีการถามปัญหาเพื่อให้นักเรียนได้คิด และตอบในขณะเรียน	4.04	0.68	มาก
8. ครู-อาจารย์สร้างความคุ้นเคยเป็นกันเองกับนักเรียน	4.11	0.73	มาก
9. ครู-อาจารย์นำเทคโนโลยีใหม่ๆ และใช้เทคนิคการสอน ที่เหมาะสมมาถ่ายทอดแก่นักเรียน	3.46	0.80	ปานกลาง
10. ครู-อาจารย์มีการสอนสอดแทรกด้านคุณธรรม จริยธรรม	3.87	0.79	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เทคนิคการสอน	รวม (N = 887)		
	Mean	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
11. ครู-อาจารย์เปิด โอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น และตัดสินใจอย่างใด อย่างหนึ่ง	3.83	0.69	มาก
12. ครูอาจารย์ได้เลือกเทคนิควิธีการสอนที่เหมาะสมกับ ผู้เรียน และเนื้อหาวิชาที่จะสอน	3.83	0.71	มาก
รวม	4.20	0.56	มาก

จากตารางที่ 12 พบว่าผู้บริหารและครู-อาจารย์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้
หลักสูตร ด้านเทคนิคการสอนที่ปฏิบัติจริง โดยส่วนรวมแล้วอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ
4.20 โดยมีหัวข้อเรื่อง ครู-อาจารย์เปิด โอกาสให้นักเรียนในการเรียน ครู-อาจารย์มี
การสอนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติควบคู่กันไป ครู-อาจารย์มีการถามปัญหาให้นักเรียน ได้คิด
และตอบในขณะที่เรียน ครู-อาจารย์เปิด โอกาสให้นักเรียนร่วมกิจกรรมในการเรียนการสอน
ครู-อาจารย์มีการสอนสอดแทรกด้านคุณธรรม จริยธรรม ครู-อาจารย์บอกจุดหมาย ขอบข่ายของ
วิชาที่เรียนให้นักเรียนทราบก่อนมีการเรียนการสอน ครู-อาจารย์เปิด โอกาสให้นักเรียนแสดง
ความคิดเห็นและตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่ง ครู-อาจารย์ได้คัดเลือกเทคนิควิธีการสอนที่เหมาะสมกับ
ผู้เรียนและเนื้อหาวิชาที่จะสอน ครู-อาจารย์มีการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนให้
นักเรียนทราบในคาบเรียนแรกที่ทำการสอน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนข้ออื่นๆ มีค่าเฉลี่ย
ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 13

แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์
เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ด้านบรรยากาศของการเรียนการสอน

บรรยากาศของการเรียนการสอน	รวม (N = 887)		
	Mean	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
1. ครู-อาจารย์ ได้สร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ผู้เรียน	3.94	0.72	มาก
2. ครู-อาจารย์ ให้ความเป็นกันเองกับผู้เรียน มีการทักทาย กวนนำเข้าสู่บทเรียน	4.02	0.70	มาก
3. นักเรียนมีความตั้งใจเรียน	3.60	0.72	มาก
4. ไม่มีเสียงรบกวนในขณะที่เรียนหรือปฏิบัติงาน	3.00	0.93	ปานกลาง
5. สถานที่เรียนเป็นเอกเทศ คือ ไม่มีการเรียน และกิจกรรมอื่นร่วมอยู่ด้วย	3.42	1.07	ปานกลาง
รวม	3.59	0.55	มาก

จากตารางที่ 13 พบว่าผู้บริหารและครู-อาจารย์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ด้านบรรยากาศของการเรียนการสอนที่ปฏิบัติจริง โดยส่วนรวมแล้วอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.59 โดยมีหัวข้อเรื่อง ครู-อาจารย์ ให้ความเป็นกันเองกับผู้เรียน มีการทักทายการนำเข้าสู่บทเรียน ครู-อาจารย์ ได้สร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ผู้เรียน นักเรียนมีความตั้งใจเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนข้ออื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง

ตารางที่ 14

แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์
เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ด้านสื่อการเรียนการสอน

สื่อการเรียนการสอน	รวม (N = 887)		
	Mean	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
1. เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์เพื่อการฝึกปฏิบัติ มีความทันสมัยสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา	3.06	0.83	ปานกลาง
2. ความเพียงพอของเครื่องมืออุปกรณ์ที่ใช้ ฝึกปฏิบัติต่อจำนวนนักเรียน	2.82	0.87	ปานกลาง
3. อุปกรณ์โสตทัศนศึกษามีความชัดเจน	2.88	0.88	ปานกลาง
4. สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนสามารถ เรียกร้องความสนใจจากนักเรียน	3.26	0.84	ปานกลาง
5. ผู้บริหารสนับสนุนการใช้ครุภัณฑ์ เครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์	3.31	0.98	ปานกลาง
6. ผู้บริหารสนับสนุนให้ครู-อาจารย์ฝึกอบรม ด้านการจัดทำสื่อการเรียนการสอน	3.44	0.94	ปานกลาง
7. ผู้บริหารสนับสนุนให้มีการผลิต จัดซื้อ และใช้สื่อการเรียนการสอน	3.46	0.94	ปานกลาง
8. ความเพียงพอของตำรา เอกสารทาง วิชาการเพื่อการค้นคว้าประกอบการเรียนการสอน	2.89	0.95	ปานกลาง
9. ความสะดวกในการใช้บริการของโสตทัศนอุปกรณ์ต่างๆ	2.82	0.90	ปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สื่อการเรียนการสอน	รวม (N = 887)		
	Mean	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
10. ความเพียงพอของ วัสดุทัศนูปกรณ์ที่ใช้ประกอบ การเรียนการสอนเช่น เครื่องฉายสไลด์ เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ ฯลฯ	2.65	0.96	ปานกลาง
รวม	3.06	0.66	ปานกลาง

จากตารางที่ 14 พบว่าผู้บริหารและครู-อาจารย์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้
หลักสูตร ด้านสื่อการเรียนการสอนที่ปฏิบัติจริง โดยส่วนรวมแล้วอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย
ของคะแนนเท่ากับ 3.06 โดยมีหัวข้อเรื่องทุกเรื่องมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 15

แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์
เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ด้านการวัดผลและประเมินผล

การวัดผลและประเมินผล	รวม (N = 887)		
	Mean	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
1. ครู-อาจารย์มีความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตร ปวช. 2533 (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 พ.ศ. 2533) พ.ศ. 2534	3.49	0.82	ปานกลาง
2. การวัดผลการเรียนการสอนสอดคล้องกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและเนื้อหาที่เรียน	3.67	0.68	มาก
3. การวัดผลและประเมินผลมีหลักเกณฑ์ในการให้คะแนน และระดับคะแนนอย่างมีความยุติธรรม	3.87	0.69	มาก
4. มีการนิเทศภายใน ในการให้ความรู้เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล	3.01	0.93	ปานกลาง
5. มีการจัดซ่อมเสริมให้กับผู้เรียนอ่อน	2.95	0.97	ปานกลาง
รวม	3.40	0.59	ปานกลาง

จากตารางที่ 15 พบว่าผู้บริหารและครู-อาจารย์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ด้านการวัดผลและประเมินผลที่ปฏิบัติจริง โดยส่วนรวมแล้วอยู่ในปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.40 โดยมีหัวข้อเรื่อง การวัดผลและประเมินผลมีหลักเกณฑ์ในการให้คะแนน และระดับคะแนนอย่างมีความยุติธรรม การวัดผลการเรียนการสอนสอดคล้องกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม และเนื้อหาที่เรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนข้ออื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 16

แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์
เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ด้านห้องสมุด

ห้องสมุด	รวม (N = 887)		
	Mean	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
1. ห้องสมุดมีเอกสาร ตำราและหนังสือ เพียงพอต่อการศึกษาต้นคว้า	2.90	0.96	ปานกลาง
2. จำนวนโต๊ะ เก้าอี้ ที่นั่งอ่านหนังสือในห้องสมุดเพียงพอ	3.00	0.89	ปานกลาง
3. ช่วงเวลาที่เปิดบริการเหมาะสม	3.54	0.84	มาก
4. บรรยากาศ (แสง, เสียง, การถ่ายเทอากาศ) ภายในห้องสมุดดี	3.32	0.90	ปานกลาง
5. ขนาดพื้นที่ในห้องสมุดมีความเหมาะสม กับจำนวนผู้ใช้ห้องสมุด	2.95	0.92	ปานกลาง
6. ห้องสมุดมีตำราที่ทันสมัย	2.80	0.93	ปานกลาง
7. ห้องสมุดมีเจ้าหน้าที่ให้บริการจำนวนเพียงพอ	3.16	0.91	ปานกลาง
8. บรรณารักษ์ให้ความร่วมมือกับครู-อาจารย์ นักเรียน โดยให้โอกาสเสนอจัดหาหนังสือเข้าห้องสมุด	3.47	0.93	ปานกลาง
รวม	3.15	0.69	ปานกลาง

จากตารางที่ 16 พบว่าผู้บริหารและครู-อาจารย์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้
หลักสูตรด้านห้องสมุดที่ปฏิบัติจริง โดยส่วนรวมแล้วอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.15
โดยมีหัวข้อเรื่อง ช่วงเวลาที่เปิดบริการเหมาะสมมีค่าเฉลี่ยในระดับมากเพียงข้อเดียว ส่วนข้อ
อื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 17

แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์
เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ด้านลักษณะของห้องเรียน

ลักษณะห้องเรียน	รวม (N = 887)		
	Mean	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
1. ขนาดของห้องเรียนมีความเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน	3.26	0.94	ปานกลาง
2. แสงสว่างภายในห้องเรียนเพียงพอ	3.44	0.93	ปานกลาง
3. จำนวนโต๊ะ เก้าอี้ เพียงพอกับจำนวนนักเรียน	3.08	0.98	ปานกลาง
4. คุณภาพของโต๊ะ เก้าอี้เหมาะสม	2.86	1.01	ปานกลาง
5. ห้องเรียนมีความสะอาด	3.01	0.90	ปานกลาง
6. ห้องเรียนมีอากาศถ่ายเทสะดวก	3.46	0.89	ปานกลาง
รวม	3.33	0.70	ปานกลาง

จากตารางที่ 17 พบว่าผู้บริหารและครู-อาจารย์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้
หลักสูตร ด้านลักษณะของห้องเรียนห้องที่ปฏิบัติจริง โดยส่วนรวมแล้วอยู่ในระดับปานกลาง มีค่า
เฉลี่ยเท่ากับ 3.33 โดยมีหัวข้อเรื่องทุกเรื่องมีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง

ตารางที่ 18

แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์
เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ด้านการจัดชั้นเรียน

การจัดชั้นเรียน	รวม (N = 887)		
	Mean	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. จำนวนนักเรียนต่อห้องมีความเหมาะสม	3.10	0.95	ปานกลาง
2. สถานศึกษาสามารถคัดเลือกนักเรียนเข้าเรียน	3.37	0.96	ปานกลาง
3. พื้นฐานของนักเรียนมีความคล้ายคลึงกัน	3.18	0.81	ปานกลาง
4. จัดตามลักษณะความสนใจของนักเรียน	3.23	0.85	ปานกลาง
รวม	3.34	0.57	ปานกลาง

จากตารางที่ 18 พบว่าผู้บริหารและครู-อาจารย์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ด้านการจัดชั้นเรียนที่ปฏิบัติจริง โดยส่วนรวมแล้วอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.34 โดยมีหัวข้อเรื่องทุกเรื่องมีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง

ตารางที่ 19

แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์
เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ที่ปฏิบัติจริงของทุกด้าน

การใช้หลักสูตร	รวม (N = 887)		
	Mean	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
1. ด้านการจัดทำแผนการสอน	3.65	0.52	มาก
2. ด้านการจัดตารางสอน	3.44	0.74	ปานกลาง
3. ด้านการจัดอาจารย์เข้าสอน	3.14	0.83	ปานกลาง
4. ด้านเทคนิคการสอน	4.20	0.56	มาก
5. ด้านบรรยากาศของการเรียนการสอน	3.59	0.55	มาก
6. ด้านสื่อการเรียนการสอน	3.06	0.66	ปานกลาง
7. ด้านการวัดผลและประเมินผล	3.40	0.59	ปานกลาง
8. ด้านห้องสมุด	3.15	0.69	ปานกลาง
9. ด้านลักษณะของห้องเรียน	3.33	0.70	ปานกลาง
10. ด้านการจัดชั้นเรียน	3.34	0.57	ปานกลาง
รวม	3.45	0.45	ปานกลาง

จากตารางที่ 19 พบว่าผู้บริหารและครู-อาจารย์สังกัดกรมอาชีวศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรที่ปฏิบัติจริง โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.45 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏว่า มีด้านการจัดทำแผนการสอน ด้านเทคนิคการสอน และด้านบรรยากาศของการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ส่วนด้านอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารกับครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 พ.ศ.2533) ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยกรรม ในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา

ตารางที่ 20

การเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารกับครู-อาจารย์เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ด้านการจัดทำแผนการสอน

การจัดทำแผนการสอน	ผู้บริหาร N = 189		ครู-อาจารย์ N = 698		t
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	
1. ผู้บริหาร ได้ส่งเสริมให้ครู-อาจารย์มีความเข้าใจถึงหลักการและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	3.86	0.90	3.14	0.91	9.62*
2. ผู้บริหาร ได้มีการส่งเสริมให้ครู-อาจารย์เตรียมแผนการสอนรายวิชา	4.30	0.74	3.74	0.85	8.88*
3. ผู้บริหาร ได้มีการส่งเสริมให้ครู-อาจารย์ จัดทำบันทึกการสอน (แผนการสอนย่อย)	4.29	0.76	3.87	0.89	6.49*
4. ครู-อาจารย์ ได้จัดเตรียมการสอนโดยกำหนดความมุ่งหมายในการสอน	3.82	0.84	3.83	0.73	-0.04
5. ความมุ่งหมายในการสอนสอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตร	3.97	0.76	3.87	0.72	1.52
6. ครู-อาจารย์จัดเนื้อหาเรื่องใหม่มีความสั้นยาวเหมาะสมกับช่วงเวลาที่สอน	3.81	0.68	3.92	0.68	-1.83
7. การจัดความยากง่ายของเนื้อหาวิชา มีความเหมาะสม	3.68	0.67	3.68	0.66	-0.05

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การจัดทำแผนการสอน	ผู้บริหาร N = 189		ครู-อาจารย์ N = 698		t
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	
8. การจัดเนื้อเรื่องเป็นข้อๆ ตามลำดับก่อนหลัง	3.84	0.68	3.83	0.70	0.19
9. การจัดอุปกรณ์เพียงพอกับนักเรียน	3.26	0.87	3.00	0.81	3.77*
10. อุปกรณ์ที่ใช้เหมาะสมกับเนื้อเรื่องที่สอน	3.33	0.84	3.11	0.82	3.17*
รวม	3.81	0.55	3.60	0.51	4.95*

* $P < .05$

จากตารางที่ 20 พบว่ากลุ่มผู้บริหารกับกลุ่มครู-อาจารย์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรที่ปฏิบัติจริง ในด้านการจัดทำแผนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 5 เรื่อง ได้แก่

ข้อ 1. ผู้บริหาร ได้มีการส่งเสริมให้ครู-อาจารย์มีความเข้าใจถึงหลักการ และ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

ข้อ 2. ผู้บริหาร ได้มีการส่งเสริมให้ครู-อาจารย์เตรียมแผนการสอนรายวิชา

ข้อ 3. ผู้บริหาร ได้มีการส่งเสริมให้ครู-อาจารย์จัดทำบันทึกการสอน

(แผนการสอนย่อย)

ข้อ 9. การจัดอุปกรณ์เพียงพอกับนักเรียน

ข้อ 10. อุปกรณ์ที่ใช้เหมาะสมกับเนื้อเรื่องที่สอน

พิจารณาโดยส่วนรวมแล้ว พบว่ากลุ่มผู้บริหารมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ในด้านการจัดทำแผนการสอนที่ปฏิบัติจริงอยู่ในเกณฑ์มาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.81 และกลุ่มครู-อาจารย์มีความคิดเห็นว่าเป็นปฏิบัติจริงอยู่ในเกณฑ์มากเช่นเดียวกัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 แต่เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยทั้งสองกลุ่ม ปรากฏว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 21

การเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารกับครู-อาจารย์เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร
ด้านการจัดตารางสอน

การจัดตารางสอน	ผู้บริหาร N = 189		ครู-อาจารย์ N = 698		t
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	
1. ผู้บริหาร ได้มีการประชุมวางแผนสำหรับการจัดตารางสอนระหว่างฝ่ายวิชาการกับครู-อาจารย์ผู้สอน	3.96	1.01	2.94	1.13	11.29*
2. ครู-อาจารย์ ได้มีส่วนร่วม ในการจัดตารางสอนประจำภาคเรียน	3.98	0.96	2.79	1.35	13.78*
3. ครู-อาจารย์แต่ละคน ได้รับเฉลี่ยจำนวนคาบการสอนใกล้เคียงกัน	4.21	0.75	3.66	1.00	8.38*
4. จัดรายวิชาที่เป็นที่ค้ำวามไว้ในตอนเช้า	3.57	0.81	3.16	0.81	6.24*
5. รายวิชานักเรียนได้จัดสลับวัน	3.76	0.77	3.37	0.96	5.68*
6. ตารางสอนจัดทำเสร็จก่อนประกาศให้ครู-อาจารย์-นักเรียนทราบในวันเปิดภาคเรียน	4.32	0.81	3.74	1.13	7.84*
รวม	3.98	0.57	3.29	0.71	13.25*

* P < .05

จากตารางที่ 21 พบว่ากลุ่มผู้บริหารกับกลุ่มครู-อาจารย์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรที่ปฏิบัติจริงในด้านการจัดตารางสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทุกเรื่อง ทั้ง 6 ข้อ

พิจารณาโดยส่วนรวมแล้ว พบว่ากลุ่มผู้บริหารมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรในด้านการจัดตารางสอนปฏิบัติจริงอยู่ในเกณฑ์มาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 ส่วนกลุ่มครู-อาจารย์มีความคิดเห็นว่าเป็นปฏิบัติจริงอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.29 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยทั้งสองกลุ่มปรากฏว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 22

การเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารกับครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร
ด้านการจัดอาจารย์เข้าสอน

การจัดอาจารย์เข้าสอน	ผู้บริหาร N = 189		ครู-อาจารย์ N = 698		t
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	
1. ฝ่ายวิชาการ ได้มีการสำรวจความพร้อมของครู- อาจารย์ในการสอนรายวิชาต่าง ๆ ก่อน การจัดตารางสอน	3.80	1.00	3.08	1.10	8.14*
2. ได้นำผลการประเมินการสอนของครู-อาจารย์ ประจำปีมาใช้ประกอบการพิจารณาครู-อาจารย์ เข้าสอน	3.23	1.07	2.69	1.01	6.47*
3. จัดอาจารย์ผู้ที่มีความถนัด ชำนาญ และตรง ตามสาขาวิชาเป็นหลัก	4.19	0.73	3.88	0.89	4.93*
4. ได้มีการสำรวจความคิดเห็นของครู-อาจารย์และ นักเรียน เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการจัดครู-อาจารย์ เข้าสอน	3.04	1.01	2.46	1.01	6.51*
รวม	3.57	0.77	3.03	0.81	8.16*

* P < .05

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 22 พบว่ากลุ่มผู้บริหารกับกลุ่มครู-อาจารย์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรที่ปฏิบัติจริง ในด้านการจัดอาจารย์เข้าสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทุกเรื่องทั้ง 4 ข้อ

พิจารณาโดยส่วนรวมแล้ว พบว่ากลุ่มผู้บริหารมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ในด้านการจัดอาจารย์เข้าสอน ปฏิบัติจริงอยู่ในเกณฑ์มากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 ส่วนกลุ่มครู-อาจารย์มีความคิดเห็นว่าเป็นปฏิบัติจริงอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.03 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยทั้งสองกลุ่มปรากฏว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน



ตารางที่ 23

การเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารกับครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร
ด้านเทคนิคการสอน

เทคนิคการสอน	ผู้บริหาร N = 189		ครู-อาจารย์ N = 698		t
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	
1. ครู-อาจารย์บอกจุดมุ่งหมายขอบข่ายของวิชา ที่เรียน ให้แก่ นักเรียนทราบก่อนเริ่มการเรียนการสอน	3.78	0.82	3.83	0.81	-0.75
2. ครู-อาจารย์มีการสำรวจความพร้อม ของผู้เรียนก่อนเริ่มการเรียนการสอน	3.29	0.93	3.41	0.82	-1.74
3. ครู-อาจารย์มีการกำหนดกิจกรรมการเรียน สอน ให้แก่ นักเรียนทราบ ในคาบเรียนแรกที่ทำการสอน	3.65	0.81	3.77	0.78	-1.80
4. ครู-อาจารย์เปิด โอกาสให้แก่นักเรียนร่วมกิจกรรม ในการเรียนการสอน	3.82	0.70	3.91	0.72	-1.59
5. ครู-อาจารย์มีการสอนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ควบคู่กันไป	4.01	0.68	4.07	0.75	-0.92
6. ครู-อาจารย์เปิด โอกาสให้ถามปัญหาในการเรียน	4.03	0.66	4.25	0.64	-4.03
7. ครู-อาจารย์มีการถามปัญหาเพื่อให้นักเรียน ได้คิดและตอบในขณะที่เรียน	3.90	0.70	4.07	0.68	-2.99
8. ครู-อาจารย์สร้าง ความคุ้นเคยเป็นกันเองกับ นักเรียน	4.08	0.67	4.11	0.74	-0.41
9. ครู-อาจารย์นำเทคโนโลยีใหม่ๆ และใช้เทคนิค การสอนที่เหมาะสมมาถ่ายทอดแก่นักเรียน	3.42	0.79	3.47	0.80	-0.81
10. ครู-อาจารย์มีการสอนสอดแทรกด้านคุณธรรม จริยธรรม	3.79	0.71	3.88	0.81	-1.48

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เทคนิคการสอน	ผู้บริหาร N = 189		ครู-อาจารย์ N = 698		t
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	
11. ครู-อาจารย์เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่ง	3.60	0.72	3.89	0.67	-5.11*
12. ครู-อาจารย์ได้เลือกเทคนิควิธีการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน และเนื้อหาวิชาที่จะสอน	3.68	0.71	3.86	0.70	-3.08*
รวม	4.09	0.56	4.23	0.56	-2.92*

* $P < .05$

จากตารางที่ 23 พบว่ากลุ่มผู้บริหารกับกลุ่มครู-อาจารย์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ที่ปฏิบัติจริง ในด้านเทคนิคการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 2 เรื่อง ได้แก่

ข้อ 11. ครู-อาจารย์ได้เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น และตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่ง

ข้อ 12. ครู-อาจารย์ได้เลือกเทคนิควิธีการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน และเนื้อหาวิชาที่จะสอน

พิจารณาโดยส่วนรวมแล้ว พบว่ากลุ่มผู้บริหารมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ปฏิบัติจริง ในด้านเทคนิคการสอนอยู่ในเกณฑ์มาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09 และกลุ่มครู-อาจารย์มีความคิดเห็นว่าเป็นปฏิบัติจริงอยู่ในเกณฑ์มากเช่นเดียวกัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 แต่เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยทั้งสองกลุ่ม ปรากฏว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน

ตารางที่ 24

การเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารกับครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร
ด้านบรรยากาศของการเรียนการสอน

บรรยากาศของการเรียนการสอน	ผู้บริหาร N = 189		ครู-อาจารย์ N = 698		t
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	
1. ครู-อาจารย์ได้สร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ผู้เรียน	3.77	0.68	3.98	0.72	-3.56*
2. ครู-อาจารย์ให้ความเป็นกันเองกับผู้เรียน มีการทักทาย การนำเข้าสู่บทเรียน	3.85	0.68	4.07	0.72	-3.81*
3. นักเรียนมีความตั้งใจเรียน	3.64	0.73	3.60	0.72	0.80*
4. ไม่มีเสียงรบกวนในขณะเรียนหรือปฏิบัติงาน	3.28	0.87	2.93	0.94	4.62*
5. สถานที่เรียนเป็นเอกเทศคือ ไม่มีการเรียนและกิจกรรมอื่น ร่วมอยู่ด้วย	3.61	1.02	3.37	1.08	2.76*
รวม	3.63	0.58	3.58	0.54	1.00

* $P < .05$

จากตารางที่ 24 พบว่ากลุ่มผู้บริหารกับกลุ่มครู-อาจารย์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรที่ปฏิบัติจริง ในด้านบรรยากาศของการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทั้ง 5 เรื่อง

พิจารณาโดยส่วนรวมแล้ว พบว่ากลุ่มผู้บริหารมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรที่ปฏิบัติจริง ในด้านบรรยากาศของการเรียนการสอนอยู่ในเกณฑ์มาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 และกลุ่มครู-อาจารย์มีความคิดเห็นว่าเป็นปฏิบัติจริงอยู่ในเกณฑ์มาก เช่นเดียวกัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยทั้งสองกลุ่ม ปรากฏว่ามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 25

การเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารกับครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร
ด้านสื่อการเรียนการสอน

สื่อการเรียนการสอน	ผู้บริหาร N = 189		ครู-อาจารย์ N = 698		t
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	
1. เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์เพื่อการฝึกปฏิบัติ มีความทันสมัยสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา	3.38	0.87	2.96	0.80	6.28*
2. ความเพียงพอของเครื่องมืออุปกรณ์ที่ใช้ ฝึกปฏิบัติต่อจำนวนนักเรียน	3.16	0.88	2.73	0.85	6.16*
3. อุปกรณ์วัสดุทัศนศึกษามีความชัดเจน	3.12	0.88	2.78	0.86	6.04*
4. สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน สามารถ เรียกร้องความสนใจจากนักเรียน	3.51	0.78	3.17	0.84	4.93*
5. ผู้บริหารสนับสนุนการใช้ครุภัณฑ์ เครื่องมือ และวัสดุอุปกรณ์	3.80	0.89	3.17	0.96	8.13*
6. ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูอาจารย์ฝึกอบรม ด้านการจัดทำสื่อการเรียนการสอน	3.90	0.91	3.31	0.91	7.81*
7. ผู้บริหารสนับสนุนให้มีการผลิต จัดซื้อ และ ใช้สื่อการเรียนการสอน	3.94	0.88	3.34	0.91	8.03*
8. ความเพียงพอของตำรา เอกสารทางวิชาการ เพื่อการค้นคว้าประกอบการเรียนการสอน	3.27	0.84	2.80	0.95	6.56*

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สื่อการเรียนการสอน	ผู้บริหาร N = 189		ครู-อาจารย์ N = 698		t
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	
9. ความสะดวกในการใช้บริการของ สื่อทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ	3.21	0.90	2.72	0.88	6.65*
10. ความเพียงพอของสื่อทัศนูปกรณ์ที่ใช้ประกอบ การเรียนการสอน เช่น เครื่องมือฉายสไลด์ เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ ฯลฯ	3.06	0.99	2.54	0.92	6.69*
รวม	3.45	0.67	2.95	0.61	9.60*

* $P < .05$

จากตารางที่ 25 พบว่ากลุ่มผู้บริหารกับกลุ่มครู-อาจารย์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรที่ปฏิบัติจริง ในด้านสื่อการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทั้ง 10 เรื่อง

พิจารณาโดยส่วนรวมแล้ว พบว่ากลุ่มผู้บริหารมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรที่ปฏิบัติจริงในด้านสื่อการเรียนการสอนอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.45 และกลุ่มครู-อาจารย์มีความคิดเห็นว่าเป็นปฏิบัติจริงอยู่ในเกณฑ์ปานกลางเช่นเดียวกัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.95 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยทั้งสองกลุ่ม ปรากฏว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน

ตารางที่ 26

การเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารกับครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร
ด้านการวัดผลและประเมินผล

การวัดผลและประเมินผล	ผู้บริหาร N = 189		ครู-อาจารย์ N = 698		t
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	
1. ครู-อาจารย์มีความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบ กระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผล การเรียนตามหลักสูตร ปวช. 2533 (ฉบับ ปรับปรุงครั้งที่ 1 พ.ศ. 2533) พ.ศ. 2534	3.78	0.73	3.41	0.82	5.51*
2. การวัดผลการเรียนการสอนสอดคล้องกับจุด ประสงค์เชิงพฤติกรรมและเนื้อหาที่เรียน	3.73	0.67	3.65	0.96	1.44
3. การวัดผลและประเมินผลมีหลักเกณฑ์ในการ ให้คะแนนและระดับคะแนนอย่างมีความยุติธรรม	3.96	0.67	3.85	0.69	1.96
4. มีการนิเทศภายใน ในการให้ความรู้เกี่ยวกับ การวัดผลและประเมินผล	3.39	0.90	2.91	0.92	6.40*
5. มีการจัดซ่อมเสริมให้กับผู้เรียนอ่อน	3.37	0.90	2.78	0.93	7.64*
รวม	3.59	0.62	3.35	0.57	4.97*

* $P < .05$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 26 พบว่ากลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครู-อาจารย์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรที่ปฏิบัติอยู่จริง ในด้านการวัดผลประเมินผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทั้ง 3 เรื่อง ได้แก่

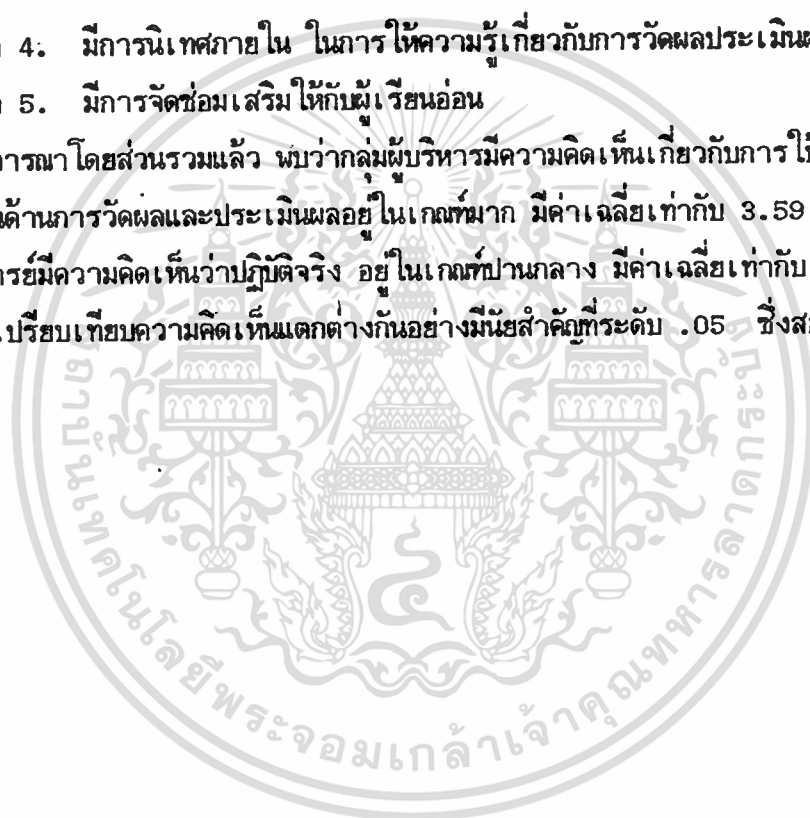
ข้อ 1. ครู-อาจารย์มีความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบกระทรวงศึกษา ว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตร ปวช. 2530 (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 พ.ศ. 2533)

พ.ศ. 2534

ข้อ 4. มีการนิเทศภายใน ในการให้ความรู้เกี่ยวกับการวัดผลประเมินผล

ข้อ 5. มีการจัดซ่อมเสริมให้กับผู้เรียนอ่อน

พิจารณาโดยส่วนรวมแล้ว พบว่ากลุ่มผู้บริหารมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรที่ปฏิบัติจริง ในด้านการวัดผลและประเมินผลอยู่ในเกณฑ์มาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.59 ส่วนกลุ่มครู-อาจารย์มีความคิดเห็นว่าเป็นปฏิบัติจริง อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.35 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน



ตารางที่ 27

การเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารกับครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร
ด้านห้องสมุด

ห้องสมุด	ผู้บริหาร N = 189		ครู-อาจารย์ N = 698		t
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	
1. ห้องสมุดมีเอกสาร ตำราและหนังสือ เพียงพอต่อการศึกษาค้นคว้า	3.37	0.90	2.78	0.93	7.64*
2. จำนวนโต๊ะ เก้าอี้ ที่นั่งอ่านหนังสือในห้องสมุด เพียงพอ	3.33	0.85	2.91	0.89	5.73*
3. ช่วงเวลาที่เปิดบริการเหมาะสม	3.87	0.76	3.46	0.84	6.07*
4. บรรยากาศ (แสง, เสียง, การถ่ายเทอากาศ) ภายใน ห้องสมุดดี	3.62	0.85	3.25	0.90	5.03*
5. ขนาดพื้นที่ในห้องสมุดมีความเหมาะสมกับจำนวนผู้ใช้ห้องสมุด	3.25	0.94	2.88	0.91	4.92*
6. ห้องสมุดมีตำราที่ทันสมัย	3.20	0.86	2.71	0.92	6.53*
7. ห้องสมุดมีเจ้าหน้าที่ให้บริการจำนวนเพียงพอ	3.33	0.88	3.12	0.92	2.82*
8. บรรณารักษ์ให้ความร่วมมือกับอาจารย์นักเรียน โดยให้ออกาสเสนอจัดหาหนังสือเข้าห้องสมุด	3.78	0.84	3.38	0.94	5.29*
รวม	3.46	0.65	3.07	0.68	6.95*

* P < .05

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 27 พบว่ากลุ่มผู้บริหารกับกลุ่มครู-อาจารย์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรที่ปฏิบัติอยู่จริง ในด้านห้องสมุดแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทุกเรื่องทั้ง 8 ข้อ

พิจารณาโดยส่วนรวมแล้ว พบว่ากลุ่มผู้บริหารมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรที่ปฏิบัติจริงในด้านห้องสมุด ปฏิบัติจริงอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.46 และกลุ่มครู-อาจารย์มีความคิดเห็นว่าเป็นปฏิบัติจริงอยู่ในเกณฑ์ปานกลางเช่นเดียวกัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.07 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยทั้งสองกลุ่ม ปรากฏว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน



ตารางที่ 28

การเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารกับครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร
ด้านลักษณะของห้องเรียน

ลักษณะของห้องเรียน	ผู้บริหาร N = 189		ครู-อาจารย์ N = 698		t
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	
1. ขนาดของห้องเรียนมีความเหมาะสมกับ จำนวนนักเรียน	3.62	0.86	3.16	0.95	6.06*
2. แสงสว่างภายในห้องเรียนเพียงพอ	3.81	0.84	3.33	0.93	6.47*
3. จำนวนโต๊ะ เก้าอี้ เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน	3.57	0.92	2.94	0.96	8.08*
4. คุณภาพของโต๊ะ เก้าอี้เหมาะสม	3.34	0.97	2.72	0.99	7.58*
5. ห้องเรียนมีความสะอาด	3.48	0.77	2.88	0.89	8.51*
6. ห้องเรียนมีอากาศถ่ายเทสะดวก	3.89	0.75	3.34	0.90	8.43*
รวม	3.70	0.68	3.23	0.68	8.37*

* $P < .05$

จากตารางที่ 28 พบว่ากลุ่มผู้บริหารกับกลุ่มครู-อาจารย์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรที่ปฏิบัติอยู่จริง ในด้านลักษณะของห้องเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทั้ง 6 เรื่อง

พิจารณาโดยส่วนรวมแล้ว พบว่ากลุ่มผู้บริหารมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรที่ปฏิบัติจริงทั้ง 6 เรื่อง อยู่ในเกณฑ์มาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 ส่วนกลุ่มครู-อาจารย์มีความคิดเห็นว่าปฏิบัติจริงอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.23 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน

ตารางที่ 29

การเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารกับครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร
ด้านการจัดชั้นเรียน

การจัดชั้นเรียน	ผู้บริหาร N = 189		ครู-อาจารย์ N = 698		t
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	
1. จำนวนนักเรียนต่อห้องมีความเหมาะสม	3.39	0.90	3.03	0.96	4.60*
2. สถานศึกษาสามารถคัดเลือกนักเรียนเข้าเรียน	3.63	0.99	3.29	0.94	4.41*
3. พื้นฐานของนักเรียนมีความคล้ายคลึงกัน	3.52	0.81	3.09	0.79	6.67*
4. จัดตามลักษณะความสนใจของนักเรียน	3.47	0.82	3.17	0.85	4.28*
รวม	3.57	0.57	3.28	0.56	5.99*

* $P < .05$

จากตารางที่ 29 พบว่ากลุ่มผู้บริหารกับกลุ่มครู-อาจารย์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรที่ปฏิบัติอยู่จริง ในด้านการจัดชั้นเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทั้ง 4 เรื่อง

พิจารณาโดยส่วนรวมแล้ว พบว่ากลุ่มผู้บริหารมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรที่ปฏิบัติจริงทั้ง 4 เรื่อง อยู่ในเกณฑ์มาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 ส่วนกลุ่มครู-อาจารย์มีความคิดเห็นว่าปฏิบัติจริงอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.28 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยทั้งสองกลุ่ม ปรากฏว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ

ตารางที่ 30

การเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารกับครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร
ที่ปฏิบัติจริงรวมทุกด้าน

การใช้หลักสูตร	ผู้บริหาร N = 189		ครู-อาจารย์ N = 698		t
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	
1. ด้านการจัดทำแผนการสอน	3.81	0.55	3.60	0.51	4.95*
2. ด้านการจัดตารางสอน	3.98	0.57	3.29	0.71	13.25*
3. ด้านการจัดอาจารย์เข้าสอน	3.57	0.77	3.03	0.81	8.16*
4. ด้านเทคนิคการสอน	4.09	0.56	4.23	0.56	-2.92*
5. ด้านบรรยากาศของการเรียนการสอน	3.63	0.58	3.58	0.54	1
6. ด้านสื่อการเรียนการสอน	3.45	0.67	2.95	0.62	9.60*
7. ด้านการวัดผลและประเมินผล	3.59	0.62	3.35	0.57	4.97*
8. ด้านห้องสมุด	3.46	0.65	3.07	0.68	6.95*
9. ด้านลักษณะของห้องเรียน	3.70	0.68	3.23	0.68	8.37*
10. ด้านการจัดชั้นเรียน	3.57	0.57	3.28	0.56	5.99*
รวม	3.65	0.50	3.38	0.41	6.15*

* $P < .05$

จากตารางที่ 30 เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมแล้ว พบว่ากลุ่มผู้บริหารมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรที่ปฏิบัติจริงทั้ง 10 ด้าน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65 ส่วนกลุ่มครู-อาจารย์มีความคิดเห็นว่าเป็นกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.38 และถ้าพิจารณาเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยทั้งสองกลุ่ม ปรากฏว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของทั้งสองกลุ่ม โดยการทดสอบสมมติฐาน ปรากฏว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 9 ด้าน จะมีด้านบรรยากาศของการเรียนการสอนเพียงด้านเดียว ซึ่งมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ไม่ว่าการณีใดทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารกับครู-อาจารย์ สังกัด
กองวิทยาลัยอาชีวศึกษากับสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค ในการใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2533) ประเภท
วิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยกรรม ในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา

ตารางที่ 31

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ ที่สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา
กับสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรด้านการจัดทำแผนการสอน

การจัดทำแผนการสอน	กองวิทยาลัย อาชีวศึกษา N = 507		กองวิทยาลัย เทคนิค N = 380		t
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	
1. ผู้บริหาร ได้ส่งเสริมให้ครู-อาจารย์มีความ เข้าใจถึงหลักการและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	3.33	0.94	3.26	0.96	1.06
2. ผู้บริหาร ได้มีการส่งเสริมให้ครู-อาจารย์ เตรียมแผนการสอนรายวิชา	3.98	0.83	3.69	0.89	4.97*
3. ผู้บริหาร ได้มีการส่งเสริมให้ครู-อาจารย์ จัดทำบันทึกการสอน (แผนการสอนย่อย)	4.16	0.80	3.69	0.92	7.86*
4. ครู-อาจารย์ ได้จัดเตรียมการสอน โดยกำหนด ความมุ่งหมายในการสอน	3.95	0.71	3.68	0.80	5.22*
5. ความมุ่งหมายในการสอนสอดคล้องกับ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร	3.95	0.71	3.84	0.74	2.18*
6. ครู-อาจารย์ จัดเนื้อเรื่อง ให้มีความสั้นยาว เหมาะสมกับเวลาที่สอน	3.98	0.68	3.81	0.69	3.59*
7. การจัดความยากง่ายของเนื้อหาวิชา มีความเหมาะสม	3.76	0.69	3.59	0.60	3.64*

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การจัดทำแผนการสอน	กองวิทยาลัย อาชีวศึกษา N = 507		กองวิทยาลัย เทคนิค N = 380		t
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	
8. การจัดเนื้อเรื่องเป็นข้อๆ ตามลำดับก่อนหลัง	3.87	0.72	3.81	0.66	1.28
9. การจัดอุปกรณ์เพียงพอกับสัปดาห์เรียน	3.11	0.81	3.02	0.86	1.60
10. อุปกรณ์ที่ใช้เหมาะสมกับเนื้อเรื่องการสอน	3.20	0.85	3.12	0.82	1.42
รวม	3.72	0.52	3.55	0.52	4.95*

* $P < .05$

จากตารางที่ 31 พบว่ากลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครู-อาจารย์ที่สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษากับสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรที่ปฏิบัติจริง ในด้านการจัดทำแผนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 6 เรื่อง ได้แก่

- ข้อ 2. ผู้บริหารได้มีการส่งเสริมให้ครู-อาจารย์เตรียมแผนการสอนรายวิชา
- ข้อ 3. ผู้บริหารได้มีการส่งเสริมให้อาจารย์จัดทำบันทึกการสอน(แผนการสอนย่อย)
- ข้อ 4. ครู-อาจารย์ได้จัดเตรียมการสอน โดยกำหนดความมุ่งหมายในการสอน
- ข้อ 5. ความมุ่งหมายในการสอนสอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตร
- ข้อ 6. ครู-อาจารย์จัดเนื้อเรื่องใหม่มีความสั้นยาว เหมาะสมกับช่วงเวลาที่สอน
- ข้อ 7. การจัดความยากง่ายของเนื้อหาวิชามีความเหมาะสม

พิจารณาโดยส่วนรวมแล้ว พบว่าผู้บริหารและครู-อาจารย์สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ในด้านการจัดทำแผนการสอนที่ปฏิบัติจริงอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72 และกลุ่มผู้บริหารและครู-อาจารย์สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค มีความคิดเห็นว่าปฏิบัติจริงอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.55 แต่เมื่อเปรียบเทียบค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยทั้งสองกลุ่ม ปรากฏว่าความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 32

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ ที่สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา
กับสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรด้านการจัดตารางสอน

การจัดตารางสอน	กองวิทยาลัย อาชีวศึกษา N = 507		กองวิทยาลัย เทคนิค N = 380		t
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	
1. ผู้บริหาร ได้มีการประชุมวางแผนสำหรับการ จัดตารางสอนระหว่างฝ่ายวิชาการกับ ครู-อาจารย์	3.05	1.21	3.29	1.12	2.99*
2. ครู-อาจารย์ ได้มีส่วนร่วม ในการจัด ตารางสอนประจำภาคเรียน	2.87	1.41	3.30	1.26	4.70*
3. ครู-อาจารย์แต่ละคน ได้รับเฉลี่ยจำนวนคาบ การสอนใกล้เคียงกัน	3.62	1.04	3.98	0.86	5.56*
4. จัดรายวิชาที่เป็นภาคคำนวณไว้ในตอนเช้า	3.23	0.84	3.28	0.82	0.84
5. รายวิชาบัญชี ได้จัดสลับวัน	3.39	0.93	3.54	0.93	2.42*
6. ตารางสอนจัดทำเสร็จก่อนประกาศให้ ครู-อาจารย์นักเรียนทราบ	3.79	1.34	3.96	1.03	2.35*
รวม	3.72	0.78	3.55	0.66	3.55*

* $P < .05$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 32 พบว่ากลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครู-อาจารย์ที่สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษากับสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรที่ปฏิบัติจริงในด้านการจัดตารางสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 5 เรื่อง ได้แก่

- ข้อ 1. ผู้บริหารได้มีการประชุมวางแผนสำหรับการจัดตารางสอนระหว่างฝ่ายวิชาการกับครู-อาจารย์ผู้สอน
- ข้อ 2. ครู-อาจารย์ ได้มีส่วนร่วมในการจัดตารางสอนประจำภาคเรียน
- ข้อ 3. ครู-อาจารย์แต่ละคน ได้รับเฉลี่ยจำนวนคาบการสอน ใกล้เคียงกัน
- ข้อ 5. รายวิชาบัญชี ได้จัดสัปดาห์
- ข้อ 6. ตารางสอนจัดทำเสร็จก่อนประกาศให้ครู-อาจารย์ นักเรียนทราบในวันเปิดภาคเรียน

พิจารณาโดยส่วนรวมแล้ว พบว่ากลุ่มผู้บริหารและครู-อาจารย์สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรในด้านการจัดตารางสอนที่ปฏิบัติจริงอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72 และกลุ่มผู้บริหารและครู-อาจารย์สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค มีความคิดเห็นว่าปฏิบัติจริงอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.55 และเมื่อเปรียบเทียบค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยทั้งสองกลุ่มปรากฏว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน

ตารางที่ 33

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ ที่สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา
กับสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรด้านการจัดอาจารย์เข้าสอน

การจัดอาจารย์เข้าสอน	กองวิทยาลัย อาชีวศึกษา N = 507		กองวิทยาลัย เทคนิค N = 380		t
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	
1. ฝ่ายวิชาการ ได้มีการสำรวจความพร้อมของ ครู-อาจารย์ในการสอนรายวิชาต่าง ๆ ก่อนการจัดตารางสอน	3.30	1.11	3.13	1.13	2.17*
2. ได้นำผลการประเมินการสอนของครู-อาจารย์ ประจำปีมาใช้ประกอบการพิจารณาอาจารย์ เข้าสอน	2.87	1.06	2.72	1.02	2.02*
3. จัดครู-อาจารย์ผู้ที่มีความถนัด ชำนาญ และ ตรงตามสาขาวิชาเป็นหลัก	3.94	0.89	3.93	0.87	0.24
4. ได้มีการสำรวจความคิดเห็นของครู-อาจารย์ และนักเรียน เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการจัด ครู-อาจารย์เข้าสอน	2.60	1.11	2.58	1.08	0.27
รวม	3.18	0.85	3.09	0.81	1.54

* $P < .05$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 33 พบว่ากลุ่มผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา กับสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ที่ปฏิบัติจริงในด้านการจัด อาจารย์เข้าสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 2 เรื่อง ได้แก่

ข้อ 1. ฝ่ายวิชาการ ได้มีการสำรวจความพร้อมของครู-อาจารย์ในการสอนรายวิชา ต่าง ๆ ก่อนการจัดตารางสอน

ข้อ 2. ฝ่ายวิชาการ ได้นำผลการประเมินการสอนของอาจารย์ประจำปีมาใช้ ประกอบการพิจารณาอาจารย์เข้าสอน

พิจารณาโดยส่วนรวมแล้ว พบว่ากลุ่มผู้บริหารและครู-อาจารย์สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรในด้านการจัดอาจารย์เข้าสอน ที่ปฏิบัติจริงอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.18 และกลุ่มผู้บริหารและครู-อาจารย์สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค มีความคิดเห็นว่าปฏิบัติจริงอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.09 และเมื่อเปรียบเทียบค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยทั้งสองกลุ่ม ปรากฏว่าความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน

ตารางที่ 34

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ ที่สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา
กับสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรด้านเทคนิคการสอน

เทคนิคการสอน	กองวิทยาลัย อาชีวศึกษา N = 507		กองวิทยาลัย เทคนิค N = 380		t
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	
1. ครู-อาจารย์บอกจุดมุ่งหมายขอบข่ายของวิชา ที่เรียน ให้แก่ นักเรียนทราบก่อนมีการเรียน การสอน	3.89	0.79	3.74	0.83	2.88*
2. ครู-อาจารย์มีการสำรวจความรู้พื้นฐานของ ผู้เรียนก่อนเริ่มการเรียนการสอน	3.40	0.83	3.36	0.85	0.75
3. ครู-อาจารย์มีการกำหนดกิจกรรมการเรียน การสอน ให้แก่ นักเรียนทราบ ในคาบเรียนแรก ที่ทำการสอน	3.78	0.78	3.70	0.79	1.50
4. ครู-อาจารย์เปิด โอกาสให้นักเรียนร่วม กิจกรรมในการเรียนการสอน	3.95	0.68	3.83	0.77	2.46*
5. ครู-อาจารย์มีการสอนภาคทฤษฎี และภาค ปฏิบัติควบคู่กัน ไม่	4.07	0.75	4.03	0.72	0.75
6. ครู-อาจารย์เปิด โอกาสให้ถามปัญหา ในการเรียน	4.27	0.61	4.12	0.70	3.37*
7. ครู-อาจารย์มีการถามปัญหาเพื่อให้นักเรียน ได้คิดและตอบในขณะเรียน	4.11	0.65	3.93	0.72	3.83*
8. ครู-อาจารย์สร้าง ความคุ้นเคยเป็นกันเองกับ นักเรียน	4.15	0.70	4.05	0.76	2.14*

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เทคนิคการสอน	กองวิทยาลัย อาชีวศึกษา N = 507		กองวิทยาลัย เทคนิค N = 380		t
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	
9. ครู-อาจารย์นำเทคโนโลยีใหม่ ๆ และใช้เทคนิคการสอนที่เหมาะสมมาถ่ายทอดแก่นักเรียน	3.53	0.80	3.38	0.79	2.85*
10. ครู-อาจารย์มีการสอนสอดแทรกด้านคุณธรรม จริยธรรม	3.93	0.75	3.79	0.83	2.57*
11. ครู-อาจารย์เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่ง	3.89	0.65	3.76	0.74	3.02*
12. ครู-อาจารย์ได้เลือกเทคนิควิธีการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนและเนื้อหาวิชาที่จะสอน	3.88	0.68	4.12	0.58	2.43*
รวม	4.26	0.53	4.12	0.53	3.63*

* $P < .05$

จากตารางที่ 34 พบว่ากลุ่มผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษากับสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรที่ปฏิบัติจริงในด้านเทคนิคการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 9 เรื่อง ได้แก่

- ข้อ 1. ครู-อาจารย์บอกจุดมุ่งหมายขอบข่ายของวิชาที่เรียนให้นักเรียนทราบก่อนมีการเรียนการสอน
- ข้อ 4. ครู-อาจารย์เปิดโอกาสให้นักเรียนร่วมกิจกรรมในการเรียนการสอน
- ข้อ 6. ครู-อาจารย์เปิดโอกาสให้ถามปัญหาในทุกรายเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อ 7. ครู-อาจารย์มีการถามปัญหา เพื่อให้นักเรียนได้คิดและตอบในขณะที่เรียน

ข้อ 8. ครู-อาจารย์สร้างความคุ้นเคยเป็นกันเองกับนักเรียน

ข้อ 9. ครู-อาจารย์นำเทคโนโลยีใหม่ ๆ และใช้เทคนิคการสอนที่เหมาะสม

มาถ่ายทอดแก่นักเรียน

ข้อ 10. ครู-อาจารย์มีการสอนสอดแทรกด้านคุณธรรม จริยธรรม

ข้อ 11. ครู-อาจารย์เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น และตัดสินใจ

อย่างใดอย่างหนึ่ง

ข้อ 12. ครู-อาจารย์ได้เลือกเทคนิควิชาการสอนที่เหมาะสมกับนักเรียน และเนื้อหาวิชาที่จะสอน

พิจารณาโดยส่วนรวมแล้ว พบว่ากลุ่มผู้บริหารและอาจารย์ที่สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษากับสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ในด้านเทคนิคการสอนที่ปฏิบัติจริงอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 และ 4.12 ตามลำดับ แต่เมื่อเปรียบเทียบค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยทั้งสองกลุ่ม ปรากฏว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน

ตารางที่ 35

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ ที่สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา
กับสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรด้านบรรยากาศของการเรียนการสอน

บรรยากาศของการเรียนการสอน	กองวิทยาลัย อาชีวศึกษา N = 507		กองวิทยาลัย เทคนิค N = 380		t
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	
1. ครู-อาจารย์ได้สร้างขวัญและกำลังใจให้ แก่ผู้เรียน	4.00	0.70	3.86	0.73	2.95*
2. ครู-อาจารย์ให้ความเป็นกันเองกับผู้เรียน มีการทักทาย การนำเข้าสู่บทเรียน	4.08	0.69	3.95	0.71	2.71*
3. นักเรียนมีความตั้งใจเรียน	3.64	0.71	3.55	0.73	1.90
4. ไม่มีเสียงรบกวนในขณะเรียนหรือปฏิบัติงาน	2.93	0.96	3.09	0.88	-2.54*
5. สถานที่เรียนเป็นเอกเทศคือ ไม่มีการเรียน และกิจกรรมอื่น ร่วมอยู่ด้วย	3.43	1.07	3.40	1.07	0.46
รวม	3.61	0.54	3.56	0.56	1.46

* $P < .05$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 35 พบว่ากลุ่มผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา กับสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรที่ปฏิบัติจริงในด้านบรรยากาศของการเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 3 เรื่อง ได้แก่

- ข้อ 1. ครู-อาจารย์ได้สร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ผู้เรียน
- ข้อ 2. ครู-อาจารย์ให้ความสำคัญกับตนเองกับผู้เรียน มีการทักทายการนำเข้าสู่

บทเรียน

- ข้อ 4. ไม่มีเสียงรบกวนในขณะที่เรียนหรือปฏิบัติงาน

พิจารณาโดยส่วนรวมแล้ว พบว่ากลุ่มผู้บริหารและครู-อาจารย์สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา กับสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ด้านบรรยากาศของการเรียน ที่ปฏิบัติจริงอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 และ 3.56 ตามลำดับ แต่เมื่อเปรียบเทียบค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยทั้งสองกลุ่ม ปรากฏว่าความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน

ตารางที่ 36

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ ที่สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา
กับสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรด้านสื่อการเรียนการสอน

สื่อการเรียนการสอน	กองวิทยาลัย อาชีวศึกษา N = 507		กองวิทยาลัย เทคนิค N = 380		t
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	
1. เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์เพื่อการฝึกปฏิบัติ มีความทันสมัยสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา	3.05	0.86	3.08	0.80	-0.56
2. ความเพียงพอของเครื่องมืออุปกรณ์ที่ใช้ ฝึกปฏิบัติต่อจำนวนนักเรียน	2.80	0.92	2.85	0.81	-0.87
3. อุปกรณ์ สื่อทัศนศึกษามีความชัดเจน	2.92	0.89	2.82	0.86	1.58
4. สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน สามารถ เรียกร้องความสนใจจากนักเรียน	3.26	0.88	3.25	0.79	0.28
5. ผู้บริหารสนับสนุนการใช้ครุภัณฑ์ เครื่องมือ และวัสดุอุปกรณ์	3.39	0.97	3.19	0.99	3.16*
6. ผู้บริหารสนับสนุนให้ครู-อาจารย์ฝึกอบรม ด้านการจัดทำสื่อการเรียนการสอน	3.53	0.93	3.31	0.94	3.46*
7. ผู้บริหารสนับสนุนให้มีการผลิต จัดซื้อ และ ใช้สื่อการเรียนการสอน	3.52	0.92	3.38	0.96	2.25*
8. ความเพียงพอของตำรา เอกสารทาง วิชาการเพื่อการค้นคว้า	2.88	0.10	2.91	0.88	-0.48

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สื่อการเรียนการสอน	กองวิทยาลัย อาชีวศึกษา N = 507		กองวิทยาลัย เทคนิค N = 380		t
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	
9. ความสะดวกในการใช้บริการของ โสตทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ	2.82	0.91	2.82	0.88	0.01
10. ความเพียงพอของโสตทัศนูปกรณ์ที่ใช้ประกอบ การเรียนการสอน เช่น เครื่องมือฉายสไลด์ เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ ฯลฯ	2.59	0.96	2.73	0.94	-2.21*
รวม	3.07	0.65	3.05	0.67	0.46

* $P < .05$

จากตารางที่ 36 พบว่ากลุ่มผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่สังกัดของวิทยาลัยอาชีวศึกษากับสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรที่ปฏิบัติจริง ในด้านสื่อการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญระดับ .05 4 เรื่อง ได้แก่

ข้อ 5. ผู้บริหารสนับสนุนการใช้ครุภัณฑ์ เครื่องมือ และวัสดุอุปกรณ์

ข้อ 6. ผู้บริหารสนับสนุนให้ครู-อาจารย์ ฝึกอบรมด้านการจัดทำสื่อการเรียนการสอน

ข้อ 7. ผู้บริหารสนับสนุนให้มีการผลิต จัดซื้อ และใช้สื่อการเรียนการสอน

ข้อ 10. ความเพียงพอของโสตทัศนูปกรณ์ ที่ใช้ประกอบการเรียนการสอน

พิจารณาโดยส่วนรวมแล้ว พบว่ากลุ่มผู้บริหารและครู-อาจารย์สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษากับสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรด้านสื่อการเรียนการสอนที่ปฏิบัติจริงอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.07 และ 3.05 ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยทั้งสองกลุ่ม ปรากฏความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 37

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ ที่สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา
กับสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรด้านการวัดผลและประเมินผล

การวัดผลและประเมินผล	กองวิทยาลัย อาชีวศึกษา N = 507		กองวิทยาลัย เทคนิค N = 380		t
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	
1. ครู-อาจารย์มีความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบ กระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผล การเรียนตามหลักสูตร ปวช.2533 (ฉบับ ปรับปรุงครั้งที่ 1 พ.ศ.2533) พ.ศ. 2534	3.46	0.88	3.54	0.72	-1.48
2. การวัดผลการเรียนการสอนสอดคล้องกับจุด ประสงค์เชิงพฤติกรรมและเนื้อหาที่เรียน	3.65	0.72	3.70	0.62	-1.00
3. การวัดผลและประเมินผลมีหลักเกณฑ์ในการ ให้คะแนน และระดับคะแนนอย่างมีความ ยุติธรรม	3.87	0.71	3.88	0.65	-0.23
4. มีการนิเทศภายใน ในการให้ความรู้เกี่ยวกับ การวัดผลและประเมินผล	3.03	0.94	2.99	0.93	0.59
5. มีการจัดซ่อมเสริม ให้กับผู้เรียนอ่อน	2.98	0.99	2.92	0.94	1.05
รวม	3.40	0.63	3.41	0.52	-0.19

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 37 พบว่ากลุ่มผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษากับสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรที่ปฏิบัติจริงในด้านภาวะวัดผล ประเมินผล ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ทั้ง 5 เรื่อง

- พิจารณาโดยส่วนรวมแล้ว พบว่ากลุ่มผู้บริหารและครู-อาจารย์สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษากับสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรด้านภาวะวัดผล และประเมินผล ที่ปฏิบัติจริงอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.40 และ 3.41 ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยทั้งสองกลุ่ม ปรากฏว่าความคิดเห็น ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้



ตารางที่ 38

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ ที่สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา
กับสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรด้านห้องสมุด

ห้องสมุด	กองวิทยาลัย อาชีวศึกษา N = 507		กองวิทยาลัย เทคนิค N = 380		t
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	
1. ห้องสมุดมีเอกสาร ตำราและหนังสือ เพียงพอต่อการศึกษาค้นคว้า	2.94	0.99	2.83	0.92	1.74
2. จำนวนโต๊ะ เก้าอี้ ที่นั่งอ่านหนังสือใน ห้องสมุด เพียงพอ	3.05	0.88	2.94	0.91	1.79
3. ช่วงเวลาที่เปิดบริการเหมาะสม	3.58	0.83	3.48	0.86	1.65
4. บรรยากาศ(แสง, เสียง, การถ่ายเทอากาศ) ภายในห้องสมุดดี	3.41	0.86	3.20	0.94	3.48*
5. ขนาดพื้นที่ในห้องสมุดมีความเหมาะสมกับ จำนวนผู้ใช้ห้องสมุด	3.02	0.89	2.85	0.95	2.84*
6. ห้องสมุดมีตำราที่ทันสมัย	2.91	0.95	2.67	0.90	3.83*
7. ห้องสมุดมีเจ้าหน้าที่ให้บริการจำนวนเพียงพอ	3.23	0.90	3.07	0.92	2.55*
8. บรรณารักษ์ให้ความร่วมมือกับอาจารย์ นักเรียน โดยให้โอกาสเสนอจัดหาหนังสือ เข้าห้องสมุด	3.50	0.98	3.42	0.87	1.36
รวม	3.21	0.67	3.06	0.71	3.26*

* P < .05

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 38 พบว่ากลุ่มผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษากับสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรที่ปฏิบัติอยู่จริง ในด้านห้องสมุดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 4 เรื่อง ได้แก่

- ข้อ 4. บรรรยากาศ (แสง, เสียง, การถ่ายเทอากาศ) ภายในห้องสมุดดี
- ข้อ 5. ขนาดพื้นที่ในห้องสมุดมีความเหมาะสมกับจำนวนผู้ใช้ห้องสมุด
- ข้อ 6. ห้องสมุดมีตำราที่ทันสมัย
- ข้อ 7. ห้องสมุดมีเจ้าหน้าที่ให้บริการจำนวนเพียงพอ

พิจารณาโดยส่วนรวมแล้ว พบว่ากลุ่มผู้บริหารและครู-อาจารย์สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษากับสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรด้านห้องสมุดที่ปฏิบัติจริงอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.21 และกลุ่มผู้บริหารและครู-อาจารย์สังกัดวิทยาลัยเทคนิค มีความคิดเห็นว่าเป็นจริงอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.06 แต่เมื่อเปรียบเทียบค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยทั้งสองกลุ่ม ปรากฏว่าความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 39

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ ที่สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา
กับสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรด้านลักษณะของห้องเรียน

ลักษณะของห้องเรียน	กองวิทยาลัย อาชีวศึกษา N = 507		กองวิทยาลัย เทคนิค N = 380		t
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	
1. ขนาดของห้องเรียนมีความเหมาะสมกับ จำนวนนักเรียน	3.25	1.00	3.27	0.87	-0.24
2. แสงสว่างภายในห้องเรียนเพียงพอ	3.39	0.96	3.51	0.88	-1.76
3. จำนวนโต๊ะ เก้าอี้ เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน	3.08	1.01	3.07	0.95	0.09
4. คุณภาพของโต๊ะ เก้าอี้เหมาะสม	2.91	1.00	2.79	1.02	1.76
5. ห้องเรียนมีความสะอาด	2.94	0.93	3.11	0.84	-2.91*
6. ห้องเรียนมีอากาศถ่ายเทสะดวก	3.43	0.93	3.51	0.85	-1.26
รวม	3.34	0.74	3.33	0.65	0.18

* $P < .05$

จากตารางที่ 39 พบว่ากลุ่มผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษากับ
สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิคมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรที่ปฏิบัติจริง ในด้านลักษณะของห้อง
เรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 อยู่เพียง 1 เรื่อง ได้แก่ ห้องเรียนมีความสะอาด

พิจารณาโดยส่วนรวมแล้ว พบว่ากลุ่มผู้บริหารและครู-อาจารย์สังกัดกองวิทยาลัยอาชีว
ศึกษากับสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ในด้านลักษณะของห้อง
เรียนที่ปฏิบัติจริงอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.34 และกลุ่มผู้บริหารและครู-อาจารย์
สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค มีความคิดเห็นว่าเป็นปฏิบัติจริงอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน มีค่าเฉลี่ย
เท่ากับ 3.3 และเมื่อเปรียบเทียบค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยทั้งสองกลุ่ม ปรากฏว่าความ
คิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 40

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ ที่สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา
กับสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรด้านการจัดชั้นเรียน

การจัดชั้นเรียน	กองวิทยาลัย อาชีวศึกษา N = 507		กองวิทยาลัย เทคนิค N = 380		t
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	
1. จำนวนนักเรียนต่อห้องมีความเหมาะสม	3.10	0.97	3.09	0.93	0.16
2. สถานศึกษาสามารถคัดเลือกนักเรียน เข้าเรียน	3.40	0.97	3.32	0.93	1.35
3. พื้นฐานของนักเรียนมีความคล้ายคลึงกัน	3.18	1.79	3.17	0.83	0.23
4. จัดตามลักษณะความสนใจของนักเรียน	3.22	0.86	3.25	0.83	-0.50
รวม	3.35	0.59	3.33	0.54	0.45

จากตารางที่ 40 พบว่ากลุ่มผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษากับสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรที่ปฏิบัติอยู่จริง ในด้านการจัดชั้นเรียน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทั้ง 4 เรื่อง

พิจารณาโดยส่วนรวมแล้ว พบว่ากลุ่มผู้บริหารและครู-อาจารย์สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษากับสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ในด้านจัดชั้นเรียน ที่ปฏิบัติจริงอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.35 และ 3.33 ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยทั้งสองกลุ่ม ปรากฏว่าความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 41

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ ที่สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา
กับสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรที่ปฏิบัติจริงรวมทุกด้าน

การนำหลักสูตรไปใช้	กองวิทยาลัย อาชีวศึกษา N = 507		กองวิทยาลัย เทคนิค N = 380		t
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	
1. ด้านการจัดทำแผนการสอน	3.72	0.52	3.55	0.52	4.95*
2. ด้านการจัดตารางสอน	3.37	0.78	3.55	0.66	-3.55*
3. ด้านการจัดอาจารย์เข้าสอน	3.18	0.85	3.09	0.81	1.54
4. ด้านเทคนิคการสอน	4.26	0.53	4.12	0.58	3.63*
5. ด้านบรรยากาศของการเรียนการสอน	3.61	0.54	3.56	0.56	1.40
6. ด้านสื่อการเรียนการสอน	3.07	0.65	3.05	0.67	0.46
7. ด้านการวัดผลและประเมินผล	3.40	0.63	3.41	0.52	-0.19
8. ด้านห้องสมุด	3.21	0.67	3.06	0.71	3.26*
9. ด้านลักษณะของห้องเรียน	3.34	0.74	3.33	0.65	0.18
10. ด้านการจัดชั้นเรียน	3.35	0.59	3.33	0.54	0.45
รวม	3.47	0.46	3.42	0.43	1.52

* $p < .05$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 41 เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมแล้ว พบว่ากลุ่มผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษากับสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิคมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรที่ปฏิบัติจริง 10 ด้าน อยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 3.47 ส่วนกลุ่มผู้บริหารและครูอาจารย์สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิคมีความคิดเห็นว่าปฏิบัติจริงอยู่ในเกณฑ์ปานกลางเช่นเดียวกัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.42 มี 4 ด้านที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 ได้แก่ ด้านการจัดทำแผนการสอน ด้านการจัดตารางสอน ด้านเทคนิคการสอน และด้านห้องสมุด และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยทั้งสองกลุ่ม ปรากฏว่าความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้



บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

บทนี้ผู้วิจัยจะกล่าวโดยสรุปถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการ สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ โดยประกอบด้วยข้อเสนอแนะทั่วไปและข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย ครั้งต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 พ.ศ. 2533) ประเภทวิชา พาณิชยกรรม สาขาพาณิชยกรรม ในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 พ.ศ. 2533) ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขา วิชาพาณิชยกรรม ในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา จำแนกตามตัวแปร คือ ตำแหน่ง ได้แก่ ผู้บริหารและครู-อาจารย์ และกองวิทยาลัยที่สังกัด ได้แก่ กองวิทยาลัยอาชีวศึกษา และกอง วิทยาลัยเทคนิค

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารและครู- อาจารย์ ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา และสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา ซึ่งมีจำนวน 74 แห่ง โดยมีจำนวนผู้บริหาร ซึ่งประกอบด้วยผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการและหัวหน้าภาคะบริหารธุรกิจ ทั้งหมด 222 คน ส่วนครู-อาจารย์ สุ่มมาได้ 753 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 975 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check-list)

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในการใช้หลักสูตรที่ปฏิบัติอยู่จริง มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating-scale)

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือขึ้นโดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย แล้วนำไปขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ และทดลองใช้กับครู-อาจารย์ที่ไม่ได้เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในวิทยาลัยพัฒนศึกษาราชดำเนิน และวิทยาลัยอินทราชัย จำนวนแห่งละ 15 คน รวมจำนวน 30 คน เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (α - Coefficient) ปรากฏว่าแบบสอบถามฉบับนี้มีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปทั้งหมด 975 ฉบับ ได้รับกลับคืนมา 887 ฉบับ ปรากฏว่ากลุ่มผู้บริหารได้รับคืน 189 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 80.63 ส่วนกลุ่มครู-อาจารย์ได้รับคืน 698 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.34

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้ โดยคำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test)

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สรุปผลการวิจัย

การสรุปผลการวิจัยได้สรุปผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยแยกออกเป็นตอน ๆ ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สรุปได้ดังนี้

- 1.1 กลุ่มผู้บริหาร สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิคมากกว่าสังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา เป็นชายมากกว่าหญิง ส่วนมากมีอายุสูงกว่า 40 ปี วุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรี
- 1.2 กลุ่มครู-อาจารย์ สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษามากกว่าสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค เป็นหญิงมากกว่าชาย ส่วนมากมีอายุระหว่าง 30-40 ปี วุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรี

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรในด้านการจัดทำแผนการสอน การจัดตารางสอน การจัดอาจารย์เข้าสอน เทคนิคการสอน บรรยากาศของการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล ห้องสมุด ลักษณะของห้องสมุด และการจัดชั้นเรียน ปรากฏว่ามีการปฏิบัติมากเพียง 3 ด้าน ได้แก่ การจัดทำแผนการสอน เทคนิคการสอน บรรยากาศของการเรียนการสอน นอกนั้นมีการปฏิบัติในระดับปานกลาง 7 ด้าน

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายชื่อ ปรากฏผลดังนี้

- 2.1 ด้านการจัดทำแผนการสอน พบว่ามีการปฏิบัติ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ผู้บริหารได้มีการส่งเสริมให้ครู-อาจารย์จัดทำบันทึกการสอน (แผนการสอนย่อย) ครู-อาจารย์จัดเนื้อ เรื่อง ใหม่มีความสั้นยาวเหมาะสมกับช่วงเวลาการสอน ความมุ่งหมายในการสอนสอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตร ผู้บริหารได้มีการส่งเสริมให้ครู-อาจารย์เตรียมแผนการสอนรายวิชา การ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- จัดเนื้อเรื่องเป็นข้อๆ ตามลำดับก่อนหลัง ครู-อาจารย์ ได้จัดเตรียมการสอน โดยกำหนดความมุ่งหมายในการสอน การจัดความยากง่ายของเนื้อหาวิชา มีความเหมาะสม ส่วนข้ออื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง
- 2.2 ด้านการจัดตารางสอน พบว่า มีการปฏิบัติโดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ตารางสอนจัดทำเสร็จก่อนประกาศให้ครู-อาจารย์ นักเรียนทราบ ในวันเปิดภาคเรียน ครู-อาจารย์แต่ละคน ได้รับเฉลี่ยจำนวนคาบการสอน ใกล้เคียงกัน ส่วนข้ออื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง
- 2.3 ด้านการจัดอาจารย์เข้าสอน พบว่ามีการปฏิบัติโดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เพียงข้อเดียว ได้แก่ จัดครู-อาจารย์ผู้มีความถนัด ชำนาญ และตรงตาม สาขาวิชาเป็นหลัก ส่วนข้ออื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง
- 2.4 ด้านเทคนิคการสอน พบว่ามีการปฏิบัติโดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ครู-อาจารย์เปิดโอกาสให้ถามปัญหาในการเรียน ครู-อาจารย์สร้างความคุ้นเคยเป็นกันเองกับนักเรียน ครู-อาจารย์มีการสอนภาคทฤษฎีและภาค ปฏิบัติควบคู่กันไป ครู-อาจารย์มีการถามปัญหาเพื่อให้นักเรียน ได้คิดและตอบ ในขณะที่เรียน ครู-อาจารย์เปิดโอกาสให้นักเรียนร่วมกิจกรรมในการเรียน การสอน ครู-อาจารย์มีการสอนสอดแทรกด้านคุณธรรม จริยธรรม ครู- อาจารย์บอกจุดมุ่งหมาย ขอบข่ายของวิชาที่เรียนให้นักเรียนทราบก่อนมีการ เรียนการสอน ครู-อาจารย์เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นและ ตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่ง ครู-อาจารย์ได้เลือกเทคนิควิธีการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนและเนื้อหาวิชาที่จะสอน ครู-อาจารย์มีการกำหนดกิจกรรม การเรียนการสอนให้นักเรียนทราบในคาบเรียนแรกที่ทำการสอน ส่วนข้อ อื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง
- 2.5 ด้านบรรยากาศของการเรียนการสอน พบว่ามีการปฏิบัติโดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ใน ระดับมาก ได้แก่ ครู-อาจารย์ให้ความเป็นกันเองกับนักเรียน มีการทักทาย

- กำรนำเข้าสื่อบทเรียน ครู-อาจารย์ได้สร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ผู้เรียน
 นักเรียนมีความตั้งใจเรียน ส่วนข้ออื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง
- 2.6 ด้านสื่อการเรียนการสอน พบว่ามีการปฏิบัติโดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ
- 2.7 ด้านการวัดผลและประเมินผล พบว่ามีการปฏิบัติโดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การวัดผลและประเมินผลมีหลักเกณฑ์ในการให้คะแนนและระดับคะแนนอย่างมีความยุติธรรม การวัดผลการเรียนการสอนสอดคล้องกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและเนื้อหาที่เรียน ส่วนข้ออื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง
- 2.8 ด้านห้องสมุด พบว่ามีการปฏิบัติโดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเพียงข้อเดียว ได้แก่ ช่วงเวลาที่เปิดบริการเหมาะสม ส่วนข้ออื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง
- 2.9 ด้านลักษณะของห้องเรียน พบว่ามีการปฏิบัติโดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ
- 2.10 ด้านการจัดชั้นเรียน พบว่ามีการปฏิบัติโดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารกับครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา สรุปทั้ง 10 ด้านดังนี้

- 3.1 ด้านการจัดทำแผนการสอน พบว่ากลุ่มผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าการใช้หลักสูตรในด้านนี้ปฏิบัติจริงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และกลุ่มครู-อาจารย์มีความคิดเห็นว่าเป็นจริงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน เมื่อเปรียบเทียบทั้งสองกลุ่มแล้ว ปรากฏว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

- 3.2 ด้านการจัดตารางสอน พบว่ากลุ่มผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าการใช้หลักสูตรในด้านนี้ปฏิบัติจริงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนกลุ่มครู-อาจารย์มีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติจริงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบทั้งสองกลุ่มแล้ว ปรากฏว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
- 3.3 ด้านการจัดอาจารย์เข้าสอน พบว่ากลุ่มผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าการใช้หลักสูตรในด้านนี้ปฏิบัติจริงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนกลุ่มครู-อาจารย์มีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติจริงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบทั้งสองกลุ่มแล้วปรากฏว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
- 3.4 ด้านเทคนิคการสอน พบว่ากลุ่มผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าการใช้หลักสูตรในด้านนี้ปฏิบัติจริงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และกลุ่มครู-อาจารย์ก็มีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติจริงอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน เมื่อเปรียบเทียบทั้งสองกลุ่มแล้ว ปรากฏว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
- 3.5 ด้านบรรยากาศของการเรียนการสอน พบว่ากลุ่มผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าการใช้หลักสูตรในด้านนี้ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และกลุ่มครู-อาจารย์ก็มีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติจริงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน เมื่อเปรียบเทียบทั้งสองกลุ่มแล้ว ปรากฏว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
- 3.6 ด้านสื่อการเรียนการสอน พบว่ากลุ่มผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าการใช้หลักสูตรในด้านนี้ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และกลุ่มครู-อาจารย์ก็มีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติจริงอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน เมื่อเปรียบเทียบทั้งสองกลุ่มแล้ว ปรากฏว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
- 3.7 ด้านการวัดผลและประเมินผล พบว่ากลุ่มผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าการใช้หลักสูตรในด้านนี้มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนกลุ่มครู-อาจารย์มีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติจริงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบทั้งสองกลุ่มแล้ว ปรากฏว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

- 3.8 ด้านห้องสมุด พบว่ากลุ่มผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าการใช้หลักสูตรในด้านนี้มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และกลุ่มครู-อาจารย์ก็มีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติจริงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน เมื่อเปรียบเทียบทั้งสองกลุ่มแล้ว ปรากฏว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
- 3.9 ด้านลักษณะของห้องเรียน พบว่ากลุ่มผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าการใช้หลักสูตรในด้านนี้มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนกลุ่มครู-อาจารย์มีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติจริงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบทั้งสองกลุ่มแล้ว ปรากฏว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
- 3.10 ด้านการจัดชั้นเรียน พบว่ากลุ่มผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าการใช้หลักสูตรในด้านนี้ปฏิบัติจริงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนกลุ่มครู-อาจารย์มีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติจริงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบทั้งสองกลุ่มแล้ว ปรากฏว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา กับสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา สรุปทั้ง 10 ด้านดังนี้

- 4.1 ด้านการจัดทำแผนการสอน พบว่ากลุ่มผู้บริหารและครู-อาจารย์ สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา มีความคิดเห็นว่าการใช้หลักสูตรในด้านนี้ปฏิบัติจริงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และกลุ่มผู้บริหารและครู-อาจารย์ สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค มีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติจริงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน เมื่อเปรียบเทียบทั้งสองกลุ่มแล้ว ปรากฏว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
- 4.2 ด้านการจัดตารางสอน พบว่ากลุ่มผู้บริหารและครู-อาจารย์ สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา มีความคิดเห็นว่าการใช้หลักสูตรในด้านนี้ปฏิบัติจริงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และกลุ่มผู้บริหารและครู-อาจารย์ สังกัดกอง

วิทยาลัยเทคนิค มีความคิดเห็นว่าคุณติจริงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบทั้งสองกลุ่มแล้ว ปรากฏว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

- 4.3 ด้านการจัดอาจารย์เข้าสอน พบว่ากลุ่มผู้บริหารและครู-อาจารย์สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา มีความคิดเห็นว่าการใช้หลักสูตรในด้านนี้ปฏิบัติจริงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และกลุ่มผู้บริหารและครู-อาจารย์สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค มีความคิดเห็นว่าคุณติจริงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน เมื่อเปรียบเทียบค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยทั้งสองกลุ่ม ปรากฏว่ามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
- 4.4 ด้านเทคนิคการสอน พบว่ากลุ่มผู้บริหารและครู-อาจารย์ สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา มีความคิดเห็นว่าการใช้หลักสูตรในด้านนี้ปฏิบัติจริงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และกลุ่มผู้บริหารและครู-อาจารย์สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค มีความคิดเห็นว่าคุณติจริงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน เมื่อเปรียบเทียบค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยทั้งสองกลุ่ม ปรากฏว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
- 4.5 ด้านบรรยากาศของการเรียนการสอน พบว่ากลุ่มผู้บริหารและครู-อาจารย์ สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา มีความคิดเห็นว่าการใช้หลักสูตรในด้านนี้ปฏิบัติจริงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และกลุ่มผู้บริหารและครู-อาจารย์สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค มีความคิดเห็นว่าคุณติจริงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน เมื่อเปรียบเทียบค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยทั้งสองกลุ่ม ปรากฏว่ามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
- 4.6 ด้านสื่อการเรียนการสอน พบว่ากลุ่มผู้บริหารและครู-อาจารย์ สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา มีความคิดเห็นว่าการใช้หลักสูตรในด้านนี้ปฏิบัติจริงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และกลุ่มผู้บริหารและครู-อาจารย์สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค มีความคิดเห็นว่าคุณติจริงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

เช่นเดียวกัน และเมื่อเปรียบเทียบค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยทั้งสองกลุ่ม ปรากฏว่าความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

- 4.7 ด้านการวัดผลและประเมินผล พบว่ากลุ่มผู้บริหารและครู-อาจารย์ สังกัด กองวิทยาลัยอาชีวศึกษา มีความคิดเห็นว่าการใช้หลักสูตรในด้านนี้ปฏิบัติจริงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และกลุ่มผู้บริหารและครู-อาจารย์ สังกัด กองวิทยาลัยเทคนิค มีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติจริงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน และเมื่อเปรียบเทียบค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยทั้งสองกลุ่ม ปรากฏว่าความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
- 4.8 ด้านห้องสมุด พบว่ากลุ่มผู้บริหารและครู-อาจารย์ สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา มีความคิดเห็นว่าการใช้หลักสูตรในด้านนี้ปฏิบัติจริงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และกลุ่มผู้บริหารและครู-อาจารย์ สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค มีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติจริงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน แต่เมื่อเปรียบเทียบค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยทั้งสองกลุ่ม ปรากฏว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
- 4.9 ด้านลักษณะของห้องเรียน พบว่ากลุ่มผู้บริหารและครู-อาจารย์ สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา มีความคิดเห็นว่าการใช้หลักสูตรในด้านนี้ปฏิบัติจริงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และกลุ่มผู้บริหารและครู-อาจารย์ สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค มีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติจริงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน เมื่อเปรียบเทียบค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยทั้งสองกลุ่ม ปรากฏว่า ความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
- 4.10 ด้านการจัดชั้นเรียน พบว่ากลุ่มผู้บริหารและครู-อาจารย์ สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา มีความคิดเห็นว่าการใช้หลักสูตรในด้านนี้ปฏิบัติจริงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และกลุ่มผู้บริหารและครู-อาจารย์ สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค มีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติจริงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน แต่เมื่อเปรียบเทียบค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยทั้งสองกลุ่ม ปรากฏว่ามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยมีสาระที่นำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิจัยพบว่า ครู-อาจารย์เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย อาจจะเนื่องมาจากว่า โดยธรรมชาติของประเภทวิชาพาณิชยกรรม ซึ่งเป็นวิชาที่ประเภทหนึ่ง คำนิยมในสังคมไทย ผู้หญิงมักนิยมเรียนมากกว่าผู้ชาย ซึ่งจะสนใจเรียนประเภทวิชาที่ด้านอื่น ๆ มากกว่า เช่น ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ประเภทวิชาเกษตรกรรม

จากกลุ่มตัวอย่าง พบว่าผู้บริหารส่วนมากมีอายุสูงกว่า 40 ปี อาจเป็นเพราะบุคคลในวัยนี้มีความคิดสุขุม รอบคอบ สามารถจะตัดสินใจสั่งการด้วยความรอบคอบ ไม่วู่วาม ประกอบกับตำแหน่งผู้บริหารระดับวิทยาลัย จะต้องเป็นผู้มีประสบการณ์มาเป็นระยะเวลาพอสมควร วุฒิการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี แต่คาดว่าผู้บริหารที่มีวุฒิสสูงกว่าระดับปริญญาตรีจะมีมากขึ้นในอนาคต เพราะว่าทางกรมอาชีวศึกษามีนโยบายสนับสนุนให้บุคลากรมีการศึกษาต่อในระดับสูงมากขึ้น

จากกลุ่มตัวอย่าง พบว่าครู-อาจารย์ส่วนมากอายุอยู่ระหว่าง 30-40 ปี อาจจะเนื่องมาจากประเภทวิชาพาณิชยกรรม ได้เปิดทำการสอนในวิทยาลัยต่างๆ เป็นเวลามากกว่า 10 ปีขึ้นไป และขยายการศึกษาประเภทวิชานี้จากส่วนกลาง ไปยังส่วนภูมิภาค โดยกรมอาชีวศึกษาเริ่มให้วิทยาลัยอาชีวศึกษาและวิทยาลัยเทคนิคในส่วนภูมิภาคดำเนินการเปิดสอน ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2513 เป็นต้นมา และในช่วงปี พ.ศ. 2520-2525 มีวิทยาลัยที่เปิดดำเนินการสอนในประเภทพาณิชยกรรมมากขึ้นและเป็นที่ยอมรับมากขึ้นตามลำดับ จำนวนครู-อาจารย์จึงเพิ่มมากขึ้น และอยู่ในวัย 30-40 ปี ส่วนวุฒิการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี อาจเป็นเพราะว่าการขาดแคลนบุคลากรบางวุฒิการศึกษา เริ่มแรกที่เข้ารับราชการจำเป็นต้องรับผู้มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี เมื่อรับราชการไปได้สักระยะหนึ่งจะอนุญาตให้ไปศึกษาเพิ่มเติมจนครู-อาจารย์ส่วนมากจบการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป ตามนโยบายของกรมอาชีวศึกษาที่สนับสนุนให้ครู-อาจารย์มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีพัฒนาตนเองด้วยการศึกษาต่อ เพื่อให้มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรีก่อนที่จะสนับสนุนให้ศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2

ในด้านการใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้น พุทธศักราช 2530 (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 พ.ศ. 2533) ประเภทพาณิชยกรรม สาขาพาณิชยกรรม ในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษาให้มีประสิทธิภาพ สุมิตร คุณานุกร¹ ได้ให้ข้อคิดเห็นว่า สถานศึกษาจะต้องดำเนินการ 3 ประการ ได้แก่ การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน การจัดสิ่งแวดล้อมต่างๆ และการสอนของครู โดยให้ครอบคลุมประเด็นย่อยของแต่ละประเภท แต่เมื่อพิจารณาจากผลการศึกษาวิจัยความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรแต่ละด้าน พบว่าความคิดเห็นเรียงตามลำดับดังนี้

ด้านการจัดทำแผนการสอน ผู้บริหารและครู-อาจารย์มีความคิดเห็นตรงกันมากที่สุดคือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครู-อาจารย์จัดทำบันทึกการสอน โดยจัดเนื้อหาใหม่ ความสั้นยาว เรียงลำดับ ความยากง่ายเหมาะสมกับช่วงเวลา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะแผนการสอน เป็นหัวใจสำคัญของการสอนของครู-อาจารย์ และเป็นหน้าที่ของครู-อาจารย์ต้องจัดทำ และต้องการสนับสนุนให้ครู-อาจารย์ได้ศึกษาหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตรให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ ซึ่งจะช่วยให้ครูวางแผนการสอน และทำการสอนได้ครบถ้วน ส่งผลให้นักเรียน นักศึกษาจบออกไปสู่การประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับความคิดเห็นที่ตรงกันน้อยที่สุด ได้แก่ การจัดอุปกรณ์การสอน ให้เพียงพอแก่ผู้เรียนและมีความเหมาะสมกับเนื้อเรื่องที่สอน กับผู้บริหารได้ส่งเสริมให้ครู-อาจารย์มีความเข้าใจถึงหลักการและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร อาจเป็นเพราะทั้งผู้บริหารและครู-อาจารย์เคยชินกับระบบการสอนแบบดั้งเดิมคือ อธิบายบนกระดานดำจนติดเป็นนิสัย ทำให้เห็นความสำคัญของสื่ออุปกรณ์ลดลง ประกอบกับความไม่เพียงพอของอุปกรณ์การสอนเป็นสภาพที่เรื้อรังมานาน สถานศึกษาจึงไม่สามารถแก้ปัญหาเหล่านั้นได้อย่างแท้จริง ดังผลการวิจัยของ วัชรินทร์ ไชยนาเคนทร์² เกี่ยวกับสถานภาพทางการศึกษาของโรงเรียนและวิทยาลัย สังกัดกรมอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่ารายการอุปกรณ์เครื่องมือฝึกงานในแต่ละสถานศึกษามีไม่ครบ และผลการวิจัยของ ทิพาลี สมบัติ³ ก็พบว่าอัตราส่วนของเครื่องมือ อุปกรณ์การสอนที่มีอยู่ กับจำนวนนักเรียนไม่เหมาะสมเช่นกัน ซึ่งเป็นผลให้การจัดทำแผนการสอนของครู-อาจารย์เป็นแผนที่ไม่สามารถใช้สอนได้จริงตรงตามที่ได้วางแผนไว้ หากเป็นเช่นนี้โดยไม่มีมาตรการแก้ไขอย่างจริงจังแล้ว จะทำให้คุณภาพของนักเรียนนักศึกษามีคุณภาพด้อยตามลงไปด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้านการจัดตารางสอน ทั้งผู้บริหารและครู-อาจารย์มีความคิดเห็นตรงกันมากที่สุด
 เรียงตามลำดับคือ การจัดทำตารางสอนเสร็จก่อนแล้วประกาศให้ครู-อาจารย์ นักเรียนทราบ
 ก่อนเปิดสอน และครู-อาจารย์แต่ละคน ได้รับเฉลี่ยจำนวนคาบสอนใกล้เคียงกัน อาจเป็นเพราะ
 สภาพของการปฏิบัติจริง ในด้านนี้ ได้กระทำกันอย่าง เป็นรูปธรรมที่เห็น ได้ชัดเจน และเป็นแนว
 ปฏิบัติที่ทุกๆ สถานศึกษา ได้ดำเนินการเป็น ไปในแนวเดียวกัน โดยเฉพาะ เรื่องการจัดคาบสอน
 นี้ จำเป็นจะต้องเฉลี่ย ให้ ได้ ใกล้เคียงกัน เพราะมีผลประโยชน์ เรื่องค่าตอบแทน ชั่วโมงสอนภาค
 บ่าย เข้ามาเกี่ยวข้องกับ ดึงผลการวิจัยของ วสุมดี อุ่มแก้ว⁴ พบว่า การจัดทำตารางสอนภาค
 นอกเวลามีผลประโยชน์คือเงินค่าตอบแทนเข้ามาเกี่ยวข้องกับ ทำให้เกิดการแบ่งพรรคแบ่งพวก
 เกิดความไม่ยุติธรรม ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ตรงกันมากกว่า
 ต้องเฉลี่ยจำนวน ชั่วโมงหรือคาบสอนให้ ใกล้เคียงกัน เพื่อลดปัญหาความแตกแยก ในสถานศึกษา
 ให้น้อยลง ส่วนความคิดเห็นที่ครู-อาจารย์ตรงกันน้อยที่สุดคือ อาจารย์ ได้มีส่วนร่วมในการจัด
 ตารางสอน รวมทั้งผู้บริหาร ได้มีการประชุมวางแผนสำหรับการจัดตารางสอนระหว่างฝ่ายวิชา
 การกับครู-อาจารย์ผู้สอน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารและครู-อาจารย์มีแนวทาง ในการประสาน
 ประโยชน์ร่วมกัน กล่าวคือครู-อาจารย์ ได้ค่าตอบแทนค่าสอน ใกล้เคียงกัน ผู้บริหารลดปัญหาความ
 แตกแยก ไม่ให้รุนแรง ได้ในระดับที่ตนเองพอใจ จึงทำให้ความสำคัญกับด้านนี้น้อย

ด้านการจัดอาจารย์เข้าสอน ผู้บริหารและครู-อาจารย์มีความคิดเห็นตรงกันมากที่สุด
 คือ จัดครู-อาจารย์ที่มีความถนัด ความชำนาญตรงตามสาขา และฝ่ายวิชาการสำรวจความพร้อม
 ของครู-อาจารย์ที่จะสอน ในรายวิชาต่างๆ ก่อนจัดทำตารางสอน เพราะเป็นหลักการของแนวปฏิบัติ
 ในการจัดครู-อาจารย์เข้าสอนที่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งเป็นความคิดเห็นที่ถูกต้องสอดคล้อง
 คล้องกับหลักวิชาที่ ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์⁵ ได้กล่าวไว้ว่า การจัดครู-อาจารย์เข้าสอน
 จำเป็นจะต้องดำเนินการสำรวจความพร้อมของครู-อาจารย์ก่อน และจัดตามความถนัด ความ
 สนใจ ความชำนาญ รวมทั้งประสบการณ์ด้วย สำหรับด้านที่ผู้บริหารและครู-อาจารย์มีความ
 คิดเห็นตรงกันน้อยที่สุดคือ การสำรวจความคิดเห็นของอาจารย์และนักเรียนเพื่อนำข้อมูลมาใช้ใน
 การจัดอาจารย์เข้าสอน กับนำผลการประเมินการสอนของครู-อาจารย์ประจำไปมาใช้ประกอบ
 การพิจารณาเข้าสอน อาจเป็นเพราะสถานศึกษามีข้อจำกัดเกี่ยวกับจำนวนครู-อาจารย์มีน้อย

สัดส่วนไม่เพียงพอหรือเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน ซึ่งเป็นปัญหาที่สะสมมานานไม่สามารถจะหาคนมาเพิ่มได้ เพราะถูกจำกัดในการเพิ่มจำนวนของข้าราชการ แม้ว่าจะสำรวจได้ความคิดเห็นมาในรูปลักษณะอย่างไรก็ตาม ก็ยังมีความจำเป็นที่จะต้องให้คนที่เคยสอนรายวิชาที่นั้นและจบมาจากสาขานั้นทำการสอนอยู่เช่นเดิม จึงทำให้ความคิดเห็นตรงกันน้อยดังกล่าว อย่างไรก็ตามแม้ว่าโดยสภาพข้อเท็จจริงสถานศึกษาจะขาดครู-อาจารย์ ทำให้เป็นข้อจำกัดในการพัฒนาระบบการจัดครู-อาจารย์ เข้าสอนให้มีประสิทธิภาพก็ตาม ในบางครั้งจำเป็นต้องนำข้อมูลต่าง ๆ มาเสนอให้ครู-อาจารย์ผู้สอนในรายวิชานั้นได้รับทราบด้วย เพื่อจะได้ให้ครู-อาจารย์ที่ยังมีคุณธรรมและจิตสำนึกของความเป็นครูที่ดี ได้นำไปใช้ในการปรับปรุงการสอนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นไป

ด้านเทคนิคการสอน ผู้บริหารและครู-อาจารย์มีความคิดเห็นตรงกันมากที่สุด เรียงตามลำดับคือ ครู-อาจารย์ผู้สอนเปิด โอกาสให้ถามปัญหาในการเรียน กับสร้างความคุ้นเคยเป็นกันเองกับนักเรียน พร้อมทั้งทำการสอนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติควบคู่กันไปด้วย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการปฏิบัติเหล่านี้เป็นหลักการของเทคนิคการสอนที่ครู-อาจารย์ทุกคนผู้ทำหน้าที่สอนต้องปฏิบัติเป็นประจำ และการสอนส่วนมากจะเป็นการสอนที่ให้นักเรียน ได้ลงมือปฏิบัติ ดังผลการวิจัยของวัลลภ จันทรตระกูล^๑ พบว่าการสอนใช้วิธีบรรยาย สำหิต แล้วให้นักเรียนลงมือปฏิบัติ ซึ่งเป็นเทคนิคการสอนที่นักเรียนจะต้องเข้าร่วมกิจกรรม จึงเป็นผลให้ทั้งผู้บริหารและครู-อาจารย์มีความคิดเห็นตรงกัน สำหรับด้านที่ผู้บริหารและครู-อาจารย์มีความคิดเห็นตรงกันน้อย ได้แก่ การสำรวจความรู้พื้นฐานของผู้เรียนก่อนทำการสอนกับนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ รวมทั้งใช้เทคนิคการสอนที่เหมาะสมมาถ่ายทอดให้แก่นักเรียน เพราะครู-อาจารย์ส่วนใหญ่สอนหลายรายวิชา คาบสอนมากและบางคนสอนหลายระดับ ทำให้มองไม่เห็นความสำคัญของเรื่องต่างๆ เหล่านี้ อีกประการหนึ่งผู้บริหารอาจมองว่าสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นหน้าที่ของครู-อาจารย์ต้องทำ จึงทำให้ความคิดเห็นตรงกันน้อยที่สุด

ด้านบรรยากาศของการเรียนการสอน ผู้บริหารและครู-อาจารย์มีความคิดเห็นตรงกันมากที่สุดคือ ครู-อาจารย์ให้ความเป็นกันเอง มีการทักทาย การนำเข้าสู่บทเรียนพร้อมกับสร้างขวัญและกำลังใจแก่นักเรียน อาจเป็นเพราะทั้งผู้บริหารและครู-อาจารย์ต่างก็เป็นผู้ที่ทำหน้าที่การสอนมาแล้วด้วยกันทั้งสิ้น และเชื่อว่าแต่ละฝ่ายเคยปฏิบัติในทำนองนี้ ประกอบกับเชื่อใน

ประสบการณ์ของครู-อาจารย์ว่า จะสามารถเลือกปัจจัยที่ทำให้บรรยากาศของการเรียนการสอนที่ดีได้แก่ เลือกเทคนิควิธีสอนที่ จัดกิจกรรมได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาดังที่วิชัชชัย ชัยจิรฉายากลได้เสนอว่า สิ่งที่จะช่วยกระตุ้นให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนการสอนนั้นคือ บรรยากาศที่ดี ซึ่งถ้าผู้สอนเลือกสรรเทคนิควิธี และกิจกรรมการสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหาและตัวผู้เรียนแล้ว บรรยากาศที่ดีก็จะเกิดขึ้นอย่างไม่ต้องสงสัย สำหรับด้านที่ผู้บริหารและครู-อาจารย์มีความคิดเห็นตรงกันน้อยที่สุดคือ ไม่มีเสียงรบกวนในขณะปฏิบัติงานหรือเรียน และสถานที่เรียนเป็นเอกเทศคือ ไม่มีการเรียนและกิจกรรมอื่นร่วมด้วย อาจเป็นเพราะความเคยชินกับสภาพการเรียนการสอนในห้องเรียนในปัจจุบันกล่าวคือ เป็นห้องเรียนที่ไม่สามารถป้องกันเสียงได้ ครู-อาจารย์และผู้บริหารมองเห็นและคุ้นเคยกับสภาพของบรรยากาศอย่างนี้มานาน จึงทำให้ไม่ใช้สิ่งที่จะต้องให้ความสำคัญ จึงทำให้ความคิดคำนึงในเรื่องนี้น้อย

ด้านสื่อการเรียนการสอน ผู้บริหารและครู-อาจารย์มีความคิดเห็นตรงกันมากที่สุด เรียงตามลำดับคือ ผู้บริหารสนับสนุนให้มีการผลิต จัดซื้อ และใช้สื่อการเรียนการสอน รวมทั้งสนับสนุนให้ครู-อาจารย์ไปอบรมด้านการจัดทำสื่อการเรียนการสอน เพราะสื่อการเรียนการสอน เพราะสื่อเป็นปัจจัยสำคัญที่เป็นตัวเร่งให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว การสนับสนุนให้ครู-อาจารย์ผลิตสื่อขึ้นใช้เองจะทำให้ได้สื่อตรงตามความต้องการ ถ้าหากสนับสนุนให้มีการอบรมใหม่ความรู้ในการจัดทำสื่อที่ดีด้วย ยังจะทำให้ได้สื่อที่มีคุณภาพยิ่งขึ้น ด้วยเหตุดังกล่าวนี้จึงทำให้ผู้บริหารและครู-อาจารย์มีความคิดเห็นตรงกันมาก ส่วนด้านที่ผู้บริหารและครู-อาจารย์มีความคิดเห็นตรงกันน้อย ได้แก่ ความเพียงพอของจำนวนวัสดุทัศนูปกรณ์ เช่น เครื่องฉายสไลด์ ฯลฯ กับความสะดวกในการใช้บริการของวัสดุทัศนูปกรณ์ต่างๆ อาจเป็นเพราะมองเห็นสภาพข้อเท็จจริงว่า การให้การสนับสนุนในด้านสื่อการเรียนการสอนมีการปฏิบัติที่สวนทางกันคือ มีการสนับสนุนให้ครูผลิตสื่อ ใช้สื่อ แต่ไม่ปรับปรุงอุปกรณ์ เครื่องมือให้ทันสมัยเพิ่มจำนวนให้มากพอกับความต้องการของผู้ใช้ หรือจำนวนชั้นเรียน อีกประการหนึ่งการให้ความสนใจของผู้บริหารโดยทั่วไปจะให้ความสนใจงานวิชาการน้อย ดังผลการวิจัยของมังกร สระศรีพบว่า สถานศึกษามักจะมุ่งปรับปรุงด้านอื่น ๆ ก่อน สัมมองความสำคัญของงานวิชาการ โดยเฉพาะด้านสื่อการเรียนการสอน จะต้องจัดหาให้รวดเร็วและเพียงพอสำหรับใช้ในการเรียนการสอน ด้วยเหตุดังกล่าวจึงทำให้ความคิดเห็นในด้านนี้ตรงกันน้อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้านภารวัดผลประเมินผล ผู้บริหารและครู-อาจารย์มีความคิดเห็นตรงกันมากคือ การวัดผลประเมินผลมีหลักเกณฑ์ในการให้คะแนนและระดับคะแนนอย่างมีความยุติธรรม กับการวัดผลประเมินผลมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหาที่เรียน เพราะหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษามีหน้าที่ความรับผิดชอบในการกำกับ ติดตาม ดูแลคุณภาพวิชาการ ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการวัดผลประเมินผล และการให้ระดับคะแนนให้สถานศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรเดียวกัน ใช้เป็นมาตรฐานในการวัดผลประเมินผลที่เหมือนกัน นอกจากนี้ศูนย์นิเทศอาชีวศึกษาประจำภาค ได้ให้การอบรมครู-อาจารย์ เรื่องสร้างข้อสอบให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การสอน ซึ่งสถานศึกษาได้นำเอาหลักเกณฑ์และความรู้ด้านต่างๆ มาใช้เหมือนกัน จึงทำให้ความคิดเห็นในด้านนี้ตรงกันมาก ส่วนความคิดเห็นที่ผู้บริหารและครู-อาจารย์มีความคิดเห็นตรงกันน้อยคือ การจัดสอนซ่อมเสริมให้กับผู้เรียนอ่อน และการนิเทศภายในให้ความรู้เกี่ยวกับการวัดผลประเมินผล อาจเป็นเพราะครู-อาจารย์มีชั่วโมงสอนมาก มีหน้าที่พิเศษมาก ดังผลการวิจัยของ มังกร สระศรี^๑ พบว่า สถานศึกษาควรลดกิจกรรมพิเศษของสถานศึกษาลงบ้าง และลดงานพิเศษที่มอบหมายให้ครู-อาจารย์ทำให้น้อยลง เพื่อครูจะได้มีเวลาในการเตรียมการสอนและสอนซ่อมเสริมให้แก่ผู้เรียนอ่อนได้ อีกประการหนึ่งสภาพการทำงานในหลาย ๆ หน้าที่นอกเหนือจากการสอนแล้ว ซึ่งครู-อาจารย์ได้กระทำกันมานานและก็ไม่ได้รับการแก้ไขปัญหาเหล่านี้ให้น้อยลง จึงทำให้ทั้งผู้บริหารและครู-อาจารย์มีความคิดเห็นในด้านนี้ตรงกันน้อย

ด้านห้องสมุด ผู้บริหารและครู-อาจารย์มีความคิดเห็นตรงกันมากคือ ช่วงเวลาที่เปิดบริการเหมาะสม บรรณารักษ์ให้ความร่วมมือกับครู-อาจารย์นักเรียน โดยให้โอกาสเสนอจัดหาหนังสือเข้าห้องสมุด เพราะปกติการเปิดให้ใช้บริการห้องสมุดจะเปิดให้ใช้ในเวลาปกติ กับการเปิด-ปิดเรียนแต่ละวัน การค้นคว้าของครู-อาจารย์และนักเรียนนักศึกษาส่วนมากจะกระทำในเวลาสถานศึกษาเปิดสอน การไปใช้บริการนอกเวลาปกติมีไม่บ่อยนัก จึงทำให้ไม่เกิดปัญหาในด้านนี้ความคิดเห็นจึงตรงกันมาก สำหรับด้านที่ทั้งผู้บริหารและครู-อาจารย์มีความคิดเห็นตรงกันน้อยได้แก่ ห้องสมุดมีตำราทันสมัยเพียงพอต่อการศึกษาค้นคว้า เพราะผู้บริหารส่วนใหญ่ไม่ค่อยได้เข้าไปใช้บริการในห้องสมุด ดูแต่เพียงจำนวนหนังสือที่มีอยู่บนชั้นให้มากไว้โดยไม่สนใจว่าจะเป็นหนังสือที่ทันสมัยสอดคล้อง เหมาะสมกับหลักสูตร จึงเป็นเหตุให้ความคิดเห็นตรงกันน้อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้านลักษณะของห้องเรียน ผู้บริหารและครู-อาจารย์มีความคิดเห็นตรงกันมากคือ ห้องเรียนมีอากาศถ่ายเทได้สะดวกและแสงสว่างภายในห้องเรียนเพียงพอ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ห้องเรียนเป็นรูปทรงที่มองเห็นได้ชัดเจนกล่าวคือ เป็นห้องเรียนที่เปิดประตูหน้าต่างเป็นจำนวนมาก ซึ่งกองออกแบบเป็นผู้กำหนดขนาด ระบบการถ่ายเทอากาศที่เป็นมาตรฐานของห้องเรียน และนำไปก่อสร้างเหมือนกันทั้งหมด จึงเป็นเหตุให้ความคิดเห็นด้านนี้ตรงกัน สำหรับด้านที่ครู-อาจารย์มีความคิดเห็นตรงกันน้อยได้แก่ ห้องเรียนมีความสะอาด และจำนวนโต๊ะเรียน เก้าอี้เหมาะสม เพราะผู้สอนเป็นผู้ที่รู้สภาพข้อเท็จจริงของลักษณะห้องเรียนมากกว่าผู้บริหาร รู้ว่า ความสะอาดของห้องเรียนเป็นอย่างไร ในขณะที่ผู้บริหารส่วนใหญ่จะไม่ค่อยรู้ข้อเท็จจริงมากนัก เพราะไม่ค่อยได้เดินสำรวจดูแลในด้านนี้อย่างจริงจัง จึงทำให้ความคิดเห็นในด้านนี้ไม่ตรงกัน

ด้านการจัดชั้นเรียน ผู้บริหารและครู-อาจารย์มีความคิดเห็นตรงกันมากได้แก่ สถานศึกษาสามารถคัดเลือกนักศึกษาเข้าเรียนได้เอง และจัดชั้นเรียนตามลักษณะตามใจ เพราะการรับนักเรียนเข้าศึกษาต่อ สถานศึกษาเป็นผู้คัดเลือกเอง โดยให้นักศึกษาสมัครว่าสนใจจะเรียน สาขาใด เมื่อสอบผ่านแล้วสถานศึกษาก็จะจัดให้เข้ากลุ่มตามที่ผู้เรียนสนใจ ซึ่งการจัดชั้นเรียนนี้ ได้กระทำกันอย่างเป็นระบบมานานแล้ว จึงทำให้ความคิดเห็นตรงกันมาก สำหรับด้านที่ความคิดเห็นตรงกันน้อยคือ จำนวนนักเรียนต่อห้องเรียนมีความเหมาะสมกับพื้นฐานความรู้ของนักเรียน มีความคล้ายคลึงกัน คงจะสืบเนื่องจากการคัดเลือกนักเรียนเข้าศึกษาต่อที่ก่อให้เกิดความเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ตรงกันน้อย เพราะในการปฏิบัติจริงในด้านนี้มีความขัดแย้งเกิดขึ้น คือ ผู้บริหารส่วนมากจะไม่ค่อยคำนึงถึงว่าจำนวนนักเรียนต่อห้องควรจะมีจำนวนเท่าใด ทั้งๆ ที่กรมได้กำหนดว่าไม่ควรเกิน 40 คน ต่อห้อง แต่มีบางแห่งรับ 45-50 คน การเป็นเช่นนั้น เพราะผู้บริหารถูกสังคมในชุมชนหรือนักการเมืองฝากเด็กเข้าเรียน และจำเป็นต้องรับ เพราะคนกลุ่มนี้เป็นผู้ที่ทำประโยชน์ให้แก่สถานศึกษาหรือผู้บริหารมาตลอด ในขณะที่กลุ่มครู-อาจารย์ไม่เห็นด้วยกับสิ่งเหล่านี้เพราะตนเองเป็นผู้สอนเกิดปัญหาตามมาหลายประการ เช่น จำนวนเด็กแน่นเกินไป เครื่องมืออุปกรณ์ไม่เพียงพอ เป็นต้น ด้วยเหตุดังกล่าวจึงทำให้ผู้บริหารและครู-อาจารย์มีความคิดเห็นในด้านการจัดชั้นเรียนตรงกันน้อย จะเห็นว่าเมื่อมองในภาพรวมแล้วสถานศึกษาได้ใช้หลักสูตรครบตามประเภทที่กล่าวไว้ข้างต้นได้แก่ การที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะใน

ประเด็นย่อย ๆ ของแต่ละขั้นตอน ไม่มีผลต่อการพัฒนาหรือการสร้างชื่อเสียงให้แก่ผู้บริหารใน
 สายตาของผู้บริหารจึงละเลย ไม่เข้มงวดให้ครู-อาจารย์ได้ดำเนินการหรือกระทำอย่างจริงจัง
 ประการต่อมาอาจเป็นผลมาจากการที่กรมอาชีวศึกษาได้มีนโยบายในการประเมินสถานศึกษาดีเด่น
 โดยสร้างเกณฑ์ขึ้นมาตัวหนึ่ง แล้วนำเกณฑ์ไปใช้เป็นเครื่องชี้วัดว่าสถานศึกษาแห่งใดปฏิบัติได้ตาม
 เกณฑ์ทุกประการก็จะถือว่าดีเด่น ได้ตามเกณฑ์ไม่ครบก็จะถือว่าเป็นพัฒนาดีเด่น ปัญหาอาจจะอยู่
 ตรงที่ตัวเกณฑ์มิได้พูดถึงประเด็นต่าง ๆ เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรอย่างครอบคลุม จึงถูกผู้บริหาร
 และครู-อาจารย์ละเลย ไม่สนใจดังกล่าวข้างต้น นอกจากนี้ปรากฏการณ์ที่ผู้วิจัย ได้พบเห็นขณะที่
 ปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาในสถานศึกษาต่างพบข้อที่น่าสังเกตประการหนึ่งคือ ตัวผู้บริหารเอง
 จะให้ความสนใจงานวิชาการน้อย ส่วนใหญ่จะไปเน้นทางด้านวัตถุ เช่น ก่อสร้างอาคาร ปรับ
 แต่งบริเวณ จัดสวน เป็นผลให้งบประมาณถูกดึงมาใช้ทางด้านนี้เกือบหมด เป็นผลให้การสนับสนุน
 วัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องใช้ในการเรียนการสอนน้อยลงไปด้วย ซึ่งส่งผลต่อความไม่
 สำเร็จในการใช้หลักสูตรเป็นอย่างมาก

ดังนั้นหากจะมุ่งหวังให้สถานศึกษาได้ใช้หลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพแล้ว จะต้องนำ
 มาตรการในการปรับแนวคิดของผู้บริหารทุกระดับ ให้เห็นความสำคัญของการพัฒนางานวิชาการ
 มากกว่างานอื่น ๆ ดังที่ สัจด์ อูทธานนท์¹⁰ ได้กล่าวว่า ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญกับงาน
 วิชาการ มากกว่างานอื่น ๆ การที่จะทำอย่างนี้ได้ กรมอาชีวศึกษาจะต้องให้ความสำคัญและ
 เห็นพ้องกับหลักการนี้ด้วย ประการต่อมาจะต้องกำกับ ติดตามอย่างจริงจัง โดยเฉพาะแนวคิด
 ในการประเมินสถานศึกษาดีเด่นจะต้องนำเอาประเด็นหลักๆ ที่สำคัญๆ ที่เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร
 ไปสร้างไว้ในเกณฑ์การประเมินด้วย นอกจากนี้การทำแผนการสอนจะต้องกำหนดรูปแบบหรือ
 แนวทางในการจัดทำให้ชัดเจนว่ามีรูปร่างหน้าตาเช่นไร มีองค์ประกอบอะไรบ้าง ต่อมาการจัด
 สถานแวดล้อมในการเรียนการสอนจากประสบการณ์ที่ผู้วิจัย ได้ไปพบเห็นในขณะทำการนิเทศการ
 ศึกษา นั้น พบว่า ทั้งผู้บริหารและครู-อาจารย์บางคนรู้หลักการของการใช้หลักสูตรอย่างดี บาง
 คนรู้แต่ไม่เข้าใจอย่างถ่องแท้ บางคนไม่รู้และไม่เข้าใจก็มี

ต่อมาหน่วยงานที่สามารถให้ทุนให้โทษแก่ผู้บริหาร และครู-อาจารย์ โดยเฉพาะกรม อาชีวศึกษา จะต้องสร้างเกณฑ์ในการประเมินศักยภาพในการบริหารงานของผู้บริหาร โดยใช้ ผลงานทางวิชาการเป็นเกณฑ์ว่า ผู้บริหารได้บริหารงานวิชาการเป็นไปตามเกณฑ์การใช้หลักสูตร ให้มีประสิทธิภาพหรือไม่ ประการต่อมากรมอาชีวศึกษาน่าจะต้องจัดทำเอกสารชี้แจง แนะนำ เกี่ยวกับหลักการ ใช้หลักสูตรให้มีประสิทธิภาพให้กับครู-อาจารย์ ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้อง ได้ใช้ และถือปฏิบัติให้เป็น ไปในแนวทางเดียวกัน อาทิเช่น คู่มือการจัดสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ภายใน โรงเรียนให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน ก็จะช่วยให้การ ใช้หลักสูตรมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น กว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ส่งผลการเรียนการสอนพัฒนาคุณภาพของคน ได้ครบถ้วนสมบูรณ์สูงสุด

ตอนที่ 3

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารกับครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการ ใช้หลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 พ.ศ. 2533) ประเภทวิชา พาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยกรรม ในการปฏิบัติจริง พบว่า

ด้านการจัดทำแผนการสอน ทั้งกลุ่มผู้บริหารและครู-อาจารย์ มีความคิดเห็นว่าการ ใช้หลักสูตร ในด้านนี้มีการปฏิบัติจริง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเหมือนกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะทั้ง ครู-อาจารย์และผู้บริหารอาจมีความเข้าใจถึงการดำเนินการสอนตรงกัน เริ่มตั้งแต่จุดมุ่งหมาย ในการดำเนินการสอน ประโยชน์ของการดำเนินการสอน การขาดแคลนตำรา เวลาที่ใช้ใน การดำเนินการสอน ซึ่งประเด็นหลังนี้ เป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้ครู-อาจารย์กับผู้บริหารมีความ คิดเห็นแตกต่างกัน กล่าวคือ โดยสภาพข้อเท็จจริงครู-อาจารย์ที่สอนในสถานศึกษาสังกัดกรม อาชีวศึกษาจะสอนมากกว่ารายวิชาและมีคาบสอนมากตามไปด้วย ครู-อาจารย์ไม่สามารถทำแผน การสอนได้ครบถ้วนสมบูรณ์ทุกรายวิชา เช่นเดียวกับการวิจัยของวสุมดี อิมแก้ว¹¹ เรื่องการใช้ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 ประเภทวิชาคหกรรม ในสถานศึกษาสังกัด กองวิทยาลัยอาชีวศึกษา กรมอาชีวศึกษา พบว่า ปัญหาของการจัดทำแผนการสอนในทระณะ ของผู้บริหารเห็นว่า ครู-อาจารย์ผู้สอนไม่เห็นความสำคัญของแผนการสอน และเห็นว่า เป็นราย วิชาที่เคยสอนมาแล้ว วิชาปฏิบัติคงใช้วิธีเดิม แต่สำหรับครู-อาจารย์ผู้สอนเห็นว่า ปัญหาของ

การจัดทำแผนการสอนคือ การขาดแคลนเอกสาร ตำราที่ใช้ศึกษาค้นคว้า ดังนั้น การใช้หลักสูตรในด้านแผนการสอน ทั้งผู้บริหารและครู-อาจารย์ต้องร่วมมือกันและสร้างความเข้าใจให้ตรงกัน ฝ่ายผู้บริหารต้องให้การสนับสนุนในด้านตำราให้มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน นอกจากนี้ควรกำหนดแนวทางหรือรูปแบบของแผนการสอนให้ชัดเจน เพื่อสร้างความมั่นใจให้เข้าใจตรงกัน อย่างไรก็ตามแม้ว่าผู้บริหารและครู-อาจารย์จะมีความคิดเห็นแตกต่างกันจะมากหรือน้อยเพียงใดก็ตาม ก็ไม่สามารถที่จะทำให้ครู-อาจารย์ทุกคนหลีกเลี่ยงการจัดทำแผนการสอนไปได้ เพราะการจัดทำแผนการสอนเป็นหน้าที่ของครูทุกคนต้องทำ ซึ่งจะช่วยให้ครู-อาจารย์ได้ศึกษาจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและเนื้อหาวิชาก่อนทำการสอน จะส่งผลให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสุนทร พานิชกุล¹² ได้เห็นว่าการทำแผนการสอนจะทำให้ครู-อาจารย์ดำเนินการสอนด้วยความมั่นใจ และประสานกับรายวิชาอื่นๆ ได้อย่างดียิ่ง

ด้านการจัดตารางสอน ทั้งผู้บริหารและครู-อาจารย์ มีความคิดเห็นแตกต่างกัน โดยเฉพาะผู้บริหารมีความคิดเห็นแตกต่างกับครู-อาจารย์ในระดับมาก ส่วนครู-อาจารย์อยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะในการดำเนินงานจัดทำตารางสอน จะอยู่ในความรับผิดชอบของกลุ่มผู้บริหารมากกว่าครู จึงทำให้มีความเข้าใจในแนวทางของการปฏิบัติได้ดี และในการปฏิบัติการจัดตารางสอนจริง สถานศึกษาไม่สามารถจะให้ครู-อาจารย์ทุกคน เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดได้ทุกคน สถานศึกษาจะมอบหมายให้หัวหน้าแผนกวิชา หัวหน้าคณะวิชาร่วมกันจัดตารางสอนในแผนกของตนเอง แล้วส่งต่อไปให้ผู้บริหารทำการจัดตารางสอนรวมอีกครั้งหนึ่ง หากพิจารณากระบวนการจัดทำตารางสอนนี้จะเห็นว่ามีความสอดคล้องกับแนวคิดของ ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์¹³ กล่าวว่า การวางแผนงานวิชาการเป็นหน้าที่ของผู้บริหาร ทั้งนี้เพราะกลุ่มผู้บริหารจะมีความรู้ในเรื่องของปัจจัยในการบริหารงานของสถานศึกษา ได้แก่ จำนวนนักเรียน ครู-อาจารย์ อาคารสถานที่ ครุภัณฑ์ ตลอดจนงบประมาณดีกว่าครูผู้สอนทั่วไป อย่างไรก็ตามการจัดตารางสอนที่ดีนั้นควรให้ทุกคนมีส่วนร่วม เพื่อจะช่วยกันมองปัญหาและหามาตรการหรือแนวทางในการแก้ปัญหาในระดับต้น ๆ ก่อน แล้วจึงส่งไปให้ผู้บริหารดำเนินการต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้านการจัดอาจารย์เข้าสอน กลุ่มผู้บริหารมีความคิดเห็นแตกต่างกันว่าการใช้หลักสูตรปฏิบัติจริงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนกลุ่มครู-อาจารย์มีความคิดเห็นว่าปฏิบัติจริง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะมุมมองของผู้บริหารและครู-อาจารย์ มีเกณฑ์ในการมองต่างกัน กลุ่มผู้บริหารอาจมองภาพรวมกล่าวคือ จะดูแต่เพียงวุฒิการศึกษาเท่านั้นว่าวุฒิอะไรสาขาใด ก็จะทำให้สอนในสาขานั้น โดยไม่มองให้ลึกลงไปว่า คนแต่ละคนที่มีวุฒิเดียวกัน สาขาเดียวกันจะมีความชำนาญแตกต่างกันไป จากมุมมองดังกล่าวเป็นผลให้ความคิดเห็นของกลุ่มผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนครู-อาจารย์ผู้สอนเห็นว่าด้านการจัดอาจารย์เข้าสอนนั้นมีการปฏิบัติมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งแตกต่างจากผู้บริหาร อาจเป็นเพราะครู-อาจารย์ส่วนใหญ่อยู่ใกล้ชิดกันและเป็นกันเองมากกว่าย่อมรู้และเข้าใจดีว่าแต่ละคนมีความรู้ ทักษะ ความชำนาญ และประสบการณ์แตกต่างกันอย่างไร และที่แต่ละคนสอนอยู่ในปัจจุบันย่อมเป็นเครื่องประเมินว่าการสอนวิชาต่างๆ นั้น มีทั้งตรงเป็นบางส่วน และไม่ตรงกับความรู้ความสามารถของตน จึงทำให้ความคิดเห็นมีค่าเฉลี่ยระดับปานกลาง ซึ่งแตกต่างจากผู้บริหาร ดังนั้นในด้านการจัดอาจารย์เข้าสอนเพื่อมุ่งหวังให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดที่จะเกิดขึ้นกับตัวนักเรียน ฝ่ายบริหารโดยเฉพาะงานวิชาการควรสำรวจความถนัดของครูแต่ละคน แต่ละด้านไว้ เพื่อประโยชน์ในการจัดครู-อาจารย์เข้าสอนต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์¹⁴ ที่เสนอว่า "การจัดครู-อาจารย์เข้าสอนเป็นงานของวิชาการ ควรดำเนินการสำรวจความพร้อมของครูในด้านความถนัด ความสนใจ ความต้องการ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ ก่อนที่จะจัดครูเข้าสอนต่อไป"

ด้านเทคนิคการสอน กลุ่มผู้บริหารมีความคิดเห็นแตกต่างกันกับครู-อาจารย์ว่าการใช้หลักสูตรในการปฏิบัติจริงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะเทคนิคการสอน หรือวิธีสอน เป็นตัวนำช่วยให้การเรียนรู้เกิดสัมฤทธิ์ผลอย่างมีประสิทธิภาพ การที่ผู้บริหารและครู-อาจารย์มองแตกต่างกัน เนื่องมาจากผู้บริหารโดยทั่วไปจะไม่ให้ความสนใจในรายละเอียดปลีกย่อยของครู-อาจารย์แต่ละคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านเทคนิควิธีสอนด้วยแล้วจะเป็นเทคนิคเฉพาะตน หากจะเรียนรู้และทำความเข้าใจอย่างถ่องแท้แล้ว ผู้บริหารจะต้องเข้าไปสังเกตการณ์ใช้เทคนิคการสอนของครู-อาจารย์โดยตรงในขณะที่ทำการสอน แต่ในทางปฏิบัติจริงไม่สามารถทำได้ จึงทำ

ให้ผู้บริหารมีความคิดเห็นไม่ตรงกับครู-อาจารย์ ในขณะที่ครู-อาจารย์เองก็มองส่วนทางกับผู้บริหารจะติดในรายละเอียดปลีกย่อย โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่ตนเองปฏิบัติอยู่อย่างผูกพัน หากมีใครล่วงล้ำเข้ามาในวิถีการดำเนินงานประจำจะเกิดความเข้าใจว่ามาจับผิด ดังนั้นหากจะแก้ปัญหาในด้านนี้ให้ทุกฝ่ายที่สัมพันธ์กันคงจะต้องใช้วิธีการพบกันครึ่งทางกล่าวคือผู้บริหารจะต้องให้ความสนใจในรายละเอียดปลีกย่อยบ้าง โดยพยายามหาโอกาสเข้าไปใกล้ชิดดูแลการใช้กิจกรรมหรือเทคนิควิธีสอนของครูบ้าง เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่เป็นจริงมากขึ้น ขณะเดียวกันฝ่ายครู-อาจารย์ก็ต้องเปิดใจยอมรับความจริงถึงบทบาทของผู้บริหารด้วยว่าจะต้องเป็นผู้ติดตามดูแลและสนับสนุน นอกจากนี้ควรมองภาพที่เป็นภาพรวมที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาซึ่งกันด้วย ข้อสังเกตเกี่ยวกับเทคนิควิธีสอนนี้ สถานศึกษาอาจขาดแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับวิธีสอนหรือไม่ค่อยได้รับความรู้เกี่ยวกับวิธีสอนแบบใหม่ ซึ่งตรงกับผลการวิจัยของ วสุวัต อิ่มแก้ว¹⁵ ที่พบว่าด้านการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะเทคนิควิธีสอน ครูจะใช้วิธีสอนแบบเดิม โดยตั้งข้อสังเกตว่า ครูขาดแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวกับวิธีสอนใหม่ ๆ

ด้านบรรยากาศของการเรียนการสอน กลุ่มผู้บริหารและครู-อาจารย์มีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกันมีค่าเฉลี่ยอยู่ระดับมากเท่ากัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบรรยากาศการเรียนการสอนที่เป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งซึ่งช่วยให้ผู้เรียนมีศรัทธา เกิดสมาธิ เพิ่มความสนใจมากขึ้น หากครูผู้สอนสร้างบรรยากาศ โดยการทักทายและให้ความเป็นกันเองอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องอย่างไรก็ตาม ในการสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนดังกล่าว ได้ดีเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับตัวครูผู้สอนเป็นหลัก กล่าวคือต้องเป็นผู้ที่รอบรู้และมีทักษะทางการเรียนการสอนเป็นอย่างดี เช่น มีเทคนิควิธีสอนดี ใช้จิตวิทยาในการสอนได้เหมาะสมกับวัยผู้เรียน มีสิ่งเร้าที่ชัดเจน ไม่ซ้ำซาก ฯลฯ เป็นต้น ซึ่งการที่ครู-อาจารย์ได้ถือและปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับหลักการที่ภูมิ เณรชอด¹⁶ ได้เสนอว่าบทบาทของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร โดยเฉพาะครูผู้สอนต้องมีความรู้ ความเข้าใจในตัวหลักสูตรและรายวิชาที่ตนรับผิดชอบในการสอนเป็นอย่างดี มีเทคนิควิธีการสอนที่ดี รู้จักเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน มีความรู้ในสาขาวิชาที่สอนอย่างลึกซึ้งและทันต่อการเปลี่ยนแปลงของวิทยาการใหม่ ๆ เป็นต้น ดังนั้นการที่จะดำเนินการเรื่องนี้ให้บรรลุตามความคิดเห็นของทั้งผู้บริหารและครู-อาจารย์ ต้องร่วมมือกันอย่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใกล้ขีดสนับสนุนซึ่งกันและกัน ค้นคว้า ทดลอง และติดตามผล สรุปผล และกำหนดเป็นแนว
นโยบายเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติต่อไป

ด้านการจัดชั้นเรียนและลักษณะของห้องเรียน กลุ่มผู้บริหารมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการ
ใช้หลักสูตรในด้านนี้ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนกลุ่มครู-อาจารย์มีความคิดเห็นว่าเป็นจริง
มีค่าอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นผลกระทบจากการรับนักเรียนเข้าศึกษาต่อ โดยที่ผู้บริหาร
จะรับนักเรียนเกินจำนวนที่กรมอาชีวศึกษากำหนดให้เพียงกลุ่มละไม่เกิน 20 คน ในการสอนภาค
ปฏิบัติ ส่วนการเรียนวิชาทฤษฎีห้องละไม่เกิน 40 คน แต่บางแห่งรับถึงห้องละ 50-60 คน
เมื่อแบ่งกลุ่มเรียนภาคปฏิบัติจะได้กลุ่มหรือชั้นเรียนละ 25-30 คน ซึ่งเกินมาตรฐานของห้อง
เรียนไป 5-10 คน ซึ่งครูผู้สอนมองเห็นว่าเป็นปัญหาต่อการเรียนการสอน กล่าวคือจำนวน
นักเรียนมีมากกว่าจำนวนของเครื่องมือและอุปกรณ์ที่จะต้องใช้ฝึก ประการต่อมาการควบคุมความ
เป็นระเบียบเรียบร้อย และความแออัดของจำนวนนักเรียนที่ตองนั่งเรียน โดยตั้งโต๊ะ และเก้าอี้
ติดกันจนทำให้ครู-อาจารย์ไม่สามารถเดินเข้าไปหานักเรียนในขณะที่ทำการสอน เมื่อนักเรียนมี
ปัญหาหรือต้องการความช่วยเหลือจากครู-อาจารย์ ซึ่งปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ผู้บริหารส่วนใหญ่จะ
มองข้าม โดยคำนึงถึงมวลชนหรือผลตอบแทนอย่างอื่น ๆ ที่ต้องรับนักเรียนเป็นจำนวนมาก ส่งผล
กระทบต่อการจัดชั้นเรียนและลักษณะของห้องเรียนดังกล่าว ส่งผลให้ความคิดเห็นของครู-
อาจารย์กับผู้บริหารแตกต่างกัน

สรุปเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารกับครู-อาจารย์เกี่ยวกับการนำหลักสูตร
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 พ.ศ. 2533) ประเภทวิชา
พาณิชยกรรม สาขาณิชยการ ในการปฏิบัติจริงพบว่า ทั้งผู้บริหารและครู-อาจารย์ มีความคิด
เห็นสอดคล้องกัน ในด้านการจัดบรรยากาศของการเรียนการสอนดังที่ ชวัชชัย ชัยจิรฉายกุล¹⁷
ได้กล่าวว่า บรรยากาศการสอนที่ดีขึ้นอยู่กับผู้สอน ได้เลือกเทคนิควิธีการสอน และจัดกิจกรรมการ
เรียนรู้นี้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนและเนื้อหาวิชาที่สอน ถือได้ว่าเป็นสิ่งที่จะช่วยให้การสร้างบรรยากาศ
ไม่เกิดความขัดแย้ง สำหรับความคิดเห็นในด้านอื่น ๆ ได้แก่ การจัดทำแผนการสอน การจัด
ตารางสอน การจัดอาจารย์เข้าสอน เทคนิคการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดผล
ประเมินผล ห้องสมุด และการจัดชั้นเรียน ทั้งผู้บริหารและครู-อาจารย์ จะมีความคิดเห็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ โสภณ โสมติ¹⁸ ที่ทำการวิจัยความคิดเห็นของ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรกลุ่มการงานและอาชีพในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ในเขตการศึกษา 6 การที่ครู-อาจารย์และผู้บริหารมีความคิดเห็นไม่ไปในแนวเดียวกันเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนและการใช้หลักสูตร ถือได้ว่าเป็นเรื่องอันตรายอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาทางด้านอาชีวศึกษา ทั้งนี้เพราะทั้งผู้บริหารและครู-อาจารย์ เป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งที่จะกำหนดให้คุณภาพของการเรียนการสอนมีรูปร่างหน้าตาออกมาเป็นอย่างไรก็ได้ เช่น การจัดทำแผนการสอน ผู้บริหารส่วนใหญ่จะเห็นว่าดี แต่ครู-อาจารย์เห็นว่าไม่ดีแล้ว ไม่ทำแผนการสอนใช้ในการสอนก็จะทำให้การเรียนการสอนไม่มีทิศทางที่ชัดเจน ไม่สามารถจะมองเห็นภาพของนักเรียน นักศึกษา ที่เราผลิตออกมานั้นสนองความต้องการของสังคมได้ดีเพียงใด ในด้านอื่นๆ อีกหลายด้านก็จะส่งผลให้คุณภาพของนักศึกษาตกต่ำลงไปมากยิ่งขึ้น การที่ทั้งผู้บริหารและครู-อาจารย์ มีความคิดเห็นไม่สอดคล้อง อาจเกิดจากสาเหตุของการรับรู้เรื่องราวเหล่านั้นไม่ตรงกัน หรือผู้บริหารสร้างความขัดแย้งให้เกิดขึ้นเพื่อประโยชน์ในการบริหาร ตามแนวการบริหารของนักบริหารรุ่นเก่า หรือครู-อาจารย์เองไม่รู้และไม่เข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ นั้นอย่างถ่องแท้ ซึ่งแง่มุมต่าง ๆ เหล่านี้จะต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน โดยใช้มาตรการทางการบริหาร ได้แก่ การพัฒนาคนเป็นอันดับแรก ตามด้วยพัฒนารูปแบบของการบริหาร การติดตามประเมินผล และรายงานตามสายการบังคับบัญชาให้ต่อเนื่องและจริงจัง โดยเฉพาะผู้นำระดับสูงจะต้องให้ความสนใจในการพัฒนาเรื่องต่าง ๆ อย่างเอาใจจริงด้วยเช่นกัน

ตอนที่ 4

สำหรับการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค กับความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา ในการใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 พ.ศ. 2533) ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาบัญชีการ ในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา พบว่า

ด้านการจัดทำแผนการสอนพบว่า ทั้งกลุ่มผู้บริหารและครู-อาจารย์สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษากับสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค มีความคิดเห็นว่าการใช้หลักสูตรในสถานศึกษาแตกต่าง

กัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารสถานศึกษาขึ้นอยู่กับนโยบายของกองสถานศึกษาและตัวผู้บริหารแต่ละแห่งเป็นหลักว่าจะใช้มาตรการหรือรูปแบบในการบริหารงานอย่างไร แม้ว่าจะใช้หลักสูตร ระเบียบเดียวกันก็ตาม ซึ่งตัวหลักสูตรและระเบียบก็กำหนดแต่เพียงกว้าง ๆ รายละเอียดปลีกย่อยไม่ได้กำหนดไว้ เปิดโอกาสให้ผู้บริหาร ครู-อาจารย์เลือกแนวทางในการดำเนินงานกันเองซึ่ง มังกร สระศรี¹⁹ ได้วิจัยเกี่ยวกับกระบวนการสอนการจัดทำแผนการสอนพบว่า สถานศึกษามักไม่คิดที่จะส่งครู-อาจารย์ไปดูหรือศึกษาการเตรียมการสอนในสถานศึกษาอื่น ๆ เพื่อให้ครู-อาจารย์นำแนวคิดหรือแนวทางมาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการเตรียมการสอนของตนให้ดีขึ้น จึงส่งผลให้การปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรในสถานศึกษาแตกต่างกัน ดังนั้นการที่จะปรับเปลี่ยนความคิดเห็นให้ใกล้เคียงหรือสอดคล้องกัน หน่วยงานผู้รับผิดชอบทางด้านวิชาการ ได้แก่ หน่วยงานนิเทศก์หรือศูนย์นิเทศอาชีวศึกษาภาคต่าง ๆ หรือศูนย์วิจัยและพัฒนาอาชีวศึกษา ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการสนับสนุนทางวิชาการให้แก่สถานศึกษาต้องดำเนินการกำหนดรูปแบบหรือแนวทางที่ชัดเจน และเป็นรูปธรรมให้สถานศึกษาได้นำไปปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน

ด้านการจัดตารางสอน พบว่าผู้บริหารและครู-อาจารย์สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษามีความคิดเห็นว่าการใช้หลักสูตรในด้านนี้ปฏิบัติจริง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนกลุ่มผู้บริหารและครู-อาจารย์สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิคมีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติจริงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความแตกต่างของรายละเอียดของโครงสร้างหลักสูตรประกอบด้วยจำนวนชั้นเรียน ในสถานศึกษาแต่ละกองมีปริมาณแตกต่างกัน ประการต่อมาจำนวนบุคลากรมีปริมาณไม่เท่ากัน โดยเฉพาะของกองวิทยาลัยเทคนิคจะมีปัญหาในด้านนี้ กล่าวคือ ครู-อาจารย์จะลาออกไปประกอบอาชีพส่วนตัวมาก จำนวนครู-อาจารย์ที่เหลือไม่เพียงพอและเหมาะสมกับจำนวนชั้นเรียน ดังที่ ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์²⁰ อธิบายถึงการจัดตารางสอนว่าควรคำนึงถึงเค้าโครงของหลักสูตร จำนวนนักเรียน นักศึกษา ระยะเวลาหรือคาบชั่วโมงในการสอน จำนวนห้องเรียน จำนวนครู-อาจารย์ ภาระงานสอนของครู-อาจารย์แต่ละคนด้วย

ด้านเทคนิคการสอนพบว่า ผู้บริหารและครู-อาจารย์สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษากับผู้บริหารและครู-อาจารย์สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค มีความคิดเห็นว่าการใช้หลักสูตรในด้านนี้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเช่นกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนการสอนของกองสถานศึกษาทั้งสองแห่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อผลิตกำลังคนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพเช่นกัน จึงมุ่งเน้นให้ครู-อาจารย์ทำการสอน โดยใช้เทคนิควิธีสอนที่มีประสิทธิภาพ แต่ไม่ได้เจาะจงให้ต้องใช่วิธีใดวิธีหนึ่ง ซึ่งเป็นแนวคิดที่เปิดกว้างสอดคล้องกับแนวคิดของ ไททรีย์ สีนลาร์ตัน²¹ ที่กล่าวว่าเทคนิคและวิธีสอนนั้นย่อมไม่มีวิธีหนึ่งวิธีใดที่ดีที่สุด และไม่มีวิธีใดที่จะเหมาะสมกับจุดมุ่งหมายหลาย ๆ แบบ แต่ละวิธีย่อมสนองจุดมุ่งหมายเฉพาะเรื่อง การเลือกใช่วิธีหนึ่งวิธีใดในการสอนจึงขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายในการสอนวิชานั้น ๆ การเรียนการสอนจึงจะ ได้ผลเต็มที่

ด้านห้องสมุดพบว่า ผู้บริหารและครู-อาจารย์สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษากับกลุ่มผู้บริหารและครู-อาจารย์สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิคมีความคิดเห็นว่าการใช้หลักสูตรในด้านนี้ ปฏิบัติจริงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความพร้อมของห้องสมุดแต่ละกองสถานศึกษานั้นตั้งแต่อาคาร บางแห่งใช้ห้องเรียนเพียง 2 ห้องเรียนเท่านั้น เมื่อรวมพื้นที่แล้วประมาณ 100 กว่าตารางเมตรแล้วเทียบกับจำนวนนักเรียนทั้งโรงเรียนประมาณ 1,000 คนขึ้นไป ถือว่าน้อยมาก ประการต่อมาจำนวนหนังสือหรือชนิด ประเภทของหนังสือก็มีความแตกต่างกัน นอกจากนี้เจ้าหน้าที่ผู้ดูแลก็มีความแตกต่างกัน บางแห่งมีผู้ที่รอบรู้ทางด้านสารบรรณและจัดการห้องสมุดโดยตรงถือว่าเป็นโอกาสดีของสถานศึกษาแห่งนั้น แต่บางแห่งใช้เจ้าหน้าที่หรือครู-อาจารย์ที่มิใช่ผู้สอนน้อยและเป็นผู้ที่ไม่มีความรู้และประสบการณ์โดยตรง และอีกประเด็นหนึ่งคือด้านงบประมาณได้รับการจัดสรรน้อย ไม่สามารถจะจัดซื้อหนังสือได้ครบตามความต้องการของนักศึกษา และครู-อาจารย์ เป็นต้น อย่างไรก็ตามห้องสมุดก็เป็นปัจจัยที่สำคัญจากหลาย ๆ ปัจจัยที่มีส่วนช่วยให้การเรียนรู้นักเรียนประสบความสำเร็จดังที่ ปรียาพร วงศ์-อนุตรโรจน์²² ได้สรุปว่า ห้องสมุดเป็นสถานที่ที่มีความสำคัญต่อการเรียนการสอนในสถานศึกษา เพราะเป็นศูนย์รวมของวิชาการทั้งปวง เพราะเป็นงานที่ส่งเสริมและให้บริการทางวิชาการทั้งครู-อาจารย์ใช้ศึกษาค้นคว้าเตรียมบทเรียน สำหรับนักเรียนสามารถแสวงหาความรู้ทั้งจากงานที่ครู-อาจารย์มอบหมาย และความรู้ด้านอื่น ๆ ที่นักเรียนสนใจ รวมทั้งเป็นสถานที่ปลูก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผังการรักษารอ่านหนังสือและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ดั่งนี้ผู้บริหารและครู-อาจารย์ทั้งของกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา และกองวิทยาลัยเทคนิคต้องตระหนักถึงการส่งเสริมงานด้านห้องสมุดให้มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

ด้านการจัดอาจารย์เข้าสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านลักษณะของห้องเรียนและด้านการจัดชั้นเรียน ทั้งกลุ่มผู้บริหารและครู-อาจารย์สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษาและสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิคมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันว่า การใช้หลักสูตรในด้านต่างๆ นี้ ปฏิบัติจริงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะสถานศึกษามีแนวในการดำเนินงานเหมือนกันตั้งแต่อาคารสถานที่ กรมจะออกแบบไว้เป็นแบบมาตรฐานมีขนาดความกว้างและความยาวจำนวนชั้นที่แน่นอนและเท่ากัน ไม่ว่าจะก่อสร้างในสถานศึกษาสังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา หรือกองวิทยาลัยเทคนิค รวมทั้งกองออกแบบกรมอาชีวศึกษา ได้กำหนดประโยชน์การใช้สอยและลักษณะการใช้งานไว้ค่อนข้างชัดเจน จึงทำให้ไม่มีข้อแตกต่าง ประการต่อมาในด้านการวัดผลและประเมินผลก็เช่นเดียวกัน ถูกกำหนดโดยกรมอาชีวศึกษาให้ทุกสถานศึกษาที่เปิดสอนในหลักสูตรเดียวกัน และระดับเดียวกันต้องใช้ระเบียบเดียวกันทั้งหมด จึงทำให้มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันในส่วนนี้ สำหรับการจัดอาจารย์เข้าสอน และด้านสื่อการเรียนการสอนก็ไม่มี ความแตกต่างกันอาจเป็นเพราะสภาพของครู-อาจารย์ในแง่ของจำนวน มีไม่เพียงพองบประมาณในการส่งเสริมด้านสื่อการเรียนการสอนมีจำกัดเหมือนกันทั้งสองกอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ธงชัย สุวัฒน์เมรินทร์²³ ที่สรุปว่าปัญหาของสื่อการเรียนการสอนไม่เพียงพอและไปสู่มือใช้ล่าช้าและได้รับงบประมาณสนับสนุนที่ค่อนข้างน้อยด้วย

บทสรุปเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้น พุทธศักราช 2530 (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 พ.ศ. 2533) ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขานิติศาสตร์ ปฏิบัติจริงจำนวน 10 ด้าน เรียงตามลำดับมี 2 ระดับคือ ระดับมาก กับระดับปานกลาง แยกได้ดังนี้ :-

ด้านที่ใช้ไปปฏิบัติอยู่ในระดับมากมี 3 ด้านได้แก่ 1) การจัดทำแผนการสอน 2) ด้านเทคนิคการสอน 3) ด้านบรรยากาศของการเรียนการสอน

ด้านที่ใช้ไปปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางมี 7 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการจัดตารางสอน 2) ด้านการจัดอาจารย์เข้าสอน 3) ด้านสื่อการเรียนการสอน 4) ด้านการวัดผลประเมินผล 5) ด้านห้องสมุด 6) ด้านลักษณะของห้องเรียน และ 7) ด้านการจัดเรียน เป็นต้น

สรุปว่ามีความคิดเห็นสอดคล้องกันในการจัดอาจารย์เข้าสอน บรรยากาศของการเรียนการสอนสื่อการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล ลักษณะของห้องเรียนและการจัดชั้นเรียน ส่วนในการจัดทำแผนการสอน การจัดตารางสอน เทคนิคการสอน และห้องสมุด จะมีความคิดเห็นไม่สอดคล้องกัน ซึ่งประเด็นต่างๆ เหล่านี้ถือได้ว่าเป็นหัวใจของการใช้หลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อเป็นเช่นนี้อาจกล่าวได้ว่า การใช้หลักสูตรยังไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างครบถ้วน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความคิดเห็น ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการหรือขั้นตอนที่สำคัญของการใช้หลักสูตรยังคลุมเครือ ในทางตรงกันข้ามกลับไปให้ความสนใจในขบวนการหรือขั้นตอนย่อยๆ ของการใช้หลักสูตรมากเกินไป ซึ่งในการปฏิบัติจริงจะต้องให้ความสำคัญในด้านต่างๆ ทุกด้านทั้งประเด็นหลัก และประเด็นย่อยของแต่ละขั้นตอนอย่างเท่าเทียมกัน และมีความคิดเห็นเข้าใจตรงกันทุกประเด็น จึงจะนำไปสู่การปฏิบัติที่นำไปสู่ความสำเร็จ

เมื่อมองย้อนไปในประเด็นต่างๆ ที่ครู-อาจารย์และผู้บริหารสถานศึกษาที่สังกัดกองที่ 2 และมีความคิดเห็นสอดคล้องกันในแง่ของการพัฒนาอาจถือได้ว่าเป็นการเริ่มต้นที่ดีโดยกระทำในส่วนที่เป็นสิ่งเล็ก ๆ และย่อย ๆ ไปแล้วค่อยสืบคลานเข้าไปหาส่วนที่เป็นข้อใหญ่ ๆ ซึ่งการที่จะเสริมสร้างหรือปรับเปลี่ยนความคิดเห็นของบุคลากรต่าง ๆ เหล่านี้ มีหลายแนวทาง แนวทางหนึ่งน่าจะทำได้ทำให้ความคิดเห็นของบุคลากรปรับเปลี่ยนได้รวดเร็วคือ ใช้มาตรการทางการบริหาร เช่น การกำกับงาน การควบคุม และการติดตามประเมิน นอกจากนี้มาตรการอีกประการหนึ่งน่าจะนำไปใช้ควบคู่กันไปด้วยคือ การส่งบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถเข้าไปช่วยเหลือ และสนับสนุนพร้อมทั้งมีส่วนร่วมในดำเนิน ๆ ด้วยจึงจะทำให้การใช้หลักสูตรบรรลุผล ส่วนบุคคลที่จะช่วยให้การปรับเปลี่ยนความคิดเห็นให้สอดคล้องกันทุก ๆ ด้าน จะมีอยู่ 2 กลุ่มได้แก่ ศึกษานิเทศก์ ทำหน้าที่ให้ความรู้ สนับสนุน ช่วยเหลือ กลุ่มต่อมาได้แก่ ผู้ตรวจราชการภายใน ทำหน้าที่กำกับติดตาม สรุปผลและรายงาน ก็จะทำให้การดำเนินงานสนับสนุนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยการใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1 พ.ศ.2533) ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยกรรม ในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา ให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุผลสูงสุด ผู้วิจัยขอเสนอแนะดังนี้

1. ด้านการจัดทำแผนการสอน

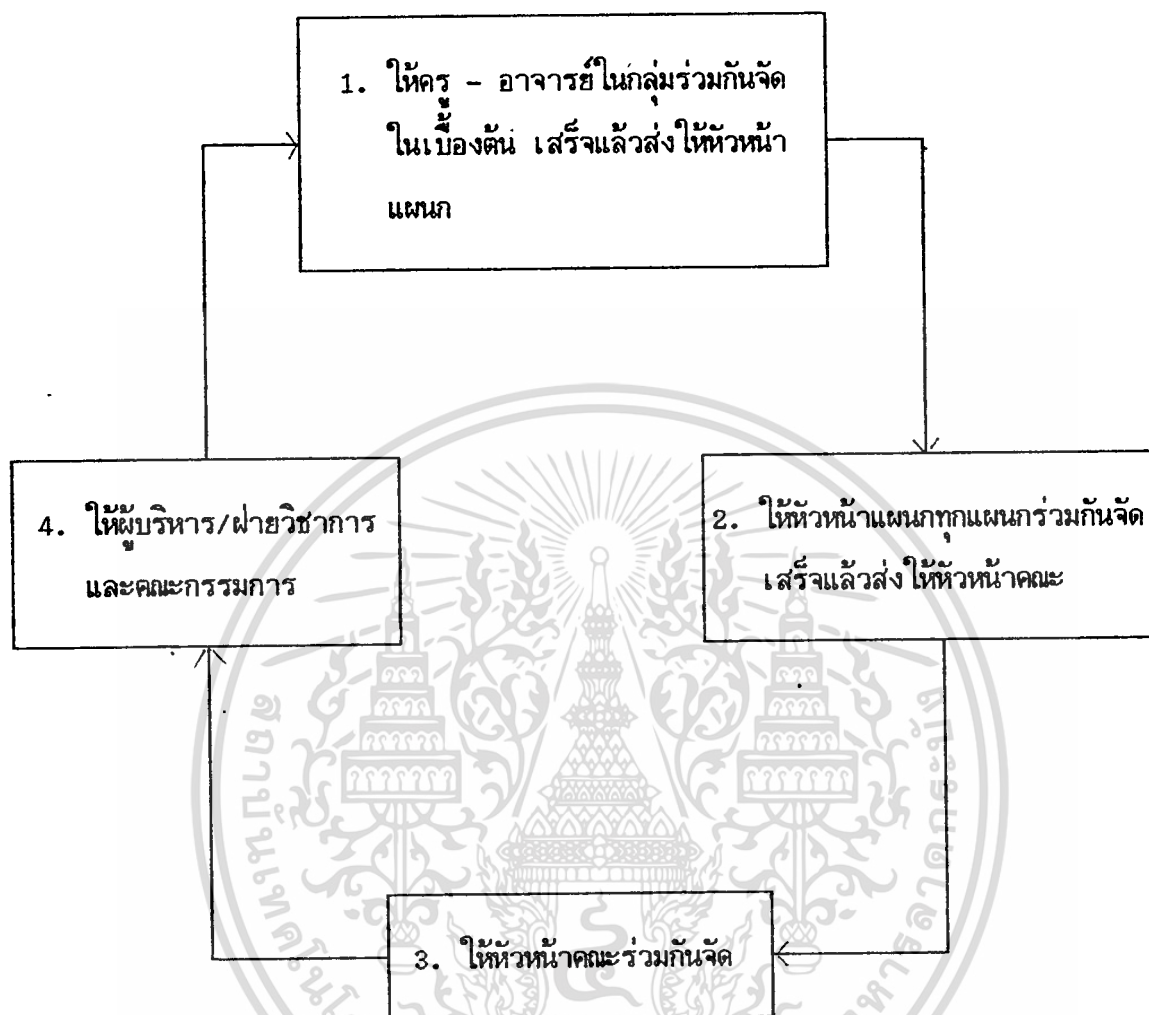
จากผลการวิจัยในตารางที่ 9 หน้า 78 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู-อาจารย์ มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าเรื่องอื่นๆ ได้แก่การจัดอุปกรณ์ให้เพียงพอกับผู้เรียน ควรดำเนินการกำหนดสัดส่วนในการใช้เงินบำรุงการศึกษาให้สถานศึกษาปฏิบัติเป็นนโยบายหลักว่า เงินบำรุงการศึกษาแต่ละปีจะต้องนำไปใช้จ่ายในการจัดซื้ออุปกรณ์การสอนไม่น้อยกว่า 80 เปอร์เซ็นต์ที่เหลือนำไปใช้ในกิจการอื่น ๆ ได้ ก็จะช่วยให้สถานศึกษามีวัสดุอุปกรณ์เพิ่มขึ้น ส่งผลให้ครู-อาจารย์ที่ทำการสอนไว้แล้วสามารถนำไปใช้จริงตามที่วางไว้

2. ด้านการจัดตารางสอน

จากผลการวิจัยในตารางที่ 10 หน้า 79 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู-อาจารย์ มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าเรื่องอื่นๆ ได้แก่ ครู-อาจารย์ได้มีส่วนร่วมในการจัดตารางสอนประจำภาคเรียน จึงเสนอให้มีการจัดประชุมสัมมนาครู-อาจารย์และผู้บริหาร ให้มีความรู้และเข้าใจหลักการจัดตารางสอนที่ทุกคนมีส่วนร่วมอย่างถูกต้อง ก็จะส่งผลให้ความคิดเห็นในด้านนี้ตรงกันมากที่สุด โดยมอบหมายให้ศูนย์นิเทศอาชีวศึกษาประจำภาคทั้ง 5 ภาค เป็นผู้จัดการประชุมสัมมนาอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

3. ด้านการจัดอาจารย์เข้าสอน

จากผลการวิจัยในตารางที่ 11 หน้า 80 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู-อาจารย์ มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าเรื่องอื่น ๆ ได้แก่ ได้มีการสำรวจความคิดเห็นของครู-อาจารย์และนักเรียน เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการจัดอาจารย์เข้าสอนแทน จึงเสนอให้สถานศึกษามีระบบในการจัดตารางสอน เป็นลำดับขั้นดังแผนภูมิต่อไปนี้



4. ด้านเทคนิคการสอน

จากผลการวิจัยในตารางที่ 12 หน้า 81 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู-อาจารย์ มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าเรื่องอื่นๆ ได้แก่ ครู-อาจารย์มีการสำรวจความรู้พื้นฐานของผู้เรียนก่อนการเรียนการสอน จึงเสนอให้งานวัดผลประเมินผลของสถานศึกษา ได้สร้างแบบวัดผลการศึกษาใหม่ 2 ชุด คือ Pre-Test และ Post-Test ไว้ได้ครบทุกรายวิชา เมื่อเปิดภาคเรียนแต่ละครั้งนำข้อสอบ Pre-Test มอบให้ครู-อาจารย์นำไปใช้ในการสอบวัดความรู้พื้นฐานของผู้เรียน แต่ละรายวิชา นอกจากนี้ควรสนับสนุนให้ครู-อาจารย์มีความรู้และทักษะในการสำรวจความรู้พื้นฐานของนักเรียนก่อนสอน โดยการจัดสัมมนากลุ่มย่อยๆ ก่อนเปิดภาคเรียนทุกๆ ภาคเรียน

5. ด้านบรรยากาศของการเรียนการสอน

จากผลการวิจัยในตารางที่ 13 หน้า 83 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู-อาจารย์ มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าเรื่องอื่น ๆ ได้แก่ ไม่มีเสียงรบกวนในขณะเรียนหรือปฏิบัติงาน จึงเสนอให้มีการแยกห้องเรียนทฤษฎีกับปฏิบัติไว้คนละอาคาร ถ้าจำเป็นต้องใช้ร่วมกันควรจัดทำผนังที่คั่นระหว่างห้องดังกล่าว ให้สามารถป้องกันเสียงได้ หรือถ้ามีการสร้างอาคารใหม่ควรเว้นช่องว่างระหว่างไม่น้อยกว่า 15-20 เมตร และในกรณีที่อาคารเก่าอยู่ใกล้กัน ควรปลูกต้นไม้ชนิดที่ไม่แผ่กิ่งจนทำให้ไปติดตัวอาคาร เช่น ต้นอโศกอินเดีย ไว้สำหรับเป็นกำแพงป้องกันเสียงรบกวนได้ระดับหนึ่ง

6. ด้านสื่อการเรียนการสอน

จากผลการวิจัยในตารางที่ 14 หน้า 84 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าเรื่องอื่น ๆ ได้แก่ ความสะดวกในการใช้บริการของสื่อทัศนูปกรณ์ และความเพียงพอของเครื่องมือ อุปกรณ์ที่ใช้ฝึกปฏิบัติต่อจำนวนนักเรียน จึงเสนอให้นำเงินบำรุงการศึกษาไปใช้จ่ายในการจัดซื้ออุปกรณ์ เครื่องมือให้ครบตามแผนการเรียนก่อน และไม่ควรรนำเงินบำรุงการศึกษาไปสมทบสร้างอาคารต่าง ๆ ซึ่งปกติจะขอได้จากสำนักงานประมาณอยู่แล้ว อีกแนวทางหนึ่งกรณีที่สถานศึกษาบางแห่งมีความครบถ้วนสมบูรณ์แล้ว และมีเงินบำรุงการศึกษาเหลือจ่ายมาก สมควรที่จะโอนไปให้แก่สถานศึกษาแห่งอื่น ๆ ที่ยังต้องการเงินไปใช้จ่ายในการจัดซื้ออุปกรณ์ต่อไป

7. ด้านการวัดผลประเมินผล

จากผลการวิจัยในตารางที่ 15 หน้า 86 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู-อาจารย์ มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าเรื่องอื่น ๆ ได้แก่ มีการจัดสอนซ่อมเสริมให้แก่ผู้เรียนอ่อน จึงเสนอให้สถานศึกษาให้ความสนใจงานทางด้านวิชาการให้มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ควรลดกิจกรรมที่ไม่เกี่ยวกับการเรียนการสอนให้น้อยลง ปัจจุบันครู-อาจารย์ต้องไปทำหน้าที่อื่น ๆ นอกจากสอนด้วย ทำให้ไม่มีเวลามาจัดสอนซ่อมเสริมให้แก่ผู้เรียนอ่อน นอกจากนี้ชมรมวิชาการควรจะเน้นกิจกรรมการสอนซ่อมเสริมเข้าไปด้วยก็จะช่วยการสอนซ่อมเสริมเป็นรูปธรรมมากขึ้น

8. ด้านห้องสมุด

จากผลการวิจัยในตารางที่ 16 หน้า 87 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู-อาจารย์มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าเรื่องอื่นๆ ได้แก่ ห้องสมุดมีตำราที่ทันสมัย จึงเสนอให้กรมอาชีวศึกษาวางแผนพัฒนาห้องสมุด โดยจัดงบประมาณในการสร้างอาคารห้องสมุดกลาง ที่มีขนาดใหญ่อย่างน้อย 3 - 4 ชั้น พร้อมทั้งจัดหางบประมาณส่วนหนึ่งให้แก่สถานศึกษา ใช้สำหรับซื้อหนังสือ ตำราที่ทันสมัย ที่ตรงกับสาขาวิชาที่เปิดสอนในปัจจุบัน ให้มีจำนวนเพียงพอกับสัดส่วนของผู้เรียน

9. ด้านลักษณะของห้องเรียน

จากผลการวิจัยในตารางที่ 17 หน้า 88 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าเรื่องอื่นๆ ได้แก่ คุณภาพของโต๊ะ เก้าอี้ เหมาะสม จึงเสนอให้สถานศึกษานัดนา โต๊ะเก้าอี้ใหม่ขนาด รูปร่าง ให้เหมาะสมกับลักษณะวิชา เช่น ห้องปฏิบัติการควรมีเฉพาะ โต๊ะ เก้าอี้ที่ใช้ในการปฏิบัติสำหรับวิชานั้น ๆ ไม่ควรมีเก้าอี้อื่น ๆ เข้าไปปะปนอยู่ด้วย ประการต่อมาลักษณะของ โต๊ะ เก้าอี้ที่ใช้สำหรับตั้งอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ หรือ เครื่องพิมพ์ดีด ควรเป็น โต๊ะที่ออกแบบมาเฉพาะ ไม่ควรรนำ โต๊ะอื่นมาใช้แทน จะทำให้การใช้งานไม่สะดวก

10. ด้านการจัดชั้นเรียน

จากผลการวิจัยในตารางที่ 18 หน้า 89 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู-อาจารย์ มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าเรื่องอื่นๆ ได้แก่ จำนวนนักเรียนต่อห้องมีความเหมาะสม จึงเสนอให้กรมอาชีวศึกษากำหนดเป็นนโยบายให้สถานศึกษาจัดชั้นเรียนให้มีจำนวนนักเรียนสูงสุดที่เรียนภาคทฤษฎีต้องไม่เกิน 40 คน ถ้าจะให้ดีที่สุดไม่ควรเกิน 35 คน สำหรับภาคปฏิบัติต้องไม่เกิน 20 คน ถ้าจะให้ดีที่สุดไม่ควรเกิน 15 คน อีกประการหนึ่งควรจัดชั้นเรียนในระบบเปิดสำหรับรายวิชาพื้นฐานที่เป็นทฤษฎี

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตเฉพาะบุคคล 2 กลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหารและอาจารย์ ในสถานศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 พ.ศ.2533) ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาพาณิชยกรรม ในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษาเท่านั้น ควรขยายขอบเขตของการศึกษาไปถึงนักเรียน และศึกษานิเทศก์ด้วย ก็จะทำให้ผลการศึกษารอบคอบมากยิ่งขึ้น
2. ควรวิจัยหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 พ.ศ.2533) ประเภทวิชาอื่นที่เปิดสอนในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา
3. ควรวิจัยหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) ทุกประเภทวิชาที่เปิดสอนในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา.

เชิงอรรถ

- ¹ สมิตร์ คุณานุกร, หลักสูตรและการสอน (กรุงเทพฯ: ชวนการพิมพ์, 2520), หน้า 130 - 131.
- ² วัชรินทร์ ไชยนาเคนทร์, "สถานภาพทางการศึกษาของโรงเรียนและวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษาในภาคตะวันออก," (วิทยานิตยสารศาสตร์มหาบัณฑิต, ภาควิชาวิจัยการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526), หน้า 44.
- ³ ทิพาณี สมบัติ, "ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ที่มีต่อสถานการณ์การจัดการเรียนการสอน ประเภทวิชาคหกรรม ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2524 ในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา ของกลุ่มสถานศึกษาที่ 2," (วิทยานิตยสารศาสตร์มหาบัณฑิต, ภาควิชาบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529), หน้า 86.
- ⁴ วสุมดี อิ่มแก้ว, "การใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 ประเภทวิชาคหกรรม ในสถานศึกษาสังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา กรมอาชีวศึกษา," (วิทยานิตยสารศาสตร์มหาบัณฑิต, ภาควิชาบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531), หน้า 162.
- ⁵ ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์, การบริหารงานวิชาการ (กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริม กรุงเทพฯ, 2535), หน้า 189.

^๑ วัลลภ จันทร์ตระกูล, "การศึกษาปัญหาการสอนวิชาช่างอุตสาหกรรม สาขาเครื่องกล ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพของอาจารย์ในโรงเรียนอาชีวศึกษาของรัฐบาล," (วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต, ภาควิชาครุศาสตร์เครื่องกล, ภัฏทวิทวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2523), หน้า 71.

^๗ ชวัลชัย ชัยจิรฉายกุล, การพัฒนาหลักสูตรจากแนวคิดสู่การปฏิบัติ (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรบัณฑิต, 2529), หน้า 194.

^๘ มังกร สระศรี, รายงานการวิจัยสภาพปัจจุบันและปัญหาในการเตรียมการสอนของครูอาจารย์ในวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษา ในภาคเหนือ (ศูนย์นิเทศและฝึกอบรมอาชีวศึกษา ภาคเหนือ, เชียงใหม่, 2531), หน้า 89 - 92.

^๙ มังกร สระศรี, สิ่งที่ได้อ่างมาแล้ว, หน้า 92.

^{๑๐} สัจด์ อุตวานันท์, พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร (กรุงเทพฯ:วงเดือนการพิมพ์, 2527), หน้า 143.

^{๑๑} วสุมดี อิ่มแก้ว, สิ่งที่ได้อ่างมาแล้ว, หน้า 166 - 167.

^{๑๒} สุนทร พานิชกุล, คู่มือหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 ประเภทวิชาคหกรรม (ศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาอาชีวศึกษา 4 ประเภทวิชาคหกรรม หน่วยศึกษานิเทศกรรมอาชีวศึกษา, 2530), หน้า 12.

^{๑๓} ปรียานร วงศ์อนตรโรจน์, สิ่งที่ได้อ่างมาแล้ว, หน้า 120 - 121.

- ¹⁴ ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์, สิ่งที่ได้อ่างมาแล้ว, หน้า 189.
- ¹⁵ วสุดี อิ่มแก้ว, สิ่งที่ได้อ่างมาแล้ว, หน้า 147.
- ¹⁶ บุญมี เณรยอด, "การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา," (เอกสารประกอบการอบรม คณะกรรมการประถมศึกษาจังหวัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2529), หน้า 162 - 163.
- ¹⁷ ธวัชชัย ชัยจิรฉายกุล, สิ่งที่ได้อ่างมาแล้ว, หน้า 194.
- ¹⁸ โสภณ โสภิตี, "การใช้หลักสูตรกลุ่มการทำงานและอาชีพในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ในเขตการศึกษา 6," (วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต, ภาควิชาบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531), หน้า 122.
- ¹⁹ มังกร สระศรี, สิ่งที่ได้อ่างมาแล้ว, หน้า 87.
- ²⁰ ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์, สิ่งที่ได้อ่างมาแล้ว, หน้า 186 - 187.
- ²¹ ไพฑูรย์ สีนลาวรัตน์, หลักและวิธีการสอนระดับอุดมศึกษา (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, 2524), หน้า 148.
- ²² ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์, สิ่งที่ได้อ่างมาแล้ว, หน้า 231.
- ²³ ธงชัย สุวัฒน์เมฆินทร์, การบริหารงานวิชาการ (กรุงเทพฯ : หน่วยงานศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา, 2532), หน้า 5.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

- ทิพาณี สมบัติ. "ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ที่มีต่อสภาพการจัดการเรียนการสอน ประเภทวิชาคหกรรม ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2524 ใน สถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษาของกลุ่มสถานศึกษาที่ 2." วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์ มหาบัณฑิต, ภาควิชาบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
- ธงชัย สวัสดิ์เมฆินทร์. การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : หน่วยงานพิเศษ กรมอาชีวศึกษา, 2532.
- ทวีชัย ชัยจิรฉายากุล. การพัฒนาหลักสูตรจากแนวคิดสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ อักษรบัณฑิต, 2529.
- ธำรง บัวศรี. ทฤษฎีหลักสูตร ภาค 1. พระนคร : มงคลการพิมพ์, 2504.
- ประชาคม จันทระชิต. "การศึกษาปัญหาการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคใต้." วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, ภาควิชาบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2533.
- ประมวล ทบบัณฑิต. "ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประกาศนียบัตร วิชาชีพ พุทธศักราช 2524 ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม." วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์ มหาบัณฑิต, ภาควิชาบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไปว่าควรคิดขึ้นใหม่ ลึกซึ้งช่วยแก้ไขข้อบกพร่อง และต้องว่าจริงใจว่าของเอกสารเหล่านี้ที่ีจะวางไปใช้

ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์. การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ, 2535.

พนัส หันนาคินทร์. หลักการบริหารโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2529.

ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. หลักและวิธีการสอนระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2524.

ปิญโญ สาธร. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2516.

ปิญโญ สาธร. หลักการการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สุภา, 2521.

มังกร สระศรี. รายงานการวิจัย สภาพปัจจุบันและปัญหาในการเตรียมการสอนของครูอาจารย์ในวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษา ในภาคเหนือ. ศูนย์นิเทศและฝึกอบรมอาชีวศึกษาภาคเหนือ, เชียงใหม่, 2531.

วสุมดี อิ่มแก้ว. "การใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 ประเภทวิชาคหกรรม ในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา." วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต, ภาควิชาบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.

วรวิทย์ วดีนวารการ. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : มิตรสยาม, 2518.

วัชรินทร์ ไชยนาเคนทร์. "สถานภาพทางการศึกษาของโรงเรียนและวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ." วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต, ภาควิชาวิจัยการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัลลภ จันทรตระกูล. "การศึกษาปัญหาการสอนวิชาช่างอุตสาหกรรม สาขาเครื่องกล ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพของอาจารย์ในโรงเรียนอาชีวศึกษาของรัฐบาล." วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต, ภาควิชาครุศาสตร์เครื่องกล, บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ, 2523.

วิชัย วงษ์ใหญ่. พัฒนาหลักสูตรและการสอน - มิติใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม, 2523.

วิชาการ, กรม. คู่มือการอบรมครูเรื่องการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การทหารราบ, 2522.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2527 ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ. กรุงเทพฯ : กรมอาชีวศึกษา, 2527.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 พ.ศ. 2533 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา, 2533.

สวัสดิ์ สุวรรณอักษร. "ปัจจัยเสริมการบริหารหลักสูตร." สารพัฒนาหลักสูตร. 35 (กุมภาพันธ์ 2528), หน้า 28.

สุมิตร คุณานุกร. หลักสูตรและการสอน. พระนคร : โรงพิมพ์กรุงสยามการพิมพ์, 2518.

สุมิตร คุณานุกร. หลักสูตรและการสอน. กรุงเทพฯ : ชวนการพิมพ์, 2520.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โสภณ โสมติ. "การใช้หลักสูตรกลุ่มการงานและอาชีพในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ในเขตการศึกษา 6." วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต, ภาค วิชาบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. ผลการพัฒนาการศึกษาและแนวทางการพัฒนาการศึกษาในอนาคต. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2531.

อาชีวศึกษา, กรม. รายงานการประเมินผลหลักสูตรประกาศนียบัตร พุทธศักราช 2530. กรุงเทพฯ : หน่วยงานพิเศษ กรมอาชีวศึกษา, 2531.

อาชีวศึกษา, กรม. รายงานการประเมินผลหลักสูตรประกาศนียบัตร พุทธศักราช 2530 (ระยะที่ 3). กรุงเทพฯ : หน่วยงานพิเศษ กรมอาชีวศึกษา, 2533.

อาชีวศึกษา, กรม. ระเบียบกรมอาชีวศึกษาว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา. พ.ศ. 2533. (อัดสำเนา)

อาชีวศึกษา, กรม. ก้าวไปในแผน 7 กรมอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, 2533.

เอกชัย กี่สุขพันธ์. หลักการบริหารการศึกษาทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : อนงค์ศิลป์, 2527.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Beauchamp, George A. Curriculum Theory. 3 rd. Wilmette, Illinois:
Kagg Press, 1975.

Chandra, Arvida. Curriculum Development and Evaluation in Education.
New Delhi: Sterling Publishers, 1977.

Good, Carter V. Dictionary of Education. New York : McGraw - Hill
Company, 1973.

Taba, Hilda. Curriculum Development : Theory and Practice. New York :
Harcourt, Brace and World, 1962.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ภาคผนวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ที่ ทม 1504.7/ ๒1

สำนักงานบัณฑิตศึกษา
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง
เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๑๑ เมษายน 2535

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน อภินิหารมาชีวศึกษา

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. โครงการวิทยานิพนธ์
 2. รายชื่อสถานศึกษา
 3. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและโครงการวิทยานิพนธ์

ด้วย นางสาวเลขา คมเศวต เป็นนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาการบริหารอาชีวศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำการวิจัยเพื่อเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาการนำหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 ประเภทวิชาพาณิชย์กรรม สาขาวิชาณิชยการ ไปใช้ในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา" ได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการแล้วเมื่อวันที่ 30 มีนาคม พ.ศ. 2535

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออนุมัติให้นักศึกษาได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในสถานศึกษาสังกัดหน่วยราชการของท่านตามรายชื่อสถานศึกษาที่แนบมาพร้อมนี้

หวังว่าคงได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้เป็นอย่างยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายเมธี บิลิธนานนท์)

รองคณบดีบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3269982-4 ต่อ 20

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดก็ตาม หากมีให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เรื่อง ผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ข ๒ ประกาศรายชื่อหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหามบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา ที่ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการ ดังนี้

ได้รับอนุมัติเมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2535

1. นางสาวเลขา คมเสวต ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาเกี่ยวกับการนำหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ไปใช้ในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา" โดยมี รศ.ดร.ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ อ.ไพรัตน์ และ ดร.วราพรณ นันทยสุวรรณ เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

ทั้งนี้ให้นักศึกษาค้นคว้าและเขียนวิทยานิพนธ์ โดยปรึกษากับอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ให้เสร็จสิ้นภายในเวลาที่กำหนดในระเบียบของบัณฑิตวิทยาลัย

ประกาศ ณ วันที่ ๙ เมษายน 2535

(นายบุญวัฒน์ อัทธ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์
รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย



ที่ ทม 1504.7/ ก. 58

สำนักงานบัณฑิตศึกษา
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง
เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

/๒ เมษายน 2535

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยการเซตุน

ด้วย นางสาวเลขา คมเสวต เป็นนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขา
การบริหารอาชีวศึกษาของงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ซึ่งกำลังทำการวิจัยเพื่อเรียบเรียงวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาการณ์หลักสูตร
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยกรรม ไปใช้ในสถาน
ศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา"

งานบัณฑิตศึกษาใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออนุมัติให้นักศึกษาได้ทดลองเครื่องมือ
เพื่อการวิจัยในสถานศึกษาของท่าน

จึงเรียนมาเพื่อทราบและหวังว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายเมธี บิลันธานนท์)
รองคณบดีบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3269982-4 ต่อ 20



ที่ ทม 1504.7/ ด. 58

สำนักงานบัณฑิตศึกษา
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง
เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

/๐ เมษายน 2535

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยอินทราชัย

ด้วย นางสาวเลขา คมเศวต เป็นนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต สาขา
การบริหารอาชีวศึกษาของงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ซึ่งกำลังทำการวิจัยเพื่อเรียบเรียงวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาการนำหลักสูตร
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาบัญชีการไปใช้ในสถาน
ศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา"

งานบัณฑิตศึกษาได้ขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออนุมัติให้นักศึกษาได้ทดลองเครื่องมือ
เพื่อการวิจัยในสถานศึกษาของท่าน

จึงเรียนมาเพื่อทราบและหวังว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายเมธี บิลินธนามนท์)
รองคณบดีบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3269982-4 ต่อ 20

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาชีวศึกษา 2
ภายในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา
ถนนบ้านหม้อ กรุงเทพฯ 10200

1 สิงหาคม 2536

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัย

อ้างถึง หนังสือกรมอาชีวศึกษา ที่ 0910/6358 ลงวันที่ 13 กรกฎาคม 2535

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบสอบถาม จำนวน ๑ ฉบับ
2. หนังสือตอบรับ จำนวน 1 ฉบับ

ตามหนังสือที่อ้างถึง กรมอาชีวศึกษาได้โปรดพิจารณาให้ข้าพเจ้า นางสาวเลขา คมเสวต นักศึกษาสาขาการบริหารอาชีวศึกษา ของนิเทศวิทยาลัย คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เก็บข้อมูลในการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาการนำหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 พ.ศ. 2533) ไปใช้ในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา" นั้น

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้าคณะวิชาบริหารธุรกิจ และครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาชีพประเภทวิชาชีพประเภทวิชาพาณิชยกรรม จำนวน ๑ คน รวมจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม ๑ คน ได้โปรดตอบแบบสอบถามในครั้งนี้ด้วย และใคร่ขอความกรุณารวบรวมส่งคำตอบกลับคืนไปยังข้าพเจ้าตามที่อยู่ข้างต้นภายในวันที่ 20 สิงหาคม 2535 คำตอบของทุกท่านมีความสำคัญและมีค่าที่สุดต่อการทำวิทยานิพนธ์มาก และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านและคณะครู-อาจารย์ด้วยดี จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวเลขา คมเสวต)
ศึกษานิเทศก์ 6

(หนังสือตอบรับ)

ที่

วิทยาลัย.....

.....

.... สิงหาคม 2535

เรื่อง ตอบแบบสอบถาม

เรียน นางสาวเลขา คมเสวต

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ จำนวน 1 ชุด
 2. แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ จำนวน 1 ชุด
 3. แบบสอบถามความคิดเห็นของหัวหน้าคณะวิชาบริหารธุรกิจ จำนวน 1 ชุด
 4. แบบสอบถามความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาชีพประเภทวิชา
พาณิชยกรรม จำนวน..... ชุด

ตามที่ท่านขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลในการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาการนำหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้น พุทธศักราช 2530 (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 พ.ศ.2533) ไปใช้ในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา" นั้น

บัดนี้ บุคคลที่เกี่ยวข้องได้ตอบแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว จึงขอส่งแบบสอบถาม
ความคิดเห็นมาพร้อมนี้ รวมทั้งหมด จำนวน ฉบับ

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

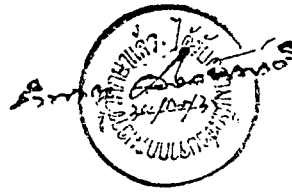
ขอแสดงความนับถือ

(.....)

ผู้อำนวยการวิทยาลัย.....

โทร.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

**แบบสอบถามเพื่อการวิจัย**

เรื่อง

การใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530

(ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2533) ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยกรรม
ในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา

คำชี้แจง

แบบสอบถามมีทั้งหมด 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับความคิดเห็นในการใช้หลักสูตร

ในการตอบแบบสอบถามทั้ง 2 ตอน ขอได้โปรดตอบคำถามทุกข้อ ตามสภาพ
ที่เป็นจริงที่สุด เพราะคำตอบของท่านมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการวิจัยครั้งนี้
ข้อมูลนี้จะเสนอเป็นภาพรวม และนำไปใช้เฉพาะการวิจัยในครั้งนี้เท่านั้น



ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำแนะนำ โปรดตอบตามความเป็นจริง โดยใส่เครื่องหมาย /
ลงใน หน้าข้อความที่กำหนดให้

เฉพาะผู้วิจัย

1 2 3

- | | | | |
|-----------------------------|---|--|---|
| 1. เพศ | <input type="checkbox"/> ชาย | <input type="checkbox"/> หญิง | 4 |
| 2. ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน | <input type="checkbox"/> ผู้อำนวยการวิทยาลัย | <input type="checkbox"/> ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ | 5 |
| | <input type="checkbox"/> หัวหน้าคณะวิชาบริหารธุรกิจ | <input type="checkbox"/> อาจารย์ | |
| 3. อายุ | <input type="checkbox"/> ต่ำกว่า 30 ปี | <input type="checkbox"/> ระหว่าง 30-40 ปี | 6 |
| | <input type="checkbox"/> สูงกว่า 40 ปี | | |
| 4. วุฒิการศึกษา | <input type="checkbox"/> ต่ำกว่าปริญญาตรี | <input type="checkbox"/> ปริญญาตรี | 7 |
| | <input type="checkbox"/> สูงกว่าปริญญาตรี | | |



ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร

คำแนะนำ โปรดอ่านข้อความซึ่งเป็นคำถามเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรตามความเห็นของท่าน

วิทยาลัยของท่าน ปฏิบัติอยู่ในระดับใด คือ มากที่สุด มาก
ปานกลาง น้อย หรือน้อยที่สุด

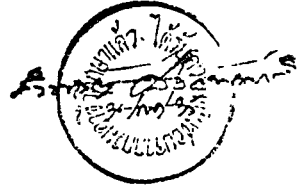
ปฏิบัติมากที่สุด	มีค่า	5	คะแนน
ปฏิบัติมาก	มีค่า	4	คะแนน
ปฏิบัติปานกลาง	มีค่า	3	คะแนน
ปฏิบัติน้อย	มีค่า	2	คะแนน
ปฏิบัติน้อยที่สุด	มีค่า	1	คะแนน

แล้วใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องว่างใต้หมายเลขบอกระดับความ
คิดเห็นของแต่ละคำถาม



ข้อที่	การใช้หลักสูตรตาม หลักสูตร ปวช.2530 (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2533)	ระดับปฏิบัติ					เฉพาะ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
	<u>ด้านการจัดทำแผนการสอน</u>						
1	ผู้บริหาร ได้ส่งเสริมให้ครู-อาจารย์ มีความเข้าใจถึงหลักการและ จุดหมายของหลักสูตร	11
2	ผู้บริหาร ได้มีการส่งเสริมให้ครู- อาจารย์ เตรียมแผนการสอน รายวิชา	12
3	ผู้บริหาร ได้มีการส่งเสริมให้ครู- อาจารย์ จัดทำบันทึกการสอน (แผนการสอนย่อย)	13
4	ครู-อาจารย์ ได้จัดเตรียมการสอน โดยกำหนดความมุ่งหมายใน การสอน	14
5	ความมุ่งหมายในการสอน สอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตร	15

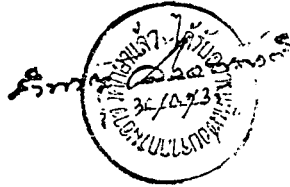
ข้อที่	การใช้หลักสูตรตาม หลักสูตร ปวช. 2530 (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2533)	ระดับปฏิบัติ					เฉพาะ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
6	ครู-อาจารย์ จัดเนื้อเรื่องใหม่ ความสั้นยาวเหมาะสมกับช่วง เวลาที่สอน	16
7	การจัดความยากง่ายของเนื้อหา วิชาเหมาะสม	17
8	การจัดเนื้อเรื่องเป็นข้อ ๆ ตาม ลำดับก่อนหลัง	18
9	การจัดอุปกรณ์เพียงพอกับผู้เรียน	19
10	อุปกรณ์ที่ใช้เหมาะสมกับ เนื้อเรื่องที่สอน	20
<u>ด้านการจัดตารางสอน</u>							
11	ผู้บริหาร ได้มีการประชุมวางแผน สำหรับการจัดตารางสอนระหว่าง ฝ่ายวิชาการ กับครู-อาจารย์	21
12	ครู-อาจารย์ ได้มีส่วนร่วม ในการ จัดตารางสอนประจำภาคเรียน	22



ข้อที่	การใช้หลักสูตรตาม หลักสูตร ปวช.2530 (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2533)	ระดับปฏิบัติ					เฉพาะ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
13	ครู-อาจารย์แต่ละคนได้รับเฉลี่ย จำนวนคาบการสอน ใกล้เคียงกัน	23
14	จัดรายวิชาที่เป็นการค้าแนะไว้ ในตอนเช้า	24
15	รายวิชาบัญชี ได้จัดสลับวัน	25
16	ตารางสอนจัดทำเสร็จก่อน ประกาศให้ครู-อาจารย์ นักเรียน ทราบ ในวันเปิดภาคเรียน	26
17	ด้านการจัดอาจารย์ เข้าสอน ฝ่ายวิชาการ ได้มีการสำรวจ ความพร้อมของครู-อาจารย์ ใน การสอนรายวิชาต่าง ๆ ก่อน การจัดตารางสอน	27
18	ได้นำผลการประเมินการสอน ของครู-อาจารย์ประจำปีมาใช้ ประกอบการพิจารณาครู-อาจารย์ เข้าสอน	28

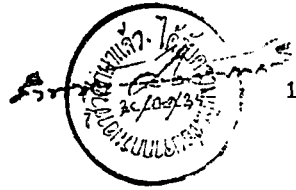
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อที่	การใช้หลักสูตรตาม หลักสูตร ปวช. 2530 (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2533)	ระดับปฏิบัติ					เฉพาะ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
19	จัดครู-อาจารย์ที่มีความถนัด ชำนาญ และตรงตามสาขาวิชา เป็นหลัก	29
20	ได้มีการสำรวจความคิดเห็นของ ครู-อาจารย์และนักเรียน เพื่อนำ ข้อมูลมาใช้ ในการจัดครู-อาจารย์ เข้าสอน	30
<u>ด้านเทคนิคการสอน</u>							
21	ครู-อาจารย์บอกจุดมุ่งหมายขอบ ข่ายของวิชาที่เรียน ให้แก่เรียน ทราบก่อนมีการเรียนการสอน	31
22	ครู-อาจารย์มีการสำรวจความรู้ พื้นฐานของผู้เรียน ก่อนเริ่ม การเรียนการสอน	32
23	ครู-อาจารย์มีการกำหนดกิจกรรม การเรียนการสอน ให้แก่เรียนทราบ ในคาบเรียนแรกที่ทำการสอน	33

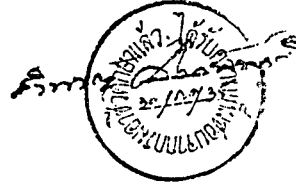


ข้อที่	การใช้หลักสูตรตาม หลักสูตร ปวช. 2530 (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2533)	ระดับปฏิบัติ					เฉพาะ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
24	ครู-อาจารย์เปิด โอกาสให้นักเรียน ร่วมกิจกรรมในการ เรียนการสอน	34
25	ครู-อาจารย์มีการสอนภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติควบคู่กัน ไป	35
26	ครู-อาจารย์เปิด โอกาสให้ถาม ปัญหาในการเรียน	36
27	ครู-อาจารย์มีการถามปัญหาเพื่อ ให้นักเรียน ได้คิดและตอบ ในขณะ เรียน	37
28	ครู-อาจารย์สร้าง ความคุ้นเคย เป็นกันเองกับนักเรียน	38
29	ครู-อาจารย์นำ เทคโนโลยี ใหม่ ๆ และใช้ เทคนิคการสอนที่ เหมาะสม มาถ่ายทอดแก่นักเรียน	39
30	ครู-อาจารย์มีการสอนสอดแทรก ด้านคุณธรรม จริยธรรม	40

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

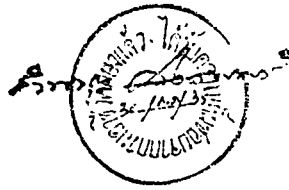


ข้อที่	การใช้หลักสูตรตาม หลักสูตร ปวช. 2530 (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2533)	ระดับปฏิบัติ					เฉพาะ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
31	ครู-อาจารย์เปิด โอกาสให้ นักเรียนแสดงความคิดเห็นและตัด สินใจอย่างใดอย่างหนึ่ง	41
32	ครู-อาจารย์ ได้เลือกเทคนิควิธี การสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนและ เนื้อหาวิชาที่จะสอน	42
<u>ด้านบรรยากาศของการเรียนการสอน</u>							
33	ครู-อาจารย์ ได้สร้างขวัญ และ กำลังใจให้แก่ผู้เรียน	43
34	ครู-อาจารย์ ให้ความสำคัญกับตนเอง กับผู้เรียน มีการทักทาย การนำ เข้าสู่บทเรียน	44
35	นักเรียนมีความตั้งใจ เรียน	45
36	ไม่มีเสียงรบกวน ในขณะที่เรียน หรือปฏิบัติงาน	46



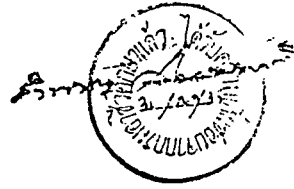
ข้อที่	การใช้หลักสูตรตาม หลักสูตร ปวช. 2530 (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2533)	ระดับปฏิบัติ					เฉพาะ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
37	สถานที่เรียนเป็นเอกเทศ คือ ไม่มีการเรียนและกิจกรรมอื่น ร่วมอยู่ด้วย	47
38	ด้านสื่อการเรียนการสอน เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์เพื่อการฝึก ปฏิบัติตามความทันสมัย สอดคล้องกับ เนื้อหาวิชา	48
39	ความเพียงพอของเครื่องมือ อุปกรณ์ที่ใช้ฝึกปฏิบัติต่อจำนวน นักเรียน	49
40	อุปกรณ์โสตทัศนศึกษามี ความชัดเจน	50
41	สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน สามารถเรียกร้องความสนใจ จากนักเรียน	51
42	ผู้บริหารสนับสนุนการใช้ครุภัณฑ์ เครื่องมือ และวัสดุอุปกรณ์	52

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ข้อที่	การใช้หลักสูตรตาม หลักสูตร ปวช.2530 (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2533).	ระดับปฏิบัติ					เฉพาะ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
43	ผู้บริหารสนับสนุนให้ครู-อาจารย์ ฝึกอบรมด้านการจัดทำสื่อ การเรียนการสอน	53
44	ผู้บริหารสนับสนุนให้มีการผลิต จัดซื้อและใช้สื่อการเรียนการสอน	54
45	ความเพียงพอของตำรา เอกสาร ทางวิชาการ เพื่อการค้นคว้า ประกอบการเรียนการสอน	55
46	ความสะดวกในการใช้บริการ ของ สไลด์ทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ	56
47	ความเพียงพอของ สไลด์ทัศนูปกรณ์ ที่ใช้ประกอบการเรียนการสอน เช่น เครื่องฉายสไลด์ เครื่อง ฉายภาพข้ามศีรษะ ฯลฯ	57

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ข้อที่	การใช้หลักสูตรตาม หลักสูตร ปวช. 2530 (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2533)	ระดับปฏิบัติ					เฉพาะ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
48	ด้านการวัดผลและประเมินผล ครู-อาจารย์มีความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตร ปวช. 2530 (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2533). พ.ศ. 2534	58
49	การวัดผลการเรียนรู้การสอนสอดคล้องกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและเนื้อหาที่เรียน	59
50	การวัดผลและประเมินผลมีหลักเกณฑ์การให้คะแนนและระดับคะแนนอย่างมีความยุติธรรม	60
51	มีการนิเทศภายในในการให้ความรู้เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล	61
52	มีการจัดซ่อมเสริมให้กับผู้เรียน อื่น	62

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ข้อที่	การใช้หลักสูตรตาม หลักสูตร ปวช. 2530 (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2533)	ระดับปฏิบัติ					เฉพาะ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
53	<u>ด้านห้องสมุด</u> ห้องสมุดมีเอกสาร ตำรา และ หนังสือ เพียงพอต่อการศึกษา ค้นคว้า	63
54	จำนวน โต๊ะ เก้าอี้ ที่นั่งอ่าน หนังสือในห้องสมุดเพียงพอ	64
55	ช่วงเวลาที่เปิดบริการเหมาะสม	65
56	บรรยากาศ (แสง, เสียง, การ ถ่ายเทอากาศ) ภายในห้องสมุดดี	66
57	ขนาดพื้นที่ในห้องสมุดมีความ เหมาะสมกับจำนวนผู้ใช้ห้องสมุด	67
58	ห้องสมุดมีตำราที่ทันสมัย	68
59	ห้องสมุดมีเจ้าหน้าที่ให้บริการ จำนวนเพียงพอ	69
60	บรรณารักษ์ให้ความร่วมมือกับครู- อาจารย์ นักเรียนโดยให้ออกาส เสนอจัดหาหนังสือเข้าห้องสมุด	70

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ข้อที่	การใช้หลักสูตรตาม หลักสูตร ปวช.2530 (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1 พ.ศ.2533)	ระดับปฏิบัติ					เฉพาะ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
	<u>ด้านลักษณะของห้องเรียน</u>						
61	ขนาดของห้องเรียนมีความ เหมาะสมกับจำนวนนักเรียน	71
62	แสงสว่างภายในห้องเรียน เพียงพอ	72
63	จำนวนโต๊ะ เก้าอี้ เพียงพอ กับจำนวนนักเรียน	73
64	คุณภาพของ โต๊ะ เก้าอี้ เหมาะสม	74
65	ห้องเรียนมีความสะอาด	75
66	ห้องเรียนมีอากาศถ่ายเทสะดวก	76
	<u>ด้านการจัดชั้นเรียน</u>						
67	จำนวนนักเรียนต่อห้องมีความ เหมาะสม	77
68	สถานศึกษาสามารถคัดเลือก นักเรียนเข้าเรียน	78
69	พื้นฐานของนักเรียนมีความ คล้ายคลึงกัน	79
70	จัดตามลักษณะความสนใจของ นักเรียน	80

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียน

นางสาวเลขา คมเสวต เกิดเมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม 2491 ที่อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จากโรงเรียนอัมรินทร์ อำเภอสวรรค์โกล จังหวัดสุโขทัย สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.ศ.5) แผนกวิทยาศาสตร์ จากโรงเรียนผดุงศิษย์พิทยา สำเร็จการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการตลาด จากมหาวิทยาลัยกรุงเทพ เริ่มรับราชการตำแหน่ง อาจารย์ 1 ระดับ 3 ที่วิทยาลัย อาชีวศึกษาเลข อำเภอเมือง จังหวัดเลย ปัจจุบันรับราชการในตำแหน่งศึกษานิเทศก์ 6 หัวหน้าฝ่ายพัฒนาหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน สังกัดศูนย์วิจัยและพัฒนาอาชีวศึกษา 2 หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.